

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7363, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica štey, 6.

Francija — ali Blum

Na obzoru Francije se je spet pojavila senca Leona Bluma. Zgodovina zadnjih treh let, ko je Francijo imela v rokah — o kakšni vladi v pravem pomenu besede ne moremo govoriti — ljudska fronta pod vodstvom Leona Bluma, nam zgovorno priča, kaj to pomeni. Razdejano gospodarstvo in sproščeni razkrojevalni goni na znotraj, na zunan pa poraz za porazom, dokler monakovska konferenca rodoljubov ni streljala. Ljudska fronta je bila za Francijo preklestvo in njen ustanovitelj Blum bo ostal v spominu kot mračni sen, ki je ob usodni uri vrgel svojo senco nad domovino ter ji ohromil življenjsko silo, ki jih še tako hudi napori niso mogli izčrpati. Rodoljubi so se streznili, ko so zastopniki Francije prišli domov iz Monakovega. Še dve, tri takšne konference, ki je takrat zapisal Vladimir d'Ormesson, pa bo Francija padla na raven srednje sile, medtem ko si bodo drugi delili njen imperij z isto lahkoto, kot so trgali češkoslovaško državo.

Imeli smo vtis, da bo sedanja vlada pod vodstvom odločnega Daladiera, ki je sam velik spreobrnjenec — vsa čast mu —, v kateri sedi odločni finančni minister Raynaud, zadosti močna, da bo prepričala večino francoskega naroda o neobhodni potrebi temeljite splošnosti, ki zahteva mnogo žrtev in samozatajevanja, uspeša, da popravi razvaline za Leonom Blumom in vrne Franciji in njeni politiki nekdanji blesk z nekdanjo veljavo. Začetki so bili dobri, zelo dobri. Finančni minister je natovori narodu res velike žrtve, ki jih je večina naroda sprejela z odpušljivim mrmranjem, a v pripravi, da se neizbežno, če naj narod živi. Ministrski predsednik sam pa je sunil v komunistično stranko ter jo odpodil s pečatom na čelu, da nosi ona odgovornost za ponižanje, ki ga je Francija doživela, ko menda prvič v zgodovini ni mogla držati dane besede. Zaupanje se je vračalo. Hrbti so se zravljali. Beseda francoskih državljanov je imela takoj večji in prijetnejši odmev po svetu, kjer je veliko narodov, ki čakajo na francosko besedo. Angleška vlada sama je zasnovala obsežne načrte, ki jih je mislila z lahkoto izpolniti s pomočjo prenovljene Francije: mogočno oboroževanje, da kakšen novi mednarodni položaj zapadnih vesil ne najde nepraviljen, obsežni svetovno gospodarski ukrepi, ki naj podprejo politiko ravnotežja, odporna organizacija obrambe kolonij proti kakršnim osvobodilnim poskusom. Z velikim veseljem se je angleški ministrski predsednik Chamberlain pripeljal v Pariz, da se s francosko vlado porazgovori o načini medsebojnega sodelovanja za uresničenje teh odločilnih načrtov. Toda, komaj je stopil na francosko tla, mu je izza obzora zarezal nasproti temni profil Leona Bluma. Ko se je peljal po severni Franciji v Pariz, so mu že med potjo pripovedovali, da so agenti očeta ljudske fronte nabujali delavstvo, da je prekinilo delo v velikih tovarnah, ki so zaposlene z delom za državno obrambo, ter jih po starih načinih kaotičnega Blumovega režima tudi zasedlo. In ves čas, ko je trajal dvodnevni posvet med angleškimi in francoskimi državniki, so Blumovi izvajalci rjaveli po Parizu in pariški okolici in dosegli, da se je delavstvo dalo zapeljati tako daleč, da je bil obrat v večjem delu industrije ustavljen. Daladier se je na vse načine trudil, da bi ta poniževalni vtis zabrisal, klical je na pomoč policijo in vojaštvo, izgovarjal grozeče besede, ki so jim sledila odločna dejanja, toda vtis je le ostal. Čeprav so ministri prišli do najlepših sklepov in dosegli uslogo, kot je še do sedaj med Francijo in Anglijo ni bilo, kakor se je izrazil sam Daladier, je na angleški strani le ostal melanholičen vtis, da je vse skupaj bob v steno, dokler francoski zaveznik ni prišel iz oklepov ljudske fronte, ki mu jemlje svo budo. »Times« o pisale, da je pariški sporazum nekaj dragocenega, toda odvisno je zdaj le od Francije, če bo sploh ohranil kakšno vrednost.

Francija potrebuje za preporod, ki ga ji je zahtevala vlada Daladier-Raynaud, mir na svojih mejah, predvsem pa občutje popolne varnosti na nemški meji. Iz teh razlogov se je francoska vlada odločila, da bo z Nemčijo podpisala slovesno izjavo o nenapadanju, da bi se mogla tem bolj mirno posvetiti vprašanju svoje notranje in zunanje obnove kot enakovreden sodelavec Anglije pri zasledovanju skupnih ciljev. Toda komaj je prišla v javnost beseda o tej izjavi, že se je dvignila pošastna prikazen Leona Bluma na obzoru in pod njegovim vplivom so delavske organizacije sklenile, da poženjo vse članstvo, brez ozira na to, ali so v državnih ali zasebnih zaposlitvah, v splošno stavko po vsej državi.

Nikjer ni bilo govora o tem, da delavstvo protestira proti vladnim ukrepom, ki so podaljšali delavnik za eno ali dve uri in ki so podaljšali delovni teden od pet na šest dni, nikjer niti besede ne o kakršnih morebitnih protestih delavstva proti novim davčninam. Leon Blum je sprožil stavkino gibanje ne morda iz skrbi za pravice, ki jih ima delavstvo, ampak iz razlogov, ki jih je razodelo glasilo komunistov »Humanité«, ko je zapisalo, da je samo en pogoj, pa bo delavstvo šlo zopet nazaj na delo. In ta pogoj je, da morata Daladier in njegova vlada izginiti. Zakaj? Zato, ker je imel Daladier rodoljubnega poguma dovolj, da je komunistične razkrajevalce udaril v obraz in jih pred vsem narodom osramotil s priimkom izdajalec Francije, s katerimi noče več sedeti pri isti mizi. V Moskvi so se seveda zgrozili. Kaj, če pade še poslednji up Kominterne, če se Francija otrese komunističnega oklepa in zaživi svobodno življenje! Iz Moskve so takoj šla navodila na Leona Bluma, da je treba vlado Daladiera, ki se je tolikanj »spozabilac nad komunističnimi velikanstvi, vredi in vidno kaznovati vsak poskus, da bi se Francija izmočala iz omotov, v katere jo je

Danes splošna stavka v Franciji

Pokazala bo, kdo vlada, ali Daladier ali Blum

Neugoden odmev po zunanjepolitičnem svetu

Pariz, 29. novembra. b. Nervoznost in napestost v Franciji sta dosegli višek. Splošna delavska zveza je ostala pri svojem sklepu, da stavko izpelje, Daladier pa je tudi ostal trdovraten v svojem stališču ter se bo potrudil, da stavko za vsako ceno zlomi. Vsi posredovalni poskusi so propadli. O polnoči bo proglašena 24urna splošna stavka v znak proti zakonskim odredbam Daladierove vlade. Priprave za to nevarno borbo sta obe strani ki pozorno izvedli in Francija nervozno čaka jutrišnjega dne z željo, da vse srečno poteče in da nikjer ne bi prišlo do krvavih spopadov, ki bi mogli imeti usodopolne posledice za Francijo.

Delavstvo je dobilo od svojih organizacij izredno stroga navodila, da ne smejo nikjer izzivati, nikjer povzročati incidente in da po možnosti ostanejo doma.

Vlada pa je s svoje strani izdala strog nalog in navodila državnim uradnikom in nameščencem, da se morajo jutri podati na delo, ker bodo sicer brez nadaljnje debate takoj odpušteni iz službe z izgubo pokojnine. Verjetno je, da bo ta odločnost vlade pomagala, da bo stavka polovičarska, to pa je dovolj, ker so vsi prepričani, da bodo stavkali delavci samo v privatnih podjetjih.

Splošna delavska zveza pa je storila tudi potrebne ukrepe, da ne bi bila ogrožena dobava hrane, vode, plina, električnega toka itd. Ni še jasno, če bo mogoče vzdržati vsaj zmanjšani promet na podzemskih železnicah in avtobusih. Splošni delavski zvezi je mnogo do tega, da pokaže, da ima položaj v svojih rokah in da lahko na temelju izkušenj iz te stavke izvede pritisk na vlado v ugodnem trenutku.

V uradnem listu so danes objavili dekreti, ki se tičejo uradnikov in nameščencev državnih in poldržavnih podjetij in v katerih vlada zahteva, da nadaljujejo jutri delo, ker jih bo smatrala v primeru, če se temu ne odzovejo, da so mobilizirani in da se niso odzvali pozivu. Ministrski predsednik in notranji minister sta dala pooblastila, da izvedeta vse navedbe o mobilizaciji vseh onih stavekajočih delavcev in nameščencev, za katere smatrata, da so potrebni za vzpostavitev normalnega dela in prometa. Dekreti so takoj dobili obvezno moč.

Policija in vojaštvo v pripravljenosti

Vlada Daladiera je silno okrepila pariško policijo in mobilno gardo, vojaštvo pa je v strogi pripravljenosti v vojašnicah. Ze davi so po mestu krožile močne patrulje, tu in tam pa se vidijo tudi manjši motorizirani oddelki, ki bodo takoj stopili v akcijo, če bo potrebno. Tako bo ostalo vse do jutri popolnoma, ko bo stavka končana. V Parizu se opaža velika nervoznost. Ljudje si v strahu kupujejo hrano za več dni, ker se bojijo, da zaradi ukinitve prometa ne bo mogoče dobiti dovolj hrane. V trgovinah je izredno živahno, prav tako je živahno na tržnicah, kjer kupujejo zlasti velike množine hrane restavracij, ki se bojijo, da bi zaradi stavke ne mogli postreči gostom.

Ponoči je bila zelo burna seja mestnega sveta, na kateri so občinski svetniki v glavnem odobrili energične ukrepe vlade proti splošni stavki. Socialisti in komunisti so sicer vodili obstrukcijo, končno pa so se vzdržali glasovanja. Zaradi tega ni izključeno, da bodo občinski nameščenci, delavci in uradniki za časa proglasitve splošne stavke odšli na delo.

Nova papeževa okrožnica?

Vatikan, 29. novembra. AA. Havas: V tujini se je razširila vest, da pripravlja sv. oče okrožnico o mednarodnih problemih. V Vatikanu menijo, da je ta vest vsaj zaenkrat neverjetna.

Vatikan, 29. novembra. AA. Reuter: Sv. oče je tako rekoč že popolnoma ozdravel. Včeraj zjutraj je bil pri maši v svoji zasebni kapeli, včeraj popoldne pa je zopet začel redno opravljati svoje delo.

Perzijski šah povabljen k Hitlerju

London, 29. novembra. b. »Daily Telegraph« poroča iz Berlina, da je kancelar Hitler povabil za prihodnje leto na obisk iraškega šaha Pehlevija. On je povabil sprejel. Listi trdijo, da je Hitlerjevo povabilo zelo značilno, ker se iz tega vidi, da se Nemčija trudi, da se njen vpliv razširi ne le samo na države ob Črnem morju, temveč tudi preko njega do Irana, Iraka in Afganistana, torej do samih meja Indije.

Kominterne po zaslugah Leona Bluma zavila in ohromila veak svobodni in osvežujoči razmah njegove narodnega genija. Moskva želi, da ognjišče, ki ga je pripravila za svetovni požar, ne ugasne. Moskva hoče, da se Francija zakadi v kakšne pu-stolovščine, a da pri tem nima pri rokah nobenih sredstev za samoobrambo. Svetovnemu komunizmu ni prav nič na tem ležeče, kdo zmaga in kdo propade, on hoče samo kaos, samo vrtilnce, samo razkroj, kar mu vse pomaga pri pripravah za splošno svetovno revolucijo. Leon Blum je v Franciji glasnik te Kominterne.

Večkrat smo na tem mestu zapisali, da je na svetu veliko število narodov, ki komaj čakajo na pojav prave Francije in njenega duha. Tudi danes ponavljamo, da ti narodi s tesnobnostjo pričakujejo izida te borbe Francije s temnimi silami razkroja. Vemo, da bo zmagała Francija. Toda škoda je za vsako uro, ki se žrtvuje Leonu Blumu in Kominterni.

Pariz, 29. nov. c. Vodstvo organizacije bivših bojevnikov se je začelo pogajati z Glavno delavsko zvezo, da naj se odpove splošna stavka. Pogajanja še trajajo in po zadnjih vesteh zahteva voditelj Glavne delavske zveze Jouhaux od vlade, da naj poda razna jamstva za bodočnost socialnih zakonov, pa bo odpovedal splošno stavko.

Najnovejši vladni ukrepi

Vlada je uvedla kazensko postopanje proti obema glavnima tajnikoma železničarske strokovne zveze, ker hujskata železničarje k stavki. Vlada se pri tem poslužuje nekega zakona iz leta 1888. Oba glavna tajnika železničarske zveze so že zaprli.

Popoldne ob 15 se je začela pogajanja v ministertvu za javna dela med ministrom de Monziejem in zastopniki železničarske zveze. Pogajanja v času, ko to poročamo, še trajajo. Izključena pa je ekorajda možnost, da bi moglo priti v zadnjem trenutku do sporazuma in da bi železničarji stavko odpovedali.

V severni Franciji se je danes popoldne položaj nekoliko zboljšal. Delavci, ki stavkajo, so izpraznili zasedene obrate. Tako so danes zapustili v severni Franciji 28 tovarn. Oblasti menijo, da je to dober znak za nadaljnji potek dogodkov.

Učiteljstvo ne bo stavkalo

Strokovna zveza učiteljstva je objavila svojim članom obvestilo, da naj ne sodeluje pri jutrišnji stavki.

Pariz, 29. nov. c. Zadnji posredovalni poskus bivših bojevnikov med Glavno delavsko zvezo in vlado je propadel. Jouhaux je nocoj izjavil časnikarjem, da so v veljavi vse odredbe, ki jih je izdala zveza za jutrišnja splošna stavko.

Danes popoldne so nabili po vsej Franciji na vseh javnih poslopih in spomenikih lepake o vladni mobilizaciji vsega javnega, samoupravnega in državnega nameščenstva za jutrišnji dan. V proglasu o mobilizaciji pravi Daladier, da bo borbo za zaščito republikanskega reda izvedel do konca.

Jutri mislijo stavkati tudi vsi črkostavel in nameščenci v tiskarski obrti. Vlada sedaj izjavlja, da bo proglasila za neveljavno kolektivno pogodbo, ki ga ima tiskarska osebje, če bo jutri stav-

kalo. Vlada opozarja črkostavce, da bo lahko njihovo postopanje, ki se ne strinja z določbami njihove kolektivne pogodbe, spravilo v nevarnost ves sitem kolektivnih pogodb, ki veže razne stroke delavstva z delodajalci.

Omalovaževalno mnenje v Italiji

Rim, 29. novembra. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Mednarodni tisk piše obirno o prerivanju v Franciji in poudarja, da so stavke in neredi dejanski izraz politične spletke v velikem obsegu, ki ga vodi Moskva. Na ta način hočejo Franciji vsiliti metode moskovskih hujskacev. Zato te stavke niso izraz razpoloženja gospodarskih stanov. To se vidi tudi iz pisanja francoskega uradnega tiska. Bonnet je namreč izjavil, da bo novo izjavo med Francijo in Nemčijo možno izjaviti samo tedaj, če se Sovjetska Rusija obveže, da se ne bo vmešavala v francosko notranjo politiko. Toda vsakdo ve, da dela kominterne isto, kar sovjetska vlada. Jasno pa je tudi, da dela komunistična internacionala v Franciji tako, da bi jo uničila. Tako pisanje francoskega tiska je popolnoma razumljivo. Če pa pogledamo dogodkom globlje v osnove, tedaj vidimo, da hoče komunistična internacionala delati v Franciji tako, kakor dela v Španiji, samo s to razliko, da se je španska nacionalistična vlada jasno izrekla proti delovanju kominterne. Zato ni čudno, da se sedaj tudi francoski uradni krogi upirajo rovarjenju komunizma. Sedaj tudi lahko razumemo, da se moramo zahvaliti samo zmagam italijanskih prstovoljcev v Španiji, da tam ni zmagal boljševizem, kakor je to želel Pariz, tisti boljševizem, ki imase-daj tolik vpliv pri razvoju dogodkov v Parizu in v Franciji.

Vtis v Berlinu

Berlin, 28. novembra. AA. DNB.: »Völkischer Beobachter« piše v dalgem članku o borbi levicarjev v Franciji in pravi, da je vsaka borba samo poskus židovskih in boljševiških hujskacev, ki hočejo ustaviti tok zgodovine. Isti krogi žele na vsak način preprečiti sporazum francoske republike z drugimi evropskimi državami. Pri tem se ne boje niti vojne niti revolucije.

Danes bo dr. Hacha izvoljen za predsednika ČSR

Beran bo predsednik novo vlade

Praga, 29. novembra. b. Vsa javnost posveča veliko pozornost jutrišnji ceremoniji izvolitve predsednika republike. Poleg tega pa je zanimanje politične javnosti obrnjeno zlasti na sestavo nove vlade, za kar se pogajanja že vodijo z bodočim predsednikom republike dr. Hachom, ki je imel sredi dolga posvetovanja z ministrskim predsednikom generalom Sýrovym. Najresnejši kandidat za predsednika vlade je Beran, ki je predsednik novo ustanovljene državne stranke in s katerim se je general Sýrov prav tako večraj dolgo razgovarjal. Danes popoldne pa je dr. Hacha sprejel tudi slovaškega ministrskega predsednika dr. Tiso in ministrskega predsednika Karpatske Ukrajine msgr. Voločina, ki sta se pripeljala z letalom v Prago. Vsi razgovori so posvečeni sestavi nove vlade. S tem vprašanjem se bavi tudi nova stranka narodnega zedinjenja. O sestavi nove vlade se širijo razne govorice. Skoraj gotov pa je, da bo njen predsednik narodni poslanec g. Beran, medtem ko bo g. Chval-

kovski še naprej ostal v zunanjem ministertvu, ako ne bo odšel za poslanika v Berlin. Za ta primer bo na njegovo mesto prišel dr. Krno. Glede ostalih ministrstev se omenjajo razni kandidati in bodo tozadevni sklepi še danes storjeni. Vsem je jasno, da v novi vladi ne bo zastopana niti ena oseba starega režima. V njej bodo predvsem oni ljudje, ki se niso strinjali s preteklim režimom. Nova vlada se bo najbrž nagibala k desnici, kar je potrdil tudi designirani minister Deran, ker njegova vlada ne bo popolnoma navadna vlada, temveč bo izraz vna-roj določenega režima, ki bo točno upošteval obstoječe razmere.

Beneš ne pojde v Ameriko

London, 29. novembra. dl. Tukašnji listi pišejo, da Beneš ne bo šel v Ameriko, kjer naj bi prevzel predavanja na univerzi, ampak ostane v Londonu pri svojem nečaku, kjer se je naselil. Dva policijska agenta stražita stanovanje bivšega predsednika republike.

Trije bombni atentati Protijudovski teror v Romuniji

Temešvar, 29. nov. b. Zaradi atentata v narodnem gledališču v Temešvaru je še vedno razburjena vsa javnost. Ljudje stojijo po ulicah v gručah, popolnoma pa so prazne kavarne in restavracije. Vsi so namreč prepričani, da je ta atentat uvod v celo vrsto terorističnih dejanj in da je pričakovati v kratkem novih eksplozij.

Snoči je bil atentat tudi na rektorja univerze v Cluju. Atentator je pri tej priliki ubil enega detektiva, ki je spremljal rektorja, prav tako pa je bil izvršen atentat v stari Romuniji z neznanim ozadjem. V Transilvaniji je zavladalo panično razpoloženje med tamkajšnjimi Judi. Vsi so prepričani, da so atentat delo železne garde. Navzile vesti preiskavi zaradi atentata v Temešvaru se policiji še ni posrečilo najti kakšne sledi, ki bi pokazale pot, da aretira pravega atentatorja. Policija je izdala uradno poročilo, da so bile pri atentatu ubite tri osebe, 11 pa je bilo ranjenih. Druga poročila pa trdijo, da je bilo 100 ranjenih in 10 ubitih. V bolnišnici je danes umrl tudi Simeon Hirsch, glavni tajnik cionistične organizacije v Romuniji, katerega žena je umrla pri atentatu v gledališču. Hudo ranjen je tudi neki policijski kapitan. Včeraj popoldne so pokopali žrtve gnusnega zločina. Nekateri krogi pa so prepričani, da atentat ni delo železne garde, temveč neke tuje države. Iz Bukarešte je vlada poslala svoje organe v Temešvar, da sodelujejo pri preiskavi. Ljudje se še niso pomirili, ko je prispela vest

o atentatu na rektorja univerze v Cluju dr. Goan-ga Defanescu. Njega so že prej obvestili, da ga je železna garda obsodila na smrt, ker je bil njen odločni nasprotnik. Neprestano je dobival grozilna pisma. Zaradi tega mu je policija dala tudi telesno stražo. Snoči, pozno, ko je šel Defanescu v spremstvu svojega detektiva domov, od oddali trije mladeniči cel plotun revolverskih strelav na njega in njegovega spremljevalca, nakar so izginili. Eden izmed atentatorjev je skočil celo v avtobus, ki je v tem trenutku pripeljal mimo po ulici. Rektor je imel še toliko moči, da je klical na pomoč. V tem trenutku je pripeljal mimo z avtomobilom profesor z univerze dr. Tisa, ki je hudo ranjenega rektorja pripeljal v bolnišnico. Tam so ga takoj operirali, vendar pa bo najbrž podlegel hudim ranam. Policijski agent pa je takoj izidil. Policija je univerzo v Cluju takoj zaprla in aretirala nad 200 dijakov, ki so znani člani železne garde. Snoči ob 9 je bil vsak ulični promet preprečen, zaprte pa so bile tudi vse kavarne in gostilne. Mislijo, da je policija že aretirala pravega atentatorja. Prijela je namreč onega mladeniča, ki je skočil v avtobus, kjer je pozabil v naglici svoj klobuk.

Tretji atentat se je zgodil v Tarbulu, kjer je tudi eksplozivna bomba, ki je ranila več oseb. Tudi za ta atentat ne vedo, kakšno ozadje ima. Vlada je storila vse potrebne ukrepe, da prepreči nadaljnje zločine.

Klavrni shodi mačkovskih kandidatov

aMčkovstvo, ki so se pod njegovo marelo zbrale vse stranke od belih do rdečih in plavih, med slovenskim ljudstvom že zaradi te pisane družbe ne more priti do kredita. Medtem ko so shodi slovenskih kandidatov, ki kandidirajo skupaj s svojim voditeljem dr. Korošcem, vedno množično obiskani, medtem ko je ljudstvo na teh zborovanjih navdušeno, je pa na mačkovskih shodih silo klavrno in bi bilo tudi dolgočasno, ko bi za zabavo ne skrbeli slovenski ljudje, ki prihajajo na te »shode« mačkovske govornike sprave, kako in kaj.

Celo senator g. Pucelj je moral nekaj takega doživeti preteklo soboto v Prešerju pri Ljubljani, kjer je nekaj bila njegova močna trdnjava. Ko je prišel g. senator Pucelj na »shod« Mačkove stranke, se je zbralo 15 ljudi, ki so ga hoteli poslušati.

Preteklo nedeljo so »zborovali« mačkovi v Dobovi na slovensko-hrvaški meji. Tamkaj je prejšnjo nedeljo poskušal svojo srečo že Mačkov hrvaški kandidat g. Krunoslav Batušić iz Zagreba, ki pa je moral pobrati šila in kopita ter jo odkuriti. V nedeljo 27. novembra pa so v isti Dobovi slovenski ljudje Mačkovima govornikoma dr. Kukočcu in dr. Šaliču brali take levite, da sta morala priznati, da dr. Maček ne dela prav. Na tem »shodu« je bilo vsega skupaj le 15 ljudi, med njimi najmanj mačkovcev, ker je pravega slovenskega človeka že sram biti mačkovec.

Jeenesarska-Mačkova kandidata Pirkmajer in Pučnik sta preteklo nedeljo hotela »zborovati« v Bukovnikovi gostilni v Smartnu na Pohorju, pa je prišlo natančno 24 ljudi, pa še ti niso bili vsi z njima. Ko so nekateri nekaj ugovarjali, se je eden izmed mačkovskih gospodov zadržal nad ljudi: »Kaj boste vi, ko je pa vaš kandidat Koban samo navaden kmet! On je šmarica, mi pa smo plemenite vinske trte!« To je kmečke ljudi močno raztogotilo ter od mačkovcev odvrglo še tiste, ki so doslej še nekaj dali na mačkovsko komedijo. V Mozirju se je preteklo nedeljo zbralo zborovanje.

Hrvaški imperializem bi rad požrl Slovence

Kaj neki bodo k temu dejali pri nas tisti mačkovski kandidati, ki so še Slovenci? Pred nekaj dnevi je bila v Zagrebu slovenska gospa na obisku pri svojih sorodnikih, kjer je stanovala. Ko je bila za nekaj časa sama v stanovanju, je ravno takrat prišla v stanovanje zagrebaška komisija pregledovat tamkajšnjo plinsko napeljavno. Gospodje od komisije so začeli kajpada govoriti hrvaško. Gospa, ki jih je sprejela, se je opravičila, češ da ne zna z njimi govoriti hrvaško, ker je Slovenka. Komaj pa je to spregovorila, so se gospodje od hrvaške komisije razvneli in ji začeli dokazovati takole svojo hrvaško politiko:

»Do Božiča boste vsi Slovenci prišli pod Hrvate ter se boste morali začeti učiti hrvaško!«

Slovenska gospa je mirno slovensko odgovarjala: »Mi Slovenci se bomo za svojo samoupravo, ki jo bomo tudi prav gotovo dobili!«

Na ta ugovor slovenske gospe je eden izmed gospodov dejal: »To je vse že sklenjeno! Vas Slovencev je samo en milijon, nas Hrvatov pa je pet milijonov. Ne kaže vam drugega, kakor da pridete pod Hrvate. Samouprave pa ne boste dobili, ker vas je premalo!« Vsi gospodje so dejali, da je to namen Hrvatov in hrvaške politike, kar bodo tudi dosegli.

Sicer je prav vseeno, kaj takl gospodje od plinske zagrebaške komisije govorijo, vendar je zanimivo, kakšne želje ima mačkovska politika, ki sedaj na Hrvaškem vedri in oblači. To se ni ekhalo na željniki gospodov od plinske komisije, marveč med hrvaškimi masami. Podpirajo pa jo tisti slepi Slovenci, ki se dajo pripravljati za Mačkovo vozilo ter s tem slovenski stvari škodujejo. Ali je morda tako slučajno, da je dr. Maček že nekajkrat postavil na slovenski zemlji svoje hrvaške kandidate, katerim potem slovenski pripragari delajo le štafažo?

Ljudje, kar vas je Slovencev, spametujte se! Tudi hrvaške hegemonije ne maramo!

Belo Krajino pod Hrvaško

Stara je želja nekaterih, dasi ne vseh Hrvatov, da bi svoje hrvaško ozemlje povežali na račun Slovencev. Že pod Živkovičevim režimom je slovenska Bela Krajina morala pod hrvaško upravo. Sedaj bi radi to vnovič poskusili. Belokranjski župan je bil pred kratkim pri mačkovskem jnsarskem kandidatu g. Malešiču iz Metlike. Ta je našemu županu priznal, da je samo pod tem pogojem sprejel kandidaturu, če bo v Metliki zopet okrajno načelstvo. Ker pa je metliški okraj sam zase premajhen, da bi mogel biti samostojen politični okraj, bi bilo v ta namen Metliki pridružiti še več hrvaških občin. Ker pa Hrvatje nikakor nečejo pod slovensko bansko upravo, je jasno, da bi zaradi tega metliški okraj moral biti priključen hrvaški banski upravi. Jnsarski mačkovski kandidat je sam v tem smislu govoril. Priznal je tudi, da je dobil na roke nekaj denarja za agitacijo.

Torej ta jnsarsko-mačkova politika ljudske fronte bi rada Slovenijo spravila pod hrvaški vpliv

rovanec jeenesarskega Mačkovega kandidata gosp. Podpečana Maksa iz Ljubnega. Prišlo je kar celih 9 ljudi, pa še ti niso bili vsi njegovi. Nato se je g. kandidat odpravil v Rečico, kjer ga je na »shodu« pričakovala ena sama ovčica. Drugi mačkovski kandidat g. Zehelj pa si je mislil, da se ne splača po takih »shodih« hoditi. Zato pa je rajši po Savinji odpejal svoje splave, zavedajoč se, da je ta kupčija gotovo boljše kakor pa igrati žalostno figuro mačkovskega kandidata.

Zelo žalostno je v nedeljo zvečer »zborovali« mačkovski kandidati v Menišiji, kjer je moral slišati, da se Menišija ne briga za mačkovske kandidate, ampak da je zvesta svojemu kandidatu g. Gabrovšku in voditelju dr. Korošču.

Kako »prihujljeni« so JNsarji, nam kaže tale »shod«: Na JNsarski mačkovski listi kandidira v krškem okraju bivši poslanec litjskega okraja, Mravljce, a njegov namestnik je večkratni propali kandidat Polovič. V nedeljo 27. t. m. je hodil po Mokronogu neki gospod iz Ljubljane, ki je vabil na Mravljeto shod v torek zvečer v gostilni Zajc pri postaji Mokronog. Povedal pa je ta gospod, da ne bo prišel Mravljce sam. Njegov namestnik pa je prišel v spremstvu učitelja Vaniča iz Krškega in vidiktiranega bivšega župana Globevnika v nedeljo na shod v Škočjan pri Mokronogu. Zbrali so se zborovalci v gostilni Javadur, toda naših je bilo več kot onih. Na razna vprašanja, n. pr.: kdo je povzročil šenčurske dogodke, gospod kandidat in učitelj Vanič nista vedela odgovora. Naši so odgovore zahtevali, pa sta se kandidator namestnik in njegov namestnik in pobočnik postavila v pozicijski dvorci iz prejšnjega režima. Ker pa naši ljudje dobro vedo, da prejšnjega režima ni več, je bilo shoda naenkrat konec. Samo še črno kavo sta kandidator namestnik in namestnikovega namestnik spila in sta zmagoslavno odšla. — Pravimo, da so predrzni ti ljudje iz prejšnjega režima, da so sploh še upajo prihajati med naše ljudstvo, katero so preganjali kakor steklega psa in pobijali ter pretepali kakor zverjad.

na vsej črti. Zato ni čuda, če Hrvati v Zagrebu že kar odkrito govorijo, kaj nameravajo s Slovenci.

Zato pa strmino svoje vrste in pojdi mo svojim voditeljem dr. Koroščem, da bomo Slovenci v Belgradu imeli enotne poslance, ki ne bodo mačkovski priganjanci!

Mačkovi kandidati mačka narobe gladijo

Brežice, 28. novembra. Mačkovi kandidati poskušajo svojo srečo po brežiškem okraju. Krunislava Batušića 20. t. m. v Dobovi niso hoteli poslušati, njegov shod so pristali JRZ preprečili, češ pojdite na Hrvaško in uredite svojo banovino, slovensko banovino urejujejo naši voditelji.

V Kapelah je isti dan ta gospod zatrjeval, da bo Maček zmagal — popoldne istega dne pa je ravno isti kandidat v Pišecah zatrjeval, da Mačkovi poslanci, če bo Maček zmagal, ne pojejo v narodno skupščino; socialne zakone, ki jih je sedanja vlada v prid delavcem in invalidom uveljavila, pa da bo vodja Maček razveljavil.

Ta nedeljo, 27. t. m., pa so mačkovi zaigrali na druge strune, da bi pridobili nekaj volivcev. V Dobovo sta prišla dr. Kukočec iz Maribora in dr. Šalič, advokat v Brežicah, in na shodu, ki se ga je udeležilo 15 ljudi (vmes še Ljotičevi pristajali), če ne štejemo pristajav JRZ, ki so prišli, da vidijo in slišijo to novo Mačkovo emisijo in jo po potrebi korigirajo (kar so temeljito izvršili), sta ta dva Mačkova borca izjavila: Maček pojde v parlament, Maček ni storil prav, da se meša v slovenske zadeve in postavlja hrvaške kandidate po slovenski zemlji; dr. Stojadinovič je prav dober gospodar in politik odličnih uspehov; JRZ je močna stranka in bo gotovo zmagala; z Mačkom imajo njegovi sodelavci težave, ker je postavil v brežiškem okraju kandidate kar na svojo roko; volivci pa da bodo najbolj prav storili, ako volijo tistega za svojega poslanca, o katerem mislijo, da je najboljši.

Se par takih shodov v Sloveniji, pa bo tudi bratom Hrvatom jasno, kolikor jim še ni, da so začeli Mačka njegovi lastni sodelavci gladiti po diaki navzgor.

Dejanja govore

Te dni je izšel peti volivni lepak JRZ, ki se med drugim takole glasi:

»Dejanja govore!«

Hranilne vloge so l. 1934 znašale 9.780.000.000 dinarjev, leta 1938 pa 11.800.000.000 dinarjev.

Narodni dohodek je leta 1934 znašal 37 milijard 500.000.000 din, leta 1938 pa 47.500.000.000 dinarjev.

Vrednost zunanje trgovine je leta 1934 znašala 2.500.000.000 din, leta 1938 pa 4 milijarde 500.000.000 dinarjev.

Chamberlain in Halifax dne 10. januarja v Rimu

Od uspeha tega obiska je odvisna usoda vlade

London, 29. nov. b. Včerajšnja izjava v tisku o bližnjem obisku britanskih ministrov Chamberlaina in Halifaxa v Rimu je napravila v britanski javnosti globok vtis, ker britanska javnost ni bila poučena, da so dosedanja diplomatska pogajanja med Londonom in Rimom tako uspešno napredovala in bila ugodno zaključena.

Iz dobro obveščenih krogov prihajajo vesti, da bosta Chamberlain in lord Halifax v spremstvu nekaterih višjih uradnikov zunanjega ministrstva odpotovala v Rim 10. januarja. Njun obisk v Rimu bo trajal 4 do 5 dni. Britanski državniški bodo za časa svojega obiska v Rimu sprejeti v audienco tudi pri italijanskem kralju Viktoriju Emanuelu. Do katere meje pa so pripravljeni iti Francozi in kaj nameravajo storiti Daladier za sodelovanje z Italijo, še ni bilo mogoče zvedeti. Razen vprašanja zblizanja odnosov med Francijo in Italijo se bodo italijanski in angleški državniški razgovarjali tudi o sledečih vprašanjih:

1. špansko vprašanje, zlasti priznanje pravice vojskovanje se stranke generalu Francu;
 2. italijanske zahteve v Tunisu in Alžiru;
 3. vprašanje Sredozemskega morja;
 4. italijanske zahteve, da Italija sodeluje v upravi Sueskega kanala;
 5. vrnitev Nemčiji njenih bivših čezmorskih posestev.
- Britanski tisk komentira obisk ministrskega predsednika Chamberlaina in pravi, da so fran-

cosko-italijanski odnosi najbolj ostri ravno v španskem vprašanju, ker se državi nahajata v nasprotujočih si taborih. Vsi listi so soglasni v tem, da bo od uspeha Chamberlainovega obiska v Rimu odvisna usoda njegove vlade.

Angleži so najeli 55 milijard dinarjev notranjega posojila

London, 29. novembra. c. Na današnji popoldanski seji je finančni minister sir John Simon napovedal, da bo vlada razpisala 220 milijonov funtov (55 milijard din) notranjega posojila. Ta denar potrebuje vlada za oboroževanje. V l. 1936 je parlament že dovolil vladi, da razpiše 400 milijonov notranjega posojila za oboroževanje. Od tega je vlada do sedaj razpisala že 180 milij. funtov.

London, 29. novembra. c. Na popoldanski seji spodnje zbornice so Chamberlaina vprašali, če je Anglija prevzela na zadnjem sestanku v Parizu nove obveze v Evropi in če se bodo angleške obveze napravljeni Franciji razširile. Chamberlain je odgovoril nikalno.

Nato so vprašali Chamberlaina, zakaj se sedaj vrše razgovori med francoskim in angleškim generalnim štabom. Chamberlain je odgovoril, da se bodo na teh sestankih samo izpolnila dosedanja vojaška določila, ki vežejo Francijo in Anglijo. Novega pa ne bo na teh sestankih sprejetega prava nič.

Minister dr. Krek o invalidski uredbi

Na shodu v St. Janžu in Krmelju zadnje nedelje je minister dr. Krek obširno govoril tudi o novi uredbi v zakonito močjo, ki jo je ministrstvo prejšnji teden podpisalo. Nova uredba daje širok krogom vojnih ponesrečencev, njihovim vdovam in sirotam, pravice do javne pomoči in podpore. Uredba je v tem oziru dobesedno mogla sprejeti in zakoniti tožadevne želje in resolucije invalidskih organizacij.

Res zahteva nova uredba ogromne nove izdatke s strani državne blaginje, toda te žrtve za najnesrečnejše in najbednejše vojne ponesrečence in njihove sivoje so dolžnost vseh narodov Jugoslavije. Do letos željam invalidov sedanja vlada ni mogla v celoti ugoditi, je pa takoj v začetku izboljšala dosednji invalidski zakon. Sedaj pa je

to vprašanje — upamo — ugodno rešeno v popolno zadovoljnost.

Naši nasprotniki skušajo omalovaževati to veliko delo vlade s tem, da ga imenujejo volivno darilo, čeprav dobro vedo, da je bilo o tem zakonu govora ponovno v parlamentu že spomladi in da je posebna komisija delala to uredbi od lanske jeseni. Ko je bila uredba v komisiji izdelana in vladni predložena, jo je vlada odobrila in sprejela.

Drugi agitatorji gredo malo dalje in trdijo že sedaj, da uredba o invalidih ne bo, da so to samo volivne obljube. Vse te laži najbolj zavrača dejstvo, da je uredba o invalidih sprejeta, objavljena in zakonjena!

Zborovalci so na omenjenih dveh Krekovih shodih sprejeli to z velikim navdušenjem.

»Ne pozabimo izdajalcev!«

Jesenjski list »Na mehan« piše pod gorenjim naslovom v svoji številki od 26. novembra:

»... V času šenčurskega procesa, ko so bili obtoženi in pred sodiščem za zaščito države v Belgradu obsojeni zavedni slovenski možje in fantje, obsojeni zato, ker njihova slovenska miselnost ni prijala takratnim mogotcem Kramer-Pucelj-Marušičeve diktature, ki ji s svojimi današnjimi volivnimi pakli dajejo vse jasnejši izraz izdajstva nad slovenskim narodom, takrat so v naši slovenski prestolnici padle za Slovence globoko ponižujoče besede: »To so zadnji ostanki pasjega plemena!«

Ker so padle te besede na naslov tistih preganjanih in mučenih, kateri so branili našo narodno samobitnost in svobodo, ki so se odločno uprli takratnim likvidatorjem slovenskega imena in jezika in kulture, so padle kot ognjeni bič na ves slovenski narod, saj je bila s tem izražena vsa mržnja in miselnost katoliškemu narodu sovražnega tabora. S tem pa niso udarili samo nas, pač pa so onemastili vso našo kulturo, naše velike prednike, našo zgodovino in naš narodni ponos. Vse to so postavili na najnižjo stopnjo golega živalskega plemena.

In danes prihajajo prav ti izdajalci med to po njih opljuvano in izdano ljudstvo s svetlobinskimi obrazi moledevat za zaupanje. Ni besed, s katerimi bi mogli dosti določno povedati vse naše zaničevanje od teh izkoreninjenecv in prevratnikov. Dovolj naj bo, če glasno izpovemo, da je prišel čas obračunavanja s temi hlapci in trgovci. Ali mar hočete, da bi se spričo komaj zacelejenih ran na našem narodnem telesu, katere ste mu zadali vi, odrekli pravici do obsodbe? Prišel je čas, da si poiščemo svoje fašno zadodžetje. Dobili ga bomo, ker stojimo strnjeno krog našega edinega voditelja dr. Antona Korošca. 11. decembra je dan sodbe. Sodili bomo po zdravi logiki in pravičnosti naroda, ker bomo glasovali kakor en moč za svojega pravega voditelja dr. Korošca na listi dr. Milana Stojadinoviča. Med nami ne sme biti nikogar, ki bi ne hotel biti kulturni sodnik, kakaj sodnik bo vsak naš volivec in vsi naši skupni glasovi se bodo spleli v bič, s katerim bomo poglali vse narodne izdajavce in hlapce tja, kamor spadajo: v pozabljene in zaničevanje, v svarilo vsem, ki bi se še kdaj hoteli spozabiti nad poštenim slovenskim narodom ter v lastno korist kratiti naše svobodo.

Vsi na branik k sodbi in zmagi!

JNS zvezana z marksisti in komunisti

Včeraj smo objavili celotno listo kandidatov, ki jih je hrvaški vodja dr. Maček blagovolil servirati Slovencev, da jih volijo 11. decembra. Prva značilnost pa je že v tem, da si v Sloveniji ne marksisti, ne jenesarski fašisti, ne komunisti in ne krščanski socialisti ne upajo objaviti celotnega seznama Mačkovih kandidatov za Slovenijo. Drug drugega jih je sram, vsak Mačkov kandidat se pred svojimi volivci sramuje, da je zšel v takšno družino.

Mačkova lista je pa res tudi pisano polje Poleg izrazitih fašistov, poforcev in batinašev, poleg pohorcev, orjuncv, in centralističnih unitaristov beremo tudi imena izrazitih komunistov, ki

Primanjkljaj v državnem preračunu je leta 1934 znašal 900 milijonov dinarjev, leta 1938 pa ga sploh ni bilo!

Presežek v državnem preračunu: leta 1934 ga ni bilo, leta 1938 pa ga je bilo 904 milijone!

Vrednost kmetijskih pridelkov je leta 1934 znašala 18.000.000.000 din, leta 1938 pa 23 milijard 800.000.000 din.

Zlata v blaginjah narodne banke je leta 1934 bilo za eno milijardo, leta 1938 pa za 4 milijarde!

Delavske plače so leta 1934 znašale 3 milijarde in 460 milijonov, leta 1938 pa 5.500.000.000 din!

Kaj nam govore te številke? Da je politika Stojadinovičeve vlade prinesla državi in ljudstvu gospodarski napredek. Zato bomo 11. decembra vsi glasovali za listo Milana Stojadinoviča!

Osebnosti

Belgrad, 29. novembra. m. Po prošnji so predstavljani za sodne pristave v 8. skup. pri okrožnem sodišču v Ljubljani dr. Koba Božidar, diplomirani jurist iz Ljubljane; na okrožnem sodišču v Murski Soboti Vladimir Kretič, diplomirani jurist z Ježice; na okrožnem sodišču v Mariboru Pešek Mirko, diplomirani jurist iz Belgrada.

Za pristave 8. skupine pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je postavljena Hribar Vida, do sedaj na okrožnem sodišču v Ljubljani; v 9. skup. je napredovala Zmaher Janja, kancelist 10. skup. pri okrožnem sodišču v Celju.

Belgrad, 29. novembra. m. Napredovali so pri direkciji državnih železnic v Ljubljani v 4. skup. 1. stopnjo za višje svetnike dr. Brumen Anton, inž. Petružela Ciril, inž. Debevec Franc, inž. Osvald Anton, inž. Palige Adolf, Zilič Oskar, Tančič Egon, Rasperger Anton.

Za poverjenika 6. skup.: Eršek Ladislav, do sedaj višji pristav 7. skup.; za višje kontrolorje 6. skup.: Albin Martelanc, Heric Franc, Kumar Rudolf, Rauter Maks, Ludvik Fatur.

Za kontrolorja 7. skup.: Janez Maraž, Karel Kohot, Viljem Berdajs, Ivan Sepin; za višjega prometnika Edvard Bersaj; za višjega revizorja vlakov Avguštin Turjava; za višjega poslovođjo Leopold Deljak.

Pri generalni direkciji državnih železnic v Belgradu so napredovali v 4. skup. 1. stopnjo za višje svetnike: Kazimir Pretinar, inž. Rudolf Mutha, Jože Zajc, Franc Cigoj, dr. Ivan Merslavitič; za inspektorja Alojz Veber.

delajo po navodilih moskovske internacionale, beremo dalje imena socialistov in takih siromakov, ki mislijo, da jim bosta Maček in III. internacionala pomagala reševati »krščanstvo in čisto slovenstvo!« Razumljivo, da se drug drugega sramujejo in da bi pred javnostjo vsak med njimi rad utajil družino, v kateri se poganja za večji dobrobit naroda, oziroma bolje rečeno: samega sebe.

Toda pred politično zrelim ljudstvom nič bolj ne učinkuje proti tej Mačkovi listi kakor lista sama! Kajti sedaj šele vsakdo jasno vidi in spoznava, da ni nobene pozitivne ideje, ki bi mogla družiti takšno pisano politično polje, kakor ga predstavlja Mačkov seznam poslanskih kandidatov. Edino, kar družiti to pisano družino, je želja po poslanskem mandatu, katere pa ji slovensko ljudstvo čisto gotovo ne bo izpolnilo!

Nov volivni red za Pokojninski zavod v Ljubljani

Belgrad, 29. nov. m. Na podlagi pooblastila točka 2. § 94. finančnega zakona je minister za socialno politiko Dragiša Cvetković podpisal nov volivni red za volitve pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani. Volivni upravičenci so razdeljeni v dva volivna okrožja, in sicer: 1. za upravičence, ki spadajo pod OUZD v Ljubljani; 2. za upravičence ostalih področij. Vsako okrožje voli delegate, ki so zastopniki glavnih gospodarskih sekcij dotičnega okrožja (denarnih zavodov, zavarovalnic, trgovskih spedičij, mornarstva, rudništva itd.). Število delegatov vsakega volivnega okrožja je v razmerju z zavarovani dotičnega volivnega okrožja. Nov volivni red ustreza praktičnim potrebam članov Pokojninskega zavoda, ki so doslej bili razdeljeni samo po glavnih gospodarskih skupinah na strokovne enote, brez ozira na področje, v katerem prebivajo ali v katerem so uslužbeni.

Ministri na shodih

V torek je gradbeni minister Dobrovo Stojčević v spremstvu poslanskega kandidata JRZ imel celo vrsto zborovanj in konferenc v okraju Prokuplje. — Prometni minister Mehmed Spaho je imel v torek veliko manifestacijsko zborovanje v volivnem okraju Tuzla. Čeprav je bilo zborovanje napovedano v ponedeljek popoldne, se ga je udeležilo okoli 10.000 kmetov in mešanov iz tuzlanskega okraja. Navzočne množice ljudstva so ministra sprejele v gostih spahijah. V spremstvu ministra dr. Spaha so bili minister brez listnice Djafer Kulenović, bivši minister dr. Branko Kaludjerčić itd.

Ime napadalca in samomorilca dognano

Maribor, 29. novembra. Na drugem mestu poročamo med mariborskimi vestmi o dveh grozotnih dogodkih, ki sta se odigrala v ponedeljek zvečer. Danes je preiskava prinesla jasnost na dan ter je sedaj ugotovljeno, kdo je skrivnostno samomorilec, ki je skočil v ponedeljek zvečer z Dravske brvi v Dravo.

Kakor poročamo med mariborskimi vestmi, je bil krojaški mojster Franc Globovnik v Studenih na Aleksandrovi ulici 25, včeraj zvečer v svoji delavnici napaden od svojega bivšega pomočnika, ki je prišel k svojemu bivšemu mojstru in ga prosil, da mu izplača 200 din, ki jih je prislužil v treh tednih, ko je delal pri njem. Baje je mojstru posodil tudi nek znesek. Globovnik pa mu denarja ni hotel izročiti, temveč je izjavil, da se bo zaveval na sodišču uredila, ker mu je obleko skvaril. Pomočnika je to tako razburilo, da je potegnil nož ter zadel Globovniku sedem zabodljivcev v vrat, glavo in prsi, nato pa neznanomak izginil. Poizvedba, ki jo vodi orožništvo v Studenih, pa je ugotovila, da je neznan napadalec 20 letni Maksimilijan Knap, rojen v Podgorju pri Slov. Gradcu. Knap je stanoval v Studenih na Kralja Petra cesti 126. Uslužen pa je bil nazadnje pri krojaškem mojstru Klojčniku v Mariboru v Vojašniški ulici 25. Ker se Knap od včeraj zvečer ni več vrnil na svoje stanovanje in tudi danes ni prišel na hrano, je s tem utemeljen sum, da je on tisti, ki je izvršil napad na svojega bivšega mojstra. Tudi so podobnega moškega iste velikosti videli na brvi, ko se je pognal v valove Drave. Kdor je poznal Knapa in ga je morda v ponedeljek zvečer videl, naj sporoči orožniški postaji v Studenih. Ljudje pripovedujejo, da se je Knapi včasih celo malo zmešalo ter ni izključeno, da je v razburjenosti izvršil zločin.

Odmevajoče aretacije v Moskvi

Riga, 29. nov. dl. Aretiran je bil Stolkov, pisatelj znane opere, ki je bila prevedena na več jezikov: »In Don tiho teče«. Nedavno pa je bil isti pisatelj izključen iz Zveze sovjetskih pisateljev in iz komunistične stranke. Pisatelj uživa veliko priljubljenost pri občinstvu. Policija pa je kljub temu nastopila proti njemu, ker se je izrazil, da ne more odobravati zatiranja kozakov. V enem svojih zadnjih spisov je namreč podal neugodno sliko o kolektivizaciji donskih kozakov.

Tudi angleško veleposlaništvo v Bukarešti

London, 29. nov. dl. »Stare poročila: Ker je Francija svoje poslaništvo v Romuniji dvignila v veleposlaništvo, bo isto storila tudi Anglija. Angleški poslanik na romunskem dvoru dobí stopnjo ambasadorja.

Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo oblačno in deževno vreme, zlasti v zahodnih krajih. Tu pa tam bo megla. V planinskih predelih bo verjetno sneg. Toplota bo padla v severnih in severozahodnih krajih. Nekoliko vedro bo v vzhodnih krajih, kjer bo košava.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno s padavinami.

Spomenik kralju Aleksandru

»Jutro« je v svoji 268. številki dne 18. t. m. prineslo naris Spomenika pokojnemu kralju Aleksandru I. z naznanilom, da je to definitivno sprejeta osnova.

Mareikoga je to naznanilo gotovo iznenadilo. Med takimi iznenadenci smo bili tudi mi. To pa zato, ker se je oni isti odbor, ki se je tako goreče boril proti veličastni Plečnikovovi zasnovi spomenika v zvezi s klasičnimi propilejami, sedaj kar naenkrat odločil za osnutek, ki ima tudi zaključek »z zidano arhitekturo v obliki vrat ali stebrov«; tedaj za neke vrste propileje. To protislovje pa se v prav posebno luč postavlja okolnosti, da nova zasnova nima prav nič tiste monumentalnosti, po kateri se tako znamenito odlikuje Plečnikov načrt, temveč zaostaja celo za vsakdanjo povprečnostjo.

Za stvar smo se torej jeli zanimati, kajti tu gre za javno zadevo, ki je v tesni zvezi s licem naše, ravno po zaslugi profesorja Plečnika tako zelo polepsane Ljubljane. Pa informacijah na poučenem kraju moremo torej dati naslednja pojasnila.

Ko je bivši predsednik spomeniškega odbora ožjemu odseku predložil Plečnikov načrt, je pri pomnil v svojih pojasnjevalnih besedah, da bi se ta načrt po njegovih mislih mogel postaviti:

1. ob Bleiweisovi cesti pred vhodom v glavni tivoljski drevored, ali
2. ob vhodu v tivoljski park vrh glavnega drevoreda, ali pa
3. ob robu vhoda na Kazinski vrt v zvezi s projektiranim novim trgom, ki mu je profesor Plečnik dal ime Južnega trga.

Nova projektanta, inženirja Hus in Göstl, se vračata k prvooimenjenemu prostoru, le da spomenika ne postavljata pred Bleiweisovo cesto neposredno, temveč skoraj tik ob železniški prazni in to v neposredno bližino kioska, ki je sicer »potrebna« naprava, ki bi pa nič ne prispevala k dostojnosti spomeniške okolice. Če bi torej spomenik res že moral stati na ti, sedaj naenkrat baje po odboru edino za primerno spoznani točki, tedaj bi bilo gotovo bolje, če pride v neposredno bližino ceste.

Nekaj načelnega o igračah

Na prijazen odziv so naleteli članki o igračah, ki jih je prinašala »Mladika« leta 1937. Menim, da je bilo res prvič pri nas, da se je o igračah načelno in praktično kaj pisalo. Če pa hodiš danes po mestu in ogleduješ izložbe, pripravljene za Miklavža in božič, boš kaj kmalu občutil, da bi bilo treba pisati o teh rečeh vedno znova. Če stopiš v trgovino, boš pri nekolišni kritičnosti spoznal, da je treba imeti za prodajo igrače nekoliko več znanja, kot ga zmore povprečen prodajalec pri nas. Če naposled opazuješ očete in matere, strice in tete, kaj vse kupujejo, boš uvidel, da zmečejo neskončno mnogo denarja za nesmotrne in celo nepotrebne igrače. Iz vseh takih in podobnih razlogov se mi zde naslednje vrstice nujne.

Predvsem zelo važna ugotovitev: Igrače niso luksusi. Igrače so otroku potrebne kakor vsakdanji kruh. Potrebne so mu za njegov duševni razvoj. Razvojne stopnje od dojenčka do šolskega otroka pa so različne in vsaka zahteva svoj tip igrač. Nepravna in nesmotrno izbrana igrača je brez koristi, včasih celo v škodo. Starši in sorodniki bi morali vedeti, kaj otrok za svojo starost in razvojno stopnjo potrebuje. Prodajalec bi moral znati pravilno svetovati. Prodajo igrač bi primerjal prodaji knjig: kakor ima ali bi moral imeti prodajalec knjige čisto drugačen odnos do prodajnega predmeta kot pa speccrist ali manufakturst do svoje robe, tako bi se moral tudi prodajalec igrač zavedati, da bi moral biti več kakor sejar. Te ugotovitve so morda nove in se zde temu ali onemu čudne, toda so točne.

Kakšnih igrač torej potrebuje otrok? Ne bom povedal nič bistveno novega. Podal bom le kratek

Sicer nam pa naris spomenika vzbuja rešne pomisleke. Vemo, da je to le površna rešba, ki ne more dati točnega pojma o realnosti; vendar pa smo mnenja, da je tak način končne rešitve nemogoč. Odbor bi se — kakor se vidi — rad izognil konju. Naj že bodo za ta strah pred konjem kakršnikoli razlogi, gotovo je, da bi bil lik kralja na konju najdostojnejša rešitev vprašanja.

Toda ne glede na to, z zadnjim sklepom spomeniškega odbora stvar ne more biti in tudi res še ni rešena. O stvari ima govoriti vsekakor še mestno občinsko poglavarstvo. V njem je dovolj uvidenih mož, ki ne bodo na slepo sledili ne dovolj premišljenim nasvetom od katerekoli strani. Saj si morajo pa tudi biti v svesti, da je v tej stvari treba posebne previdnosti. Od nekkih krogov ljubljanskega prebivalstva je namreč vprašanje spomenika kralju Aleksandru I. bilo spravljeno v javno in zakotno diskusijo na način, ki onemogoča nepristransko odločbo. Zato je po našem mnenju treba temu vprašanju odvzeti vso primes strasti, s katerim ga je to početje obdalo.

To se pa more zgoditi le tako, da se odločba o načrtu za spomenik in sodba o tem, kje naj stoji, odnosno, kateri prostor bi bil zanj najprimernejši, prepusti večaku, katerega bi mogli pri njegovi sodbi voditi le stvarni oziri in razlogi.

Mi bi torej nasvetovali, naj se gospod župan obrne na umetnostni oddelek slovenske Akademije znanosti in umetnosti kot naš najvišji forum v umetnostnih vprašanjih s prošnjo, naj prevzame vlogo razsodišča. Če bi pa odklonila, češ da se ne mra vmešavati v domače zadeve, kar pa dvomimo, saj je urejevanje prav domačih zadev njena sveta naloga! — pa naj se obrne na kako inozemsko avtoritativno umetnostno spomeniško ustanovo, iz krajev, kjer imajo največjačnejše trge in arhitekturne spomenike, da pomaga s svojo izključno umetnostno odločitvijo k rešitvi tega zamotnega in pri nas zavoženega vprašanja. Ta korak bi bil morda umesten kot zadnje sredstvo, da se objektivno ugotovi, kateri od načrtov bi bil Ljubljani resnična lepota, slovenskemu narodu ponos, ter spominu velikega vladarja najprimernejši spomenik.

posnetek iz svojih člankov v »Mladiki« za tiste, ki jih niso brali. Vem pa, da bodo v takem pogledu vsakemu očetu in materi, pa tudi prodajalcu igrače dobrodošli.

Prvo leto. Od prvega do tretjega meseca: Majhen pisan predmet, ki ga obesimo nad otrokovim ležiščem (žogica, šop pisanih trakov in podobno). V četrtem mesecu: Z gumastim trakom pisana ropotuljica iz celuloide. Po petem mesecu: Ropotulje, gumaste igrače (živali, punčka, žoga), kosmate živali (iz sukna ali pliša). Od devetega meseca dalje: Močne ropotulje, škatle (votle kocke), kakšna živalca (iz sukna ali lesa) na vrvi. **Drugo leto.** Žival na kolesih, voziček, avto (nikar nič pločevinastega). Okrog poldruga leta: zvonček na kolesih, možičel-caplajč (Hampelmann), godbeni minček, pločevinast boben, kocke za postavljanje (barvane), prva slikanica v leporelo-vezavi (verzje berimo, brez ozira na to, ali jih otrok razume ali ne). Konec drugega leta: Poleti igranje v pesku — vedrce, lopatica, kalupi iz pločevine, punčka ali žival (medved) z obleko, postelja zanj, posoda.

Tretje in četrto leto. Gugalni konj, konj na kolu (Steechenpferd), žoge, obroči za poganjanje, večji voz ali avto (vse leseno), stol in miza za punčke, kopalna kad, štedilnik in posoda, lesene hišice za postavljanje vasi, menažerija ali cirkus z živalmi, lesen vlak, kamenčki za postavljanje, gnetivo (plastilina, nakiplast ali — ilovica), mozaične (in druge sestavljalne) igre, tope škarje in papir, barvni svinčniki ali — še bolje — majhna črna deska in barvna kreda, prvo šivanje, sestavljanje slik s prepletenimi kockami (po predlogah), trobenta in boben, orglice ali harmonika, majhen

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki bolehalo na astmi, katarju, na pljučih, zastarelem kašlju, zsluzanju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas **popolnoma brezplačno knjigo s slikami**, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmana. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2-) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 615, Muggelstrasse 25-25-a

Oglas reg. od ministrstva socialne politike, število oddelne S. br. 2416 od 12. XII. 1933.

klavir, slikanice (prizori iz otroškega življenja), predstave z laterno magico ali z lutkami (vodijo odrasli), igranje v vlogah: pismonoša, sprevednik (garniture s potrebščinami), trgovina. Za igre v družbi: poleg žoge vaje in bič, »Črni Peter«...

Peto in šesto leto. Tehnične sestavljalne igrače (Matador!), ročna dela z rafijo, slikanje z barvicami po predlogah, soba ali kuhinja za punčke, majhna prodajalna, lutkovni oder (ročne lutke!), vlak na tiru (pločevinast oz. železen, Märklin!), skiro ali kolo, vrvice za skakanje, loparji in žogice, obroči za metanje, slikanice s pravljicami. (Za igre v družbi: domino, razne družabne igre (konjske dirke in podobne).

Solska doba. Dopolnjevanje tehničnih sestavljalnih igrač (Matador), nove podobne (elektrotehnične, fizikalne itd.), sploh stvarjalne igrače (ročno delo). Modeli letal. Statve. Vojake, topove in podobno je treba odklanjati.

Igrače uvažamo na leto za več milijonov. Gornji pregled nam pokaže, da je mogoče izhajati tja do petega leta z igračami domačega izdelka. Bolje povedano: take igrače bi se dale brez večjih težav izdelovati doma. Na uvoz bi bili navezani samo pri specialnih igračah tehnične značaja. Izdelovanje lesenih igrač in igrač iz blaga je tudi drugod (zlasti v Nemčiji!) doma v sicer pasivnih krajih. Takih krajev je tudi v Sloveniji precej. Čemu tedaj uvažati, kar bi mogli izdelovati tudi doma? Zankrat lahko beležimo zanimivo iniciativo: v do brepoljski dolini se je po zaslugi tamkajšnjega župnika g. A. Mrkuna in kaplana g. Fr. Nahtigala začela preusmeritev dosejanje domače obrti — pod strokovnim vodstvom je v tišini začela nastajati domača produkcija igrač. Kdaj bodo izrinile tuje blago?

Ko si človek ogleduje ljubljanske izložbe, ga letos posebno zbode v oči prava poplava vojnih igrač, ki so kajpak vse uvožene. Ali ni zastrupljanje nežne mladine, če jo z rafiniranimi igračami vnamamo za strahote bodoče vojske? Jasno je, da imajo neke tuje ideologije svoje neprikrite namene z mladino, sramota pa je, če nasedajo tujim trgovskim politikom naši domači trgovci z igračami, ki bi se morali bolj zavedati, da imajo soodgovornost pri oblikovanju naše mladine. To, kar gledamo po naših izložbah, je pohujšanje za našo mladino! Jasno je, da po zakonih mladinske psihologije zlasti v šolski, pa tudi v poznejši dobi take igrače naše dečke vnamajo. Prava vzgoja pa mora iti za tem, da naravno borbeno razpoloženje te dobe naravnemu drugam, v pravo in zdravo smer. Kaj poretke naši starši, če jim trgovci po svoje pohujšujejo mladino?

Miklavž kupuje te dni, Jezušček bo kupoval kmalu za njim. Ker želita naši mladini dobro, upoštevata gornje nasvete. Tudi pri hrani naši malih pazimo. Zakaj ne bi pazili tudi pri kupovanju igrač.

Prof. Niko Kurel.

Shod dr. Korošca v Celju

v nedeljo, 4. decembra ob pol 9 dopoldne v Ljudski posojilnici.

Govorili bodo: voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec, senator Smodej, senator dr. Kulovec, župan gosp. Alojzij Mihelič.

Slovinci, pokažimo, da smo strnjeni okoli svojega narodnega voditelja, in prihitimo v čim večjem številu na ta shod v Celju!

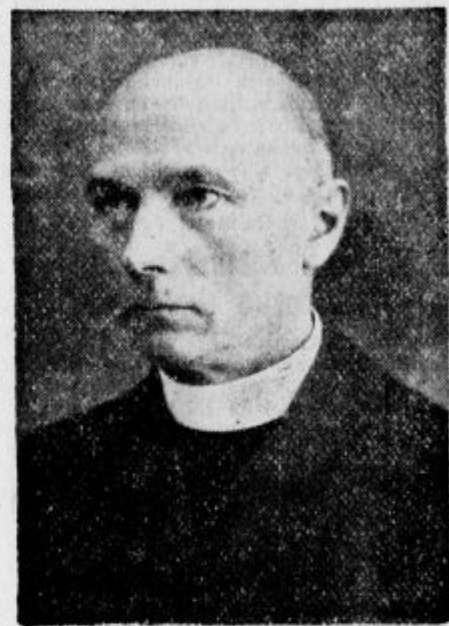
delavnica, 11 je mizarška delavnica, 10 je pleškarska delavnica, v šte. 9 bo dobil prostor tapetnik, 8 pa je stanovanje. To zaključno poslopje Pogrebnege zavoda bo prav tako izdelano z izrednim okusom ter se bo v celoti prilagajalo arhitekturi Zal in vrta umrlih. K tlorisu glavnega poslopja omenimo še: 1 je stanovanje, 2 pisarna, 3 pisarna katoliškega duhovnika, 4 pisarna pravoslavnega duhovnika, 5 dvorana za raztelesenje, 6 rastlinjak.

Zanimivo je, da so se že sedaj, ko je komaj padla odločitev za zgraditev teh kapelice — saj so dela šele razpisana — javili nekateri zasebniki, ki žele odkupiti kapelice in imeti v njih svoje grobnice s ploščo in nakazanim grobiščem na zunanji strani. Drugo nadzemsko zgradbo pa stavijo na razpolago namenu, za katerega je določena. Tako se bo povrnil zopet lepi stari običaj, ko so imovitejši meščani gradili cerkve in kapele, kjer so svoje pokopali in kjer so tako za vedno ostali v spominu bodočim rodovom. Če upoštevamo nadalje še dejstvo, da stane samo grobnica na pokopališču okrog 30.000 dinarjev in da spomenik v tej vsoti še ni vstet, potem je tudi razumljivo, da je graditev posamezne kapelice z grobnico vred cenejša, ne glede na to, da bo kot umetnina mojstra Plečnika iz leta v leto bolj dragocena.

Z ureditvijo vrta umrlih in preumestitvijo Pogrebnege zavoda v stransko poslopje na Zalah, bo mestna občina izpraznila poslopje na Ambroževem trgu ter bo z donosom te najemnine pomagala kriti anuiteto za dolg, ki bo nastal s to zgradbo. Meščani seveda pri tem ne bodo niti najmanj oškodovani, saj bo Pogrebni zavod v sredi mesta najel pisarno, kjer bo strankam za informacije in proračune vedno na razpolago.

Prof. Ant. Cestnik 70 letnik

Danes praznuje 70 letnico svojega življenja g. Anton Cestnik, gimnazijski profesor v p. v Celju. Zibelka mu je tekla pri Sv. Lenartu blizu Sv. Plavnice. Gimnazijo je študiral v Ljubljani, bogoslovje pa v Mariboru. S svojimi gimnazijskimi tovariši je nedavno obhajal zlati jubilej mature. Novo sveto mašo je pel kot tretjeletnik l. 1891. Dušnopastirsko

službo je opravljal v Starem trgu in v Rušah. Kratak čas je bil korni vikar v Mariboru. Zaradi rahlega zdravlja je moral na dopust, ki ga je zvezal s službo domačega duhovnika na pohorski graščini grofa Nugenta. Zdravje se mu je toliko utrdilo, da je mogel po kratkem kaplanovanju v Brezicah 30. oktobra 1899 prevzeti katehetsko mesto na slovenskih oddelkih celjske gimnazije; po vojni je poučeval na slovenski gimnaziji do upokojitve l. 1926. V svojem nastopu je kazal izredno odločnost in resnobo. Mladini je vcepljal v srca smisel za delo in disciplino. Včasih so se ga dijaki zaradi tega bali, danes se ga vsak nekdanji njegov učenec spominja z globokim spoštovanjem in hvaležnostjo.

Ze zgodaj se je mnoga zanimal za umetnost. Pisal je tudi članke iz področja cerkvene umetnosti. Prosti čas je rad porabil za potovanja, bil je večkrat v Nemčiji in Italiji, po vojni tudi v Palestini, Egiptu in na Irskem.

L. 1907. je sodeloval z vikarjem Ivanom Goriskom pri ustanovitvi celjskega katoliškega prostosvetnega društva. Vodil je z veliko skrbnostjo društveno knjižnico. Največji, najlepši in najtrdnjši spomenik pa si je postavil istega leta z ustanovitvijo Ljudske posojilnice. Ali je pač slutil, da bo ta skrajša skromen kmečki denarni zavod postal tako močnega gospodarski in kulturni činitelj Celja in večega njegovega zaledja! In to je v pretežni meri njegova zasluga. Ze pred vojno je dosegla Ljudska posojilnica lep uspeh, ko je prešel v njeno last hotel »Beli vol« v vrtni dvorani tega hotela so nastopala društva s svojimi prireditvami, tu so se na mnogoterih zborovanjih in tečajih polagali temelji gospodarski in politični organizaciji našega ljudstva. Kmalu pa svetovni vojni je posojilnica to hišo prodala, zajamčila si je uporabo dveh sob za društva, obdržala pa obsežno dvorišče z dvorano; sama se je s svojimi uradnimi prostori preselila v novo kupljeno dvonadstropno hišo v Cankarjevi ulici 4. V tej hiši imajo društva lepe pisarniške prostore. Bivša orlovška organizacija se je trudila, da bi z darovi prijateljev preuredila dvorano pri »Belem volu« v svojo dom. Dejanjsko je to izvedla Ljudska posojilnica. Dne 16. septembra 1928 je bil blagoslovljen in odprt Orlovski dom v Samostanski ulici s prostorno teledavnico. Medtem pa je Ljudska posojilnica že gradila svojo novo reprezentativno palačo po osnutku profesorja Josipa Plečnika. Stanovanjski trakt te palače je bil dogotovljen jeseni l. 1929, velika dvorana z modernim odrom, ki po svoji opremitvi ne zaostaja za odri velikih gledališč, pa je bila s slovesno blagoslovitvijo odprta 19. oktobra 1930. Ljudska posojilnica tudi v najtežjih časih ni šla pod zaščito. Tiho in skrajno neopazno je šel mimo 25 in 30 letni jubilej. Božji previdnosti se je posojilnica zahvalila z lepimi naklonili revežem, ki jih podpira Vincencijeva konferenca, ter navedeno salezijanskemu domu v Gaberjhi pri Celju. Ves čas od ustanovitve pa do danes je prof. Cestnik načelnik tega močnega slovenskega denarnega zavoda.

Prof. Cestnik pa predseduje tudi še drugemu pomembnemu podjetju v Celju, družbi, ki je lastnica znanega in visoko cenjenega hotela »Evropa«. Hotelska družba je kmalu po vojni prevzela nekdanji hotel »Stadt Wien« in ga pred 10 leti in letos modernu preuredila.

Pri ustanavljanju narodne države je aktivno sodeloval kot član narodnega sveta v Celju. Več let je bil predsednik organizacije SLS za celjski okraj. Stranka ga je poslala l. 1926. v mestni svet, še isto leto tudi v oblastno skupščino. Kot oblastni poslanec je skupno z dr. Ogrižkom sodeloval pri ustanovitvi Oblastne hranilnice. Za celjsko porodnišnico se imamo naravnost samo njemu zahvaliti, čeprav so to ob otvoritvi zavoda politični nasprotniki pred javnostjo gladko zamolčali.

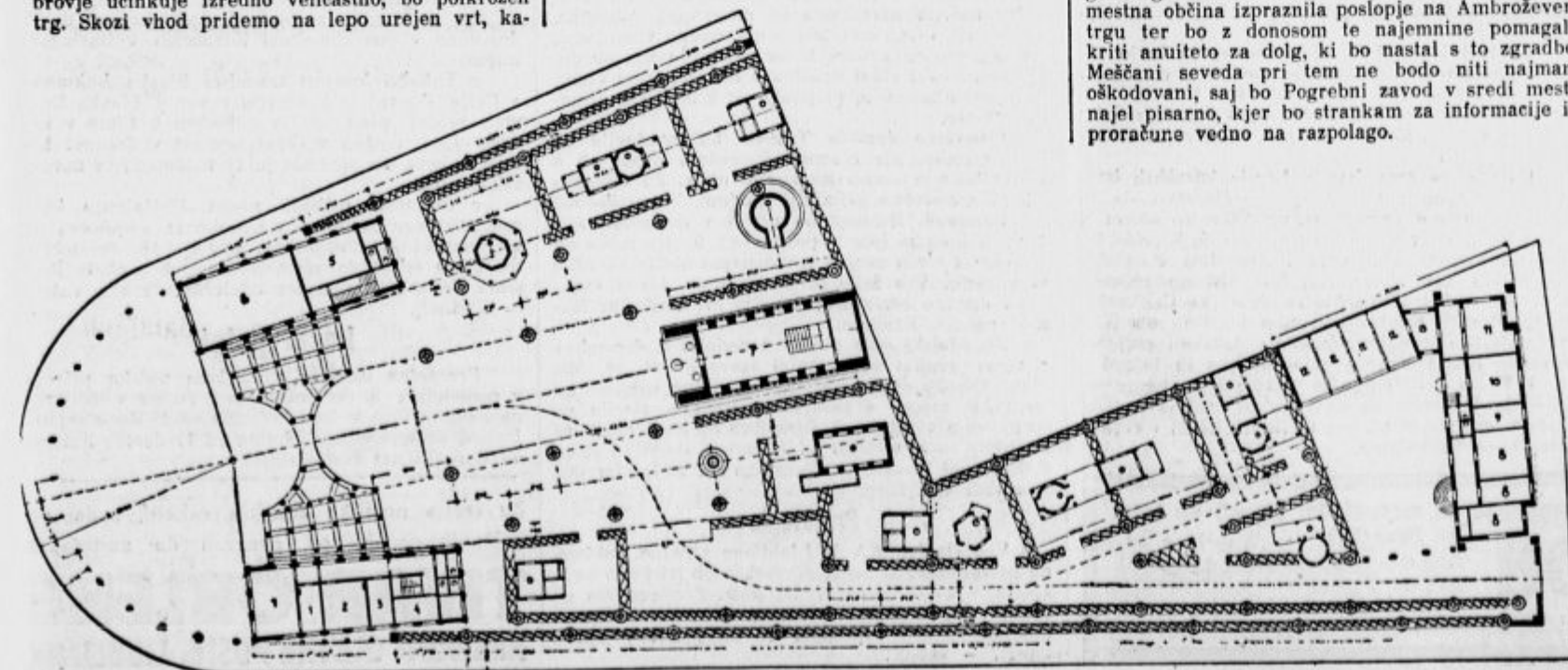
Naš slavljenelec deluje tudi v odboru Zadružne zveze in Vzajemne zavarovalnice, dalje v nadzornem odboru Banovinske hranilnice, dolga leta je sodeloval tudi o usodi Mohorjeve družbe.

Prof. Cestnika diči izredna odkritost in iskrenost. Marsikdo je že s povešeno glavo poslušal njegove resne opombe, a je olajšan dvignil glavo, ker je čutil, da prihajajo besede iz blagega srca, ki želi vsakemu le dobro.

Naj mu Bog nakloni še mnogo srečnih in zdravih let!

Vrhnika

V novi prosvetni dvorani na Vrhniki vprizore rokodelci 4. decembra ob 8 zvečer prekrasno Oton Župančičevo tragedijo »Veronika Deseniška«.

Volivni shod dr. A. Korošca v Mariboru

V nedeljo 4. decembra bo ob pol enajstih dopoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 volivni shod JRZ, na katerem bodo govorili notranji minister dr. Anton Korošec in oba poslanska kandidata g. Fr. Zebot in J. Spindler.

Ker je dvorana premajhna, da bi mogla sprejeti vse zborovalce, ki bodo prišli iz Maribora in okolice, bodo na dvorišču in na cesti nameščeni zvočniki, da bodo tudi oni, ki ne bodo mogli v dvorano, lahko poslušali izvajanja govornikov.

Pokažite že z udeležbo na shodu, da ste odločno v taboru slovenskega voditelja notranjega ministra dr. Antona Korošca!

Novinarski koncert

Na novinarskem koncertu na narodni praznik 1. decembra bodo poleg operne pevke gđe. Vere Majdičeve in solopisalka Narodnega gledališča g. Gizele Bravničarjeve ter njenih dveh učenk nastopile še umetnice čelistka gđa. Oli Jerajeva in operni pevki ga. Mila Kogej-Stadlerjeva in gđa. Valerija Heybalova. Gđa. Oli Jerajeva bo ob spremljevanju svojega očeta g. prof. Karla Jeraja pri klavirju izvajala drugi stavek iz Pocharinjevega koncerta za čelo in Popperjevo »Tarameloc«, ga. Kogej-Stadlerjeva »Mene pa glava boli« in arijo iz »Bizetove« »Carmen«, gđa. Heybalova pa arijo iz Smetanove »Prodanice neveste« in Devovo »Kanglico«. Obe pevki bo pri klavirju spremljal dirigent opere Narodnega gledališča g. A. Neffat.

Krščansko delavstvo zapuša »krščanske socialiste«

Članstvo podružnice JSZ v Slovenski Bistrici je sklenilo, da svojim dosedanjim voditeljem JSZ in takoj, ko so zvedeli, da kandidira predsednik mariborskega okrožja JSZ g. Kores na listi dr. Matka skupaj z bivšim komunističnim poslancem Čamžekom in bivšim socialističnim poslancem Petječkom, potrgali znake JSZ ter sklenili korporativno prestopiti v ZZZ, ker se smatrajo za člane slovenske narodne skupnosti in obenem za zavedne krščanske delavce, za katere niso merodajna navodila mednarodnega marksizma, temveč načela katoliške Cerkve.

Vsi bivši člani JSZ so takoj izpolnili pristopnice in izvolili pripravljalni krajevni odbor Zveze združenih delavcev.

— Vsako damo boste najbolj razveselili z darilom kupljenim v vodilni trgovini Iv. Bonač, ki ima na zalogi svetovne novosti daril. Vsak predmet za sebe je umetnina. Trgovina Iv. Bonač, nasproti glavne pošte.

Velika izbira šaljivih predmetov v drogeriji KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1
Zahtevajte brezplačni ilustriran cenik. Na zalogi bengalični ogenj.

— Nasilno ženo usmrtil. Pred okrožnim sodiščem v Osijeku se je te dni zagovarjal mizar Tomo Sertič iz bližnje vasi Čačincev. Sertič je leta in leta trpel pod oblastjo svoje nasilne žene. Prejšnjega meseca sta se Sertič in žena zopet sprla in prijazna žena je moža okrutno pretepla z ročico, toda ne s svojo, temveč s tako od voza. Že poprej je žena vedno podila moža na cesto, ga tepla in zmerjala ter mu ni dajala jesti. Sertič je minulo potrpeljenje ter je lepega dne svojo nasilno ženo ubil. Sodišče je Sertiča obsodilo na leto in dva meseca zapor.

Nepozabni prikaz vele-mesta in njegovih malih ljudi je krasni film
Metropola
Luise Rainer, Spencer Tracy (nemška režija)

— Čisto in duhteče perilo je veselje rodbine. Perite ga z »Oven« terpeninovim milom in zadovoljni boste! Pocieni je, krasno pere in je domač izdelek Pockove milarne iz Kranja.

— Munira Ljutovič obsojena. Pred dnevi se je pričela v Travniku v Bosni pred tamkajšnjim okrožnim sodiščem obravnavati proti Murini Milojčevići, ki je pred nekaj tedni streljala na svojo ločeno moža Alijo Ljutoviča in njegovo drugo ženo Bahrijo. Obravnava je, kakor smo poročali, razkrila prav strašne razmere, ki so vladale v tej muslimanski družini. Celo otroci Munire so se pred sodiščem bali pričati v prilog

Kino Sloga Danes ob 16., 19. in 21. uri
Telefon 27-30

Indijski nagrobni spomenik
11. del filma »Šinapurski tiger« po znamenitem romani Teje v. Harbou

Koledar

Sreda, 30. novembra: Andrej (Hrabroslav), apostol. Prvi krajec ob 4.59. Herschel napoveduje sneg in vihar. Ta mesec je bil dan dolg od 10 ur 7 minut ter se je skrajšal z 1 uro 10 minut na 8 ur 57 minut.

Četrtek, 1. decembra: Zedijenje. Edmund in tovariši; Natalija.

Novi grobovi

† Na Kalu pri Ambrusu je umrla Grabnarjeva mati Marija Perko. Doživela je 92 let. Skoraj do zadnjega je še večkrat prišla k sveti maši. Naj počiva v Bogu!

Osebnostne novice

— Promoviran je bil na teološki fakulteti v Ljubljani g. Jože Schöndorfer, korni vikar v Mariboru, za doktorja bogoslovja. Iskreno čestitamo!

Koalitetna optika

LJUBLJANA PASAŽA NEBOTIČNIKA

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Harry Baur v Zagrebu. V Zagrebu se mu di te dni znameniti francoski filmski igralec Harry Baur s svojo skupino. Njemu v čast je zagrebški francoski konzul g. Georges Gueyraud priredil čajanko v prostorih francoskega konzulata. Čajanki so prisostvovali zastopniki oblasti, književniki, gledališki in umetniški krogi ter vsi člani Baurrove gledališke skupine. Velikega francoskega umetnika je toplo pozdravil francoski konzul.

Miklavž kupuje za darila:

pliše, gladke in tiskane za plašče ter jopice vsakovrstno modno blago za obleke v manufakturni trgovini

IANKO CESNIK, Ljubljana
Lingarjeva

— Zahtevne jugoslovanske inženjere. V Splitu je bil zaključen kongres jugoslovanskih inženjrov in arhitektov. Inženirji so sprejeli obsežno resolucijo, v kateri zahtevajo, naj se vsa mesta, ki po zakonu pripadajo inženirjem, izpolnijo le z inženirji, iz sleherne javne službe pa naj se ne-kvalificirane osebe odstranijo. Ženskam inženirjem naj se priznajo iste pravice kakor moškim inženirjem. Najmanjša plača za diplomiranega inženirja naj znaša 2500 din mesečno. Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo prihodnje leto proučeval predloge o spremembi pravil inženirskega društva.

1 Nacionalna in mednarodna usoda Slovencev in Slovenije je naslov predavanja, ki ga bo imel g. dr. Ivo Cesnik 2. decembra v beli dvorani hotela Union. S tem predavanjem se bo Prosvetna zveza spomnila tudi na praznik zedinjenja. Cenjeno občinstvo vljudno vabimo, da se tega predavanja in obilnem številu udeleži.

1 Mohorjeve knjige so dosele in se dobe pri Prosvetni zvezi. Prosimo, da se Mohorjani poslužijo te prilike in pridejo po knjige. Poština znaša 3 din. Najbolje je, da se istočasno naroče že na mohorjeve prihodnjem letu.

1 Prosvetno društvo Viš priredi drevi ob 8 akademijo s sodelovanjem fantovskega odseka in dekliškega krožka. Govoril bo g. Fr. Terseglav. V četrtek ob 5 je odhod izpred društvenega doma k slavnostnemu sprejemu.

1 Selitve mestnih uradov. S 1. decembrom se preselijo v pritličje mestne hiše Gosposka ulica 15 (Auerspergova palača) naslednji mestni uradi: Prosvetni odevki (mestni šolski nadzornik) iz 1. nadstropja iste hiše ter zato ta urad za stranke 5., 6. in 7. decembra ne bo posloval. Z Mestnega trga št. 1, 11. nadstropje se bo preselil v pritličje Auerspergove palače tudi šolski odevki s krajevnim šolskim odborom, upravnim odborom za drž. meščanske šole, upravnim odborom za obrtno nadaljevalne šole in z referatom za mladiko in mest. žensko realno gimnazijo. Tudi ta urad zaradi selitve ne bo posloval za stranke 2. in 3. decembra. Nadalje je se sem preselil iz Beethovne ulice št. 7-11. tudi odevki za telesno vzgojo. Telefonska številka za vse te urade je 41-21.

1 Za mestne reveže je daroval 500 din gospod Teodor Korn, instalater na Poljanski c. 8. Za velikodušni dar se mu mestno poglavarstvo čim najlepše zahvaljuje z željo, da bi ugledni obrtnik našel čim več posnemalcev.

1 Združenje mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani obvešča cenj. občinstvo, da bodo na praznik Zedinjenja 1. decembra, mesnice in mesarske stojnice ves dan zaprte, zato prosimo, da se občinstvo pravočasno preskrbi z mesom.

Kino Matica Telef. 21-24
Ob 16., 19. in 21. uri.
[Kot dopolnilni spored kratkega kulturni film.]

1 Zborovanje Pedagoškega društva. Te dni je imelo agilno Pedagoško društvo svoje zborovanje v predavalnici mineraloškega inštituta na vseučilišču. Pred zborovanjem je imel univ. prof. dr. Karel Ozvald obsežno in poučno predavanje o glavnih vzrokih srednješolskih neuspehov. V začetku zborovanja je pozdravil predavatelja dr. Gogala, ki je pozdravil tudi ban. inspektorja za srednje šole g. M. Bajuka, navzoče ravnatelje srednjih šol in zastopnika Profesorskega društva dr. Ilca. V svojem predavanju je dr. Ozvald naglašal predvsem, da je med glavnimi vzroki neuspehov na srednjih šolah nervoznost in preobremenjenost, kateremu je podvržen otrok. Preobilica gradiva, ki ga mora obvladovati in ki niti nujno ni potrebno, je preveč mehanično urejena. Enako je tudi škodljivo menjavanje učiteljev. Učitelji morajo ljubiti in razumeti svoj predmet in svoje učence. — Nato je bil občni zbor, ki ga je vodil dr. Gogala. Poročal je o uspešnem delu društva, zlasti o novih težavah, ki jih je društvo priredilo. V odbor so bili izvoljeni nato predsednik dr. Gogala, podpredsednica prof. Černejeva, tajnik g. Kobilica, blaginjak prof. Zor, knjižničar prof. Čopič, odbornika pa gg. Pehaničev in Dernovšek ter zastopnik akademškega pedagoškega kluba. V nadzorstvo so bili izvoljeni ravnatelj Hočevar, ravnatelj Grm in g. Pahor.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob ob 8. uri

Poročnik indijske brigade
(Eroll Flynn, Olivia de Havilland)

Gledališče

Drama. Sreda, 30. nov.: »Dobruža 1916«. Krstna in obenem slavnostna predstava v proslavo narodnega praznika. Izven. — Četrtek, 1. dec.: Zaprti. — Petek, 2. dec.: »Labodkca«. Red Četrtek. — Sobota, 3. dec.: »Dobruža 1916«. Premierski abonma. — Nedelja, 4. dec. ob 15: »Snežulčica«. Mladinska predstava. Nastop sv. Miklavža. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol; ob 20: »Brezov gaj«. Izven. Znižane cene od 20 dinarjev navzdol.

Opera. Sreda, 30. nov.: »Poljub«. Red Sreda. — Četrtek, 1. dec. ob 15: »Ero z onega sveta«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Petek, 2. dec. ob 15: »La Bohème«. Dijaška predstava. Globoko znižane cene od 16 din navzdol. — Ob 20: »Roxyc. Opereta. Red B. — Sobota, 3. dec.: »Na sinjem Jadranu«. Red A. — Nedelja, 4. dec. ob 15: »Poljub«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol; ob 20: »Roxyc. Opereta. Izven.

Slovenske gospodinje
perejo s slovenskimi izdelki. Uporabljajo

PERION

ki je odličan in res lepo opere.

Prireditve in zabave

V Rokodelskem domu bo drevi ob 8, na predvečer našega narodnega in državnega praznika, akademija v proslavo 20letnice našega zedinjenja. Na sporedu so pevske točke, govor in zborne deklaracije. Vsi člani društev v Rokodelskem domu bodo pri akademiji, prijatelje pa k udeležbi vljudno vabimo.

Prosvetno društvo Trnovo bo proslavilo 20 letnico zedinjenja z lepim sporedom drevi ob 8 v društvenem domu Karunova ulica. Za članstvo udeležba obvezna, prijatelji vabljani. Vstopnine ni! Bežigrad. Miklavž bo prišel v dvorano bežigradske ljudske šole v ponedeljek 5. decembra ob 6 zvečer z vsem svojim spremstvom obdariti otroke in odrasle. Vse želje in naročila za darila sprejema dnevno cerkveni župnik sv. Cirila in Metoda pri Sv. Krištofu.

Rokodelski oder obišče v nedeljo 4. decembra z vsem svojim veličastnim spremstvom sv. Miklavž. Otroke obišče ob pol 4 popoldne, odrasle pa ob pol 8 zvečer s pestrnim sporedom. Darila se sprejemajo v soboto 3. decembra ob pol 1 dalje do 8 zvečer in v nedeljo ob 8 jutraj dalje in sicer v društveni pisarni Komenskega ul. 12/1, kjer dobite tudi vstopnice.

Predavanja

Vse članice KA iz Ljubljane vljudno vabimo na predavanje, ki bo 2. decembra ob tri četrti na 8 zvečer v uršulinskem samostanu. Predaval bo g. župnik Janko Cegnar o temi: »Kakšno budi sodelovanje med župnikom in laiki KA v Ljubljani«. — Odbor.

Nimam miru, moram dati v javnost. Kupil sem zimsko suknjo in obleko, pomislite, oboje me je stalo samo Din 780—, nad vse sem zadovoljen, kaj mislite kje?

GLAVNE POŠTE, LJUBLJANA
TIVAR OBLEKE: NASPROTI

Društvo Rejee malih živali v Ljubljani priredi v sredo dne 30. novembra predavanje o reji kuncev. Predavanje bo ob 8 zvečer v društvenih prostorih, Karunova ul. 10. Vstopnine ni.

Pri Ljubljanski sadjarski in vrtnarski podružnici bo predaval v sredo dne 30. novembra t. l. ob 19 v kemični dvorani I. dr. realne gimnazije (realke) v Vegovi ulici upravnik drevesne Kmetijske družbe g. Ivan Brečelnik o vprašanju: »Katero sadne sorte so priporočljive za vrt in gospodinjstvo v Ljubljani«.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost jutri v uršulinski cerkvi. Ob petih jutraj bo prva sv. maša, ob pol šestih pridiga in ob šestih sv. maša z blagoslovom za žive in rajne člane bratovščine. Vse častilce sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se v obilnem številu udeležijo evharistične pobožnosti jutri v uršulinski cerkvi.

Naše dijaštvo

Akademski kongregacija pri oo. frančiškanih bo imela drevi ob 8 svoj redni članski sestanek. Vsi tovariši akademiki vabljani!

Kongregacija akademikov ima svoj redni sestanek drevi ob četrti na osem v frančiškanski kapeli. Pridite točno!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjiti trg 5; mr. Kural, Gosposvetska c. 4; mr. Bohinec ded., Rimska c. 31.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo od srede ob 8 zvečer do petka do 8 jutraj ima meetni zdravnik dr. Mis Franta, Poljanska cesta 15-11, telefon št. 32-84.

Polzvedovanja

Izgubljeno je bilo potrdilo finančne kontrole v Vel. Laščah. Bila sta dva listka. Pošten najditelj naj izroči v Čebelarstvu društvu na Tyrševi cesti št. 21.

Zatekel se je rjav, črno-krpast pes, katerega dobi lastnik v Cegnarjevi ulici 4.

Delavce je pozabil dne 28. t. m. v drugem jutranjem vlaku, ki pride iz Kamnika v Ljubljano, sive semiš dampske polčevlje novo popravljene. Pošten najditelj se naproša, da jih odda na kolo-dvoru proti primerni odškodnini.

Akademski zveza

poziva članstvo vseh v AZ včlanjenih društev: Danice, Straže, Zarije, Savice, Kladija in Ciril-skega društva ter vabi vse ostale akademike naše univerze, da se polnoštevilno udeležijo manifestacijskega zborovanja, dne 1. decembra, ob pribliki 20 letnice našega zedinjenja. Začetek ob 10 predpoldne v zbornični dvorani na univerzi. Odbor.

Celje

Meščani!

V četrtek 1. decembra bo svečana proslava nice naše svobode. Ob 8 se bodo pričele slovesne nice naše svobode. Ob 8 bodo pričele slovesne službe božje. Po končanih cerkvenih opravilih bo ob pol 10 proslava pred poslopjem mestnega poglavarstva z naslednjim sporedom: godba zaigra v začetku koračnico, nato državno himno, sledi nagovor predsednika mestne občine, godba zaigra koračnico, nakar se občinstvo razide. Proslave se bodo udeležili zastopniki uradov in ustanov, vojaštvo, šolska mladina, gasilci in društva. V okviru te proslave bo na predvečer telovadna akademija celjskega Sokola, 1. decembra pa skupni koncert celjskih pevskih društev, Glasbene Matice in Godbenega društva, oboje v mestnem gledališču. Delo v trgovinah in obrtnih poslovalnicah dne 1. decembra ves dan počiva. Mestno poglavarstvo Celje. Predsednik Al. Mihelič.

MESTNO KOPALIŠČE

bo od 1. decembra dalje odprto ob delavnikih od 13—20 in ob nedeljah in praznikih od 8—12. V ponedeljek bo kopališče zaprt kot doslej. Obratni čas je spremenjen zaradi premalega dopoldanskega obiska.

c Proslava zedinjenja. Na pobudo Urada za PO, poslovalnice v Celju, prirede obrtniška združenja na praznik narodnega zedinjenja 1. decembra po končani proslavi pred mestnim poglavarstvom v dvorani Obrtnega doma v Gledališki ulici proslavo narodnega zedinjenja in 20letnice Jugoslavije. Pri proslavi bo sodelovala »Oljka«.

c Poštna uprava v Celju sporoča, da se bodo zaradi praznika narodnega zedinjenja dostavljale pokojnine šele 2. decembra.

c Uradni dan Zbornice za TOI za Celje in celjsko okolico bo v torek 6. decembra od 8—12 dopoldne v posvetovalnici Združenja v Razlagovi ulici.

c Vokalni koncert tenorista Slavka Lukmana v Celju. Operni in koncertni pevec g. Slavko Lukman priredi pred svojim odhodom k filmu v nedeljo 4. decembra vokalni koncert v dvorani hotela Uniona. Na sporedu je 11 modernih in narodnih pesmi.

c Sestanek celjskih gospa. Običajnega kongregacijskega sestanka v nedeljo 11. decembra ne bo, marveč šele naslednjo nedeljo 18. decembra. Sv. maša se bo darovala 20. decembra ob 8. Prosimo, da se sestanka vse udeležite. Je zelo važen. — Voditelj.

Loški potok

Prosvetno društvo v Loškem potoku priredi v ponedeljek 5. decembra ob 7 zvečer v društvenem domu igro v treh dejanjih »Neška storičja«. Darovi se sprejemajo istotom od 17 do 18; Nastovi na darovih naj bodo čitljivi.

Ze tretja pošiljka zimskih sukenj, sedaj po znižanih cenah, od cenenih do najfinejših

TIVAR OBLEKE
NASPROTI GLAVNE POŠTE, LJUBLJANA

Mojstrovina italijanske filmske produkcije, nagrajena na mednarodni bienali na Lidu pri Benetkah. Napeta vsebina, odlični igralci in čudovito lepi posnetki

BELI ESKADRON

Danes premiera ob 16. 19 in 21 uri Kino Union Tel. 22-21

Uredba o hranilnicah

Regulativne hranilnice (tako imenovane po regulativu, ki je urejal njih poslovanje) so bile najstarejši denarni zavodi v Avstriji in tudi pri nas. Pomisliti je treba, da je bila najstarejša hranilnica na slovenskih tleh osnovana že l. 1820 kot druga hranilnica v nekdanji Avstriji. Poslovanje hranilnic je sicer na regulativu iz l. 1844, ki je urejal snovanje in delo hranilnic v nekdanji Avstriji. Kasneje so izšli tudi vzorni statuti hranilnic, ki so bili merodajni za poslovanje hranilnic (zadnji tak vzorni statut v Avstriji je izšel l. 1892).

Po vojni so regulativne hranilnice stale pred novimi nalogami, ker je bila ustanova regulativnih hranilnic znana samo v Sloveniji in Dalmaciji, dočim so bile druge mestne hranilnice v državi organizirane kot društva, ozir. korporacije. Nastala je huda konkurenčna borba za vloge, v katero so zlasti aktivno posegale vmesne banke, ki so se po vojni zelo razmahale. Hranilnice pa so bile ovirane v svojem delovanju, ker se je pojavila tudi na našem denarnem in kapitalnem trgu Drž. hipotekarna banka, ki je hotela imeti izključno pravico do sprejemanja pupilnega denarja. Energični borbi zlasti naših poslancev je uspelo, da je bil odvzem pupilnega denarja vedno odlagan, dočim je moral novi pupilni denar že ves v Drž. hip. banko. Ze v razpravi o zakonu o nepravdnem postopku so hranilnice zahtevale, da se jim vrne pravica na sprejemanje pupilnega denarja, kar jim pa tedaj ni uspelo.

Selo zadnje čase se je prizadevanjem zastopnikov slovenskih hranilnic in pa našim gg. ministrom posrečilo, da je prišlo do kompromisne uredbe o hranilnicah, ki postavlja delovanje naših hranilnic (v naši banovini imamo 29 takih hranilnic) na novo podlago in jim omogoča stalen napredek v korist slovenskega gospodarstva in države.

Ministrski svet je sklenil novo uredbo o hranilnicah, ki bo veljala za vsa državo in ki bo v kratkem objavljena. Predvsem moramo ugotoviti, da je splošno priznano hranilnicam, da smejo sprejemati fondе kot vloge ter nadalje sodne depozite in pupilne denarje do vsote 5000 din. Za sprejemanje večjih vsot morajo hranilnice dobiti dovoljenje finančnega in trgovskega ministra, ki bo sta tako dovoljenje dajala onim zavodom, ki odgovarjajo v vsakem oziru zahtevam varnosti. S tem je končana od leta 1922 trajajoča borba slovenskih hranilnic za sprejemanje in upravljanje pupilnega denarja, ki bo ostal tako doma in oplajal slovensko gospodarstvo. To je velik uspeh, katerega moramo vsekakor podčrtati.

Druge velike pridobitve hranilnic je v tem, da bodo oproščene kot javnopravne ustanove družbene davka, kar se bo zelo poznalo v njih poslovanju.

vanju, zlasti pa v donosnosti tega poslovanja. S tem se bo davčna obremenitev javnopravnih hranilnic, kar so po svojem značaju naše hranilnice, znatno zmanjšala.

V ostalem določa uredba tudi razmerje lastnih sredstev in vlog, kolikor jih morejo sprejemati hranilnice. Po novi uredbi bodo mogle hranilnice sprejemati hranilnih vlog na knjižice do desetkratnega zneska začetne glavnice ter vseh skladov in rezerv hranilnic. Glede višine vlog v tekočih računih bo še določena višina, do katere morejo hranilnice te vloge sprejemati.

Ime hranilnice je v uredbi zaščiteno in tudi naziv »hranilna knjižica« je v novi uredbi prepovedan samo za vlozno knjižico komunalnih, ozir. sploh vseh hranilnic, ki spadajo pod to uredbo.

Hranilnice ustanavljajo občine, ki prevzamejo jamstvo za vse posle hranilnice, posebno pa za vloge. Občine garantirajo za hranilnice s svojimi posesti ter dohodki, katerih plačilo nikdar ne zastane (tramvaj, razsvetljava, vodovod itd.).

Aktivni posli hranilnice so v uredbi točno naštet in so med drugim naslednji: dajanje posojil na nepremičnine, kupovanje drž. vrednostnih papirjev, kakor tudi drugih papirjev, za katere jamči država, lombard teh papirjev, kakor tudi domačih hipotekarnih zastavnih listov, dajanje posojil na ročno zastavo in na dragocenosti, kratkoročna posojila občini-ustanoviteljici, menična posojila z najdaljšim rokom do 6 mesecev, reeskont warrantov, začasno vlaganje, prosto razpoložljive gotovine pri denarnih zavodih, vlaganje v blaginjske zapise kraljevine Jugoslavije na žiroračun Narodne banke, na čekovni račun pri Poštni hranilnici ali Drž. hipotekarni banki, nakup nepremičnin, če je to potrebno, da si hranilnica zavaruje svoje terjatve, in nakup nepremičnin za poslovanje hranilnice.

Sploh uredba točno določa, kateri del aktiv je vlagati v posamezne posle, katere lahko hranilnice izvršujejo.

Končno določa uredba tudi, da spadajo hranilnice pod nadzorstvo in kontrolo ministrstva trgovine in industrije ter ministrstva financ. Kontrola bo vsestranska.

Uredba o hranilnicah je plod daljše borbe slovenskih hranilnic, ki so dobile pri tem polno podporo naših političnih faktorjev, in predstavlja važno razmejitev poslov hranilnic od poslov drugih denarnih zavodov v državi. Je pa uredba seveda plod kompromisa, za katerega se mora reči, da je postavil naše hranilnice na zdravo podlago, ki jim bo omogočala, da še nadalje razvijajo plodonosno svoje delovanje, kar dokazujejo številke o njihovem prejšnjem poslovanju.

Hotelirsko zborovanje na Sušaku

Na iniciativo Gostilničarske zveze za dravsko banovino je sklicala Državna gostilničarska zveza za 23. 24. in 25. november velika zborovanje onih gostilniških podjetnikov, ki so neposredno vezani na tujski promet. Dne 23. t. m. je bila pod predsedstvom g. Bogdanovića Vladana predkonferenca, ki je predelala vse referate in sklenila glede resolucije potrebne zaključke. Dne 24. je bilo zborovanje v veliki dvorani mestne posvetovalnice na Sušaku, kateri je prisostvoval trgovski minister g. inž. Kabalin, načelnik trgovskega oddelka kr. banske uprave g. dr. Aranicki, šef odelca za turizem g. Grgašević, referent za hotelirstvo g. Smokvina in od obrtnega oddelka trgovskega ministrstva g. dr. Brusič.

Nazvoči so bili nadalje tudi odposlanci notranjega, poštnega, socialnega in finančnega ministrstva. Istotako je bilo zastopano po svojem odposlancu glavno ravnateljstvo drž. železnice. »Putnik« je zastopal g. dr. Milič iz Vrnjake Banje, ljubljansko Tujsko-prometno zvezo pa njen ravnatelj g. dr. Žizek. Iz Slovenije je bila razveseljena udeležba, ker so bili zastopani predvsem veliki hoteli, ki obrati, restavracije, kavarne, dospelo pa je tudi jako mnogo zastopnikov onega podeželskega gostilničarstva, ki se bavi s tujskim prometom. Po govoru g. Bogdanovića se je v lepo zasnovanem govoru zahvalil g. minister inž. Kabalin za pozdrave in je takoj uvodoma poudaril, da zna ceniti vrednost dobro razvitega gostinstva za turizem, ki izkazuje v naši trgovski bilanci vsako leto vedno večji finančni efekt. Obiljubil je, da bo povečal vso svojo pozornost razvoju gostinstva in se nadeja, da bo v kratkem času rešeno glavno vprašanje t. j. sanacija tega stanu.

Nato je imel zelo zanimiv referat o novelaciji obrtnega zakona predsednik Zveze gostilničarskih združenj za dravsko banovino g. Ciril Majcen, v katerem je nanizal bitne zahteve gostilničarstva, ki morajo najti zadovoljivo rešitev. Gostinstvo zahteva, da se pripozna za samostojno gospodarsko vejo, da se omeji hišno delo, v kolikor posega v poslovne pravice gostinstva, da se določijo minimalni ceniki, da se ustavi nadaljnje

izdajanje koncesij predvsem za obrate, ki nimajo za turizem nikakega pomena, da se omeji prodaja alkoholnih pijač po trgovinah, ki prevzemajo v zadnjem času posebno v dravski banovini velik del gostilniškega prometa in seveda tudi zaslužke. Sledil je nato referat o regulaciji cen v hotelskih obratih, nakar se je začela debata, pri kateri je g. Petelin, ravnatelj Gostilničarske zveze v Ljubljani, v obširnem govoru dokazoval s konkretnimi primeri potrebo po ureditvi hišnega dela, da se izloči nesolidna konkurenca, ki jo delajo predvsem lastniki hiš, ki nimajo niti od daleč onih režijskih stroškov, kakor hotelirji. Zavzemal se je za ustanovitev posebne pisarne za oddajo sob v večjih turističnih krajih. Nadalje je utemeljeval zahtevo po določitvi minimalnih cen, ker je mogoče, da se zahteva od restavracij in gostilničarja v času, ko cene naraščajo, znižanje cen. Izločiti se mora nesolidna konkurenca med samimi podjetniki in onemogočiti prisilno znižavanje cen po gostih, kar se posebno dogaja v slabih sezonah. Gostinstvo ne zahteva pretirano visokih cen, ker ve, da so škodljive in radi svobodne konkurence nevdružne, zahteva pa, da se zaščiti pred brezvestno konkurenco, ki hoče iz konkurenčnega boja eliminirati na zdravi kalkulaciji poslujoče obrate. Pri regulaciji cen je predlagal torej, da se naj ne določajo samo maksimalni, temveč tudi minimalni cenovniki. V spornih primerih pa naj presoja gospodarski odbor, ki naj posluje na sedežih bankih uprav in katerega imenuje pristojna trgovska zbornica, ker poznajo gospodarskemiki gospodarske prilike bolje kakor pa upravni uradniki. Poudarjal je, da gostinstvo ne želi samo neposredne sanacije, temveč, da je za njega važna istotako posredna sanacija, t. j. odprava vseh nepotrebnih in nesmiselnih zaprek, ki se tako često le radi nerazumevanja pojavljajo v gostinskem obratovanju.

G. minister je na izvajanja in dokazovanja odgovoril v širši izjavi, da uvidi upravičenost teh zahtev in je pripravljen urediti vprašanje hišnega dela, ki posega v pravice gostinstva ter da bo posebno uredbo in sporazumno z ministrom za so-

cialna politiko predpisal tudi minimalne cenovnike v gostinskih obratih. Istotako je ponovno poudaril, da bo sanacija brezpogojno izvršena, ker si je to nalogo nadel takoj po prevzemu resora.

Drugi dan je bilo nadaljevanje konference, kjer so posebno zastopniki iz dravske banovine navajali zahteve glede davčne politike ter opozarjali na nevdružnost načina pri odmeri zgradarine. Odločno so odklanjali parifikacijo, ker je nepravilna, in zahtevali, da se zgradarina odmerja tudi po davčnih odborih. Opozarjali so nadalje na previsoko stopnjo davka na poslovni promet. Zahtevali so navodila finančnega ministra, da se banovinski in občinski proračuni ne sestavljajo samo na račun gostinskih obratov, ki so itak največji plačniki trošarin. vsakovrstnih taks in ostalih davčin, saj se krijejo banovinski in občinski proračuni v pretežni meri ravno od gostilničarskega dela in njegovih doprinosov. Govorili so o nezmožnosti take na godbe, na zabave, na prekoračenje policijskih ur, ki imajo izrazit prohibitiven značaj in omejujejo obratovanje, zaradi česar zapada gostilničarstvo v slab položaj vpržio že itak majhnega in na razne stroge predpise vezanega prometa ter z ozirom na veliko davčno in takšno obremenitev. Posebno pozornost je vzbudila izjava zastopnika iz dravske banovine, da je takega na prenočišče po naših krajih previsoko in da pobira mestna občina v Ljubljani najvišjo tako takso, ki znaša kar 15% od brutta cene. Sploh smatra gostinstvo pobiranje turističnih taks za nepravilno, ker bi morali tudi ostali sloji, ki imajo zaslužek od turizma, plačevati, odnosno pobirati te takse. Banovinska mesta pa sploh nimajo pravice do naslovov turističnih mest, ter se je na podlagi statistike dokazalo, da ne odpadeta niti 2 prenočišča na 1 gosta v teh mestih, kar pomeni, da so banovinska mesta izrecno le trgovska središča in središča upravnih oblasti, ki nimajo s turizmom, kakršnega imamo v mislih, nikake zveze. Pod nazivom »turistično mesto« se skriva ... davčni politika. Na tej konferenci se je obravnavala tudi protest, da pobira ljubljanska občina enostransko socialno doklado, t. j. davek na potrošnjo, kakor da bi bili gostilničarji edini poklicani, da vzdržujejo ljubljansko socialno skrbstvo. Ta socialna doklada je nesocialna, ker je nova obutno breme že itak z okoli 50 raznovrstnimi davčninami in taksemi preobremenjenega gostilničarskega sloja. Mnogo se je razpravljalo tudi o odnosu med uslužbenci in gospodarji in o izjavi zahteve, da se razširi veljavnost zakona o obrtnih sodiščih na vse področje države ter da se daje pri obravnavi sporov poslodavcu ista zaščita kakor uslužbencu. Ugovarjali so temu, da bi se delovni čas v gostinskih obratih primerjal z neprekinjenim težkim ročnim delom v industrijskih in obrtnih obratovanih, ter opozarjali merodajne na to, da veljajo za gostilniško delo v drugih državah vkljub širokogrudnosti socialnih zakonov posebni predpisi. Omogoča naj se dogovor o pavšalnem honorarju prekournega dela, kakor tudi, da se zniža doba za refundacijo prekournega dela kvečjemu na tri mesece. Turistična propaganda naj se kolektivizira, za kar naj dajo država in samouprave primerna sredstva, ker ima celokupno prebivalstvo od turizma največ koristi. Strokovno šolstva je treba seveda nujno izpopolniti ter naj poleg drugega prevzame Gostilničarsko gospodinstvo šola v Ljubljani, ki je edina te vrste v državi, trgovsko ministrstvo, za čecke pa se naj ustanovi letovrstna šola v Mariboru, ki je v to svrhu najbolj primerno mesto.

Sanacija gostinstva naj se izvrši po ed zveze izdelanem načrtu ter se naj istočasno posveča vsa pozornost sanaciji in modernizaciji podeželskega gostinstva, ki je nosilec velikega dela tujkega prometa. Pri tem naj pomagajo tudi banske uprave, ker jim gostilničarski stan posebno v dravski in avstrijski banovini donosa vsakoletno s trošarinami, dokladami in taksemi dohodke, ki presegajo eno četrtino banovinskega proračuna.

Končno so zahtevali še pocenitev električnega toka in plina v gostinskih obratih, ki se jim naj nudi po isti ceni, kakor velja za industrijska podjetja.

Iz tega izhaja, da je bila konferenca nujno potrebna in da je obravnavala zanimiva in za gostinske stane jako pereča vprašanja. Na vsak način se mora doseči skladnost med turistično politiko, katere glavni namen je pospeševati nadaljnji razvoj turizma v državi, in med raznimi administrativnimi predpisi ter davčno politiko, da se onemogoči v bodoče namerno omejevanje gostinskega poslovanja. Upamo, da bo letošnja konferenca turističnih gostinskih podjetnikov vsaj v nekaterih točkah dosegla zaželeni uspeh in povzročila drugačno gledanje merodajnih činiteljev, kar bi bilo že čas, če se noče dobro vpeljati tujekemu prometu, katerega glavna osnova je gostinstvo, škodovati. Kako veliko zanimanje je vladalo za konferenco, naj sledi iz tega, da je predsedstvo prejelo nad 100 brzojavnih pozdravov odsotnih hotelirjev, restavracijev in kavararjev. Priprani smo, da bo prihodnja konferenca, ki bo po glavni sezoni v letu 1939., vzbudila med našim takozv. turističnim gostinstvom še večje zanimanje.

trajno šareča peč za drva

OKUSNA

POCENI

Ogromni prihranki

na gorivu

proizvod

Osječke ljevalnice željeza i tvornice strojeva d. d., Osijek

Borza

Dne 29. novembra 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 237.20—238.80.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14.20—14.40.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34.95—35.67, v Beogradu 35.15—35.85.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 5,488.073 din, v Beogradu 4,578.000 din. Beograd beleži nadalje 1,179.000 din prometa v efektih.

Lubljana. — Tečaj s primom:

Amsterdam, 100 hol. gold.	2388.86—2408.46
Berlin, 100 mark	1759.22—1773.10
Curih, 100 frankov	996.45—1003.52
London, 1 funt	203.81—205.86
Newyork, 100 dolarjev	4356.00—4392.32
Pariz, 100 frankov	113.96—115.40
Praga, 100 kron	149.93—151.03
Trst, 100 lir	230.19—233.27

Curih, Beograd 10, Pariz 11.48, London 20.505, Newyork 440.25, Bruselj 74.55, Milan 23.175, Amsterdam 239.75, Berlin 176.62, Stockholm 105.70, Oslo 103.05, Kopenhagen 91.55, Praga 15.05, Varšava 83, Budimpešta 87.50, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Heleingsfors 9.04, Buenos Aires 99.25.

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. posojilo (99.50), agrarji 58.50—60, vojna škoda prompta 463—465, begl. obveznice 88.50—89.50, dalm. agr. 87.50—88.50, 8% Bler. pos. 96—97, 7% Bler. pos. 90.50—91.50, 7% pos. Drž. hip. banke 99—100, 7% stab. posojilo 95—96. — Delnice: Narodna banka 7.300—7.350, Trboveljska 185—190.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 98.50 bl., agrarji 59.50 bl., vojna škoda prompta 463—465 (461, 465), begl. obvez. 89 bl., dalm. agrarji 87.75 bl., 8% Bler. pos. 94.50 bl., 7% Bler. pos. 90.25 do 91, 7% pos. Drž. hip. banke 100 bl., 7% stab. pos. 97 bl. — Delnice: Narodna banka 7.350 den., Trboveljska 185.187.50 (185), Narodna šumska 20 blago, Gutmann 48 bl., Isia 26 den., Osj. sladk. tov. 75—100, Osj. livarna 160 den., Jadran. plovlva 350 denar.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 98.75 do 99.50, agrarji 60.50 bl., vojna škoda prompt. 463.50 do 464.50 (464), begl. obvez. 88.75—89 (88.50), dalm. agrarji 87.25—87.50 (87.50, 87.25), 8% Bler. pos. 95.50—96, 7% Bler. pos. 90—91, 7% pos. Drž. hip. banke 99 den. — Delnice: Narodna banka 7.400—7.500, Priv. agrarna banka 228 den.

Žitni trg

Novi Sad. Rž: bač. 135—137.50. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Ne dovolite, da Vam kukavica znese jajce v Vaše zdravje!

Radevska

originalna, naravna in zdravilna

Je samo ena,

ona z rdečimi srcl. Zdravje in užitek!

KULTURNI OBZORNIK

K današnji gledališki premieri: Pavel Golia: Dobrudža 1916

Če gledamo svetovno produkcijo dramatične literature, vidimo, da so pisatelji, ki so izvršni literatje, teoretično dobri dramatik, globoki misleci, ki kažejo brez dvoma pomembna dela in vendar ostane od njih kljub njihovi kakovosti občinstvo hladno; so pa dramatik, ki imajo redek, zato pa tembolj dragocen dar, ki jim zagotovi že vnaprej uspeh: določa poznajo okus publike in so vešči v izbiranju odskih učinkovitosti. Nekateri med njimi imajo samo ta dar, drugi pa so poleg tega tudi dobri dramatik in literatje — toda žal je teh zelo malo. Pavel Golia, ki je tokom oseminajstih let, odkar je pričel s pisanjem dramatičnih del, dal slovenski dramatični literaturi z »Dobrudžo« vred enajst iger, spada brez dvoma med dramatik, ki je prišel že v začetku s seboj nesporen dar za odsko oblikovanje, ki pa se je epričo njegovega dela in ozko povezanostjo z gledališčem razvijal od igre do igre do tiste tehnične izpopolnitve, za katero bi ga smel marsikaj avtor zavdati: Golia zna pretehtati odsko učinkovitost slehernega prizora, vé, kakšen je okus občinstva, kaj občinstvo ogreje in za kaj se zanima, je pa poleg tega tudi resničen in misleč pisatelj. Učinkovitost njegovih mladinskih iger, ki jim je prinesla največja popularnost, nam je itak znana in ni potrebno, da bi o njih govorili.

Po njegovi najbolj poetični in literarni najvišje stoječi mladinski igri »Peterčkove poslednje sanje«, ga je izkušnja naučila, da je najvažnejša prvina otroških iger: smeh; v tem znamenju je pisana večina njegovih kasnejših iger (ne brez poezije in a precejšne mero humorja). Med njegovimi igrami za odrasle je imela doslej največji uspeh veseloigra »Kulturna prirediteljevi Črni mlaki«, v

kateri se je sprostil pisatelj do največjodnejšega oblikovanja in rahle satire v učinkovitih komičnih prizorih. Njegovi deli: »Kralj brezpravnih« in »Batomor na Metavi« sta drami povsem renegega značaja, »Dobrudža«, njegovo najmlajše delo pa družji v sebi resne, dramatične in rahlo humorne prizore in se zliiva v enoto, ki prikazuje ozko povezanost tragičnega in komičnega v življenju. Morda ni v nobenem svojih del tako posrečno odtehtal in združil ti dve takaj nasprotni prvini. V »Dobrudži« se jasno kaže doživljenost orisanega okolja, nastroja in oseb; igra ima resničen življenjski utrip, njene osebe so krvne, žive, prepričevalne, orisane z značilnostjo svoje narodnosti, skratka živi odski liki. Dejanje, ki teče preko najrazličnejših prizorišč v Ljubljani (prva elika) in Rusiji, je po svoji zasnovi zanimivo, saj odkriva občinstvu na dramatičnem polju doslej neznano osvobodilno pot naših dobrovoljcev, ki so se borili v Rusiji. Učinkovitost dejanja povečavajo figure ruskega carja, carjeviča in Rasputina. Glavni junak drame je slovenski nadporočnik Zakotnik, kot vadija slovenskega oddelka prebeglecev — dobrovoljcev. Poleg glavnega motiva: osvobodilne akcije, pa je vpleten v dramo ljubezenski motiv med Zakotnikom in sestro ruskega Rdečega križa Jelisiveto Andrejevno. Z dogodki bogato dejanje, posrečeni psihološki orisi oseb, strnjeni v dramo, ki bo zaradi svoje tehtnosti kot zgodovinski dokument brez dvoma našla najvažnejši odziv, ter je kot doslej še nobeno odsko delo primerna za proslavo narodne osvoboditve. Delo je režiral prof. Šest.

Maša SI.

Nova slovenska liturgična revija: Živi vrelci

Vsestranska raznovrstnost naše dobe z vsem svojim razdiralnim delom je v katoliškem svetu nujno rodila odpor. Kakor vsak zdrav organizem k prizadetim ranam dovaja svoje najboljšje moči, tako so se tudi v božjem organizmu sv. Cerkve

za rane naših dni v novi moči razodele tiste zdravilne sile, ki so sv. Cerkvi vsekakor bile prvi vir notranjega prepoveda, notranje moči in vnaneje apostolstva. In to je čim zavestnejše, čim intenzivnejše zajemanje iz neizčrpnih vrelcev zakramentalnega cerkvenega bogoslužja, cerkvene liturgije.

Že pred vojno, zlasti pa v povojni dobi se je pojavilo kot eno prvih in najvažnejših pokretov za obnovu katoliškega duha in katoliškega življenja tako zvano liturgično gibanje, ki je doživelo že krasen razmah. Danes ni več naroda, ki bi mu to gibanje bilo tuje. Pod njegovim praporom stopajo številne vrste duhovništva, redovništva (zlasti onega Benediktove regule) ter vnetih katoliških laikov. Kiče tega razveseljivega gibanja je: Nazaj k Cerkvi in k njenemu notranjemu življenju. Kajti tu je prenova nravi sodobne družbe, tu vir utehe, moči, apostolata, Katoliške akcije.

Liturgično gibanje se razvija v več smereh. Na znanstvenem polju je ustvarilo že bogato slovo — vatiškani »Osservatore Romano« je zato pred nedavnim priporočal, naj bi se ustanovil na katoliških vseučiliščih kar poseben liturgični inštitut, liturgična fakulteta —, še bolj pa je plovilo liturgično gibanje v praktičnem uvajanju krščanskega človeka v čudovito kraljestvo svetega bogoslužja. Danes domala vsak katoliški narod že izdaja ne samo eno, marveč celo po več liturgičnih glasil. Da omenim le slovenske katoliške narode, ki se v tem gibanju šele prebujajo, pa se vendar n. pr. Poljska lahko ponaša z dvema izvrstnima liturgičnima revijama: »Mysterium Christie« (IX. letnik) in »Msza święta« (III. letnik). Na Češkem gre »Pax« emauških benediktincev v Pragi že v XIV. letu. Poleg te vodilne liturgične revije pa sta liturgični tudi »Na hlinbinu« in »Akorde«. Celu hrvatsko liturgično gibanje gre s svojim »Životom s Crkvome« že v V. letu.

Ni zanikati, da bi Slovenci tega za katoliški prepoved tako važnega gibanja ne poznali ali v

tem smislu ne delovali tako po znanstvenih in poljudnih verskih revijah kot z živo besedo. Vendar pa ima tožba o nekakem »zastoju« slovenskega liturg. gibanja svoj vzrok golov v tem, da nam je nedostajalo specialnega liturg. glasila, ki bi liturg. misel poglobljalo in razplamtevalo. Pred 3 leti smo v »Kraljestvu božjem« le dobili samostojno, čeprav skromno liturgično prilogo, ki je bila živahno pozdravljena in ki se je tudi trudila v svojem tesnem obsegu nuditi kolikor največ mogoče. Vendar pa vsaka priloga ostane le priloga, ki jo marsikdo preze ali pa sploh zanjo ne ve. Zato se je letošnji jesen iz te priloge izoblikovalo pravo liturgično glasilo, samostojno: »Božji vrelci«. Kaj glasilo hoče, pove že ime! Vodi hoče slovenski narod k zveličavi vodi iz žive skale Kristusa in sv. Cerkve, voditi k pravemu cerkvenemu, katoliškemu duhu in čutenju, ki ga zlasti v naših dneh tako potrebujemo. Dogovorno z Narodnim odborom Katoliške akcije za Slovenijo bodo »Božji vrelci« tudi utirali pot apostolatu v Katoliški akciji. Katoliški laik, ki vprav po dejavnem sodelovanju pri cerkvenem bogoslužju zopet doumeva svoje veliko poslanstvo v Cerkvi, v cerkvenem organizmu, se bo po cerkveni liturgiji tudi najuspešneje usposabljal za velike apostolske naloge, ki kliče k njim ura naših dni.

»Božji vrelci« bodo izhajali kot mesečnik, pričeni s cerkvenim letom, na 20 straneh in bodo bogato ilustrirani z izvrstnimi slovenskimi liturgičnimi črticami in slikami. Misijonska tiskarna v Grobljah bo to važno idejo prenove našega naroda po liturgiji podrla s tem, da bo list izdajala v čim lepši opremitvi za celoletno naročnino samo 10 din. »Božji vrelci« bodo slovenski družini tako meščanski kot delavski in kmečki nudili bogate duhovne zaklade, zato naj bodo vsaki slovenski hiši stalen gost!

Prva adventna številka je pravkar dotiskana. Glasilo se naroča: Uprava »Božjih vrelcev« — Misijonska tiskarna v Grobljah, p. Domžale.

Jeklena volja Poljske, da se hitro oboroži

Ustanovila je nov industrijski okraj, ki izdeluje samo orožje

(Pismo iz Varšave)

V splošni oboroževalni tekmi, ki je kot bo-
lezen zajela ves svet, je tudi poljska vlada za-
čutila resno potrebo, da bi svoji državi preskrbela
lastno oboroževalno industrijo, ki bi zalagala dr-
žavo z vsemi tehničnimi potrebščinami vojske ob
kolikor mogoče majhni navezanosti na zunanji
svet. Ni še dve leti od tega, kar so bili načrti
do vseh podrobnosti izdelani in danes je že cela
pokrajina izpremenjena v veliko industrijsko sre-
dišče, ki za Poljsko pomeni pravo kovačnico
orožja, in ki bo svoj polni pomen pokazala šele
čez nekaj let, ko se razvije, da si je tudi že danes
ni mogoče omalovaževati. Vsa pokrajina je dobila
posebno ime »C. O. P.« — Centralny Okręg Prze-
mysłowy (Osrednji industrijski okraj). Obsega pa
visoko ravnino Male Poljske in Lublina, nižino
Sandomierza in pred Beskidi ležečo planoto. Visla
deli vso pokrajino v dva dela, nekako v sredi pa
leži mesto Sandomierz. Ta osrednji položaj no-
vega okraja je izbran pod vidiki popolne strate-
gične varnosti.

Nedavno so bili objavljeni prvi številčni po-
datki iz delovanja tega novega državnega pod-
jetja. Iz teh podatkov sledi, da je proizvodnja že
danes, t. j. po dobrih šestih mesecih, dosegla 60%
v štiriletnem načrtu predvidene produkcije. Na-
vajam le nekaj zgledov, da boste videli, kako
hitro se je ta kovačnica Poljske razvila:

V aprilu leta 1937 je bil v Rzeszowu položen
temeljni kamen za tovarno, ki naj izdeluje stroj-
no orodje. V juliju istega leta je bila tovarna že
pod streho in septembra je že začela obratovati.
V decembru leta 1937 je tovarna že dala državi
svoje prve izdelke (orodje, ki ga rabi topništvo).

V prej nedotaknjenih gozdovih pri Debici je
prav tako v aprilu leta 1937 padla prva jelka.
Konec junija je na mestu nekdanjih gozdov že
stalo vse železno ogrodje za po 250 m dolge to-
varniške dvorane. Te dni v njej postavljajo stroje.
V začetku leta 1939 bo že zmožna za obrat —
izdelovala bo gumijasta avtomobilska kolesa.

Septembra meseca 1937 je bilo postavljeno
ogrodje za novo tovarno za umetni kavčuk. Na-
slednje leto 1. julija 1938 je bila tovarna že po-
vsem dograjena. In 21. oktobra letošnjega leta je
iz za tovarniških zidov prišla prva pošiljka polj-
skega umetnega kavčuka.

Julija 1938 so začeli graditi tovarno za raz-
streliva. Program proizvodnje je dosežen že do
90%, za naslednje leto pa do 50%. Od 97 tovar-
niških poslopj, ki jih predvideva načrt, se jih
59 že gradi.

Pri mestu Mielez je vlada namenila velikansko
površino 53 ha za tovarno za letala. Graditi
so jo začeli 1. sept. 1937 in v prvem četrtletju
1939 bo že v polnem obratu.

Vas »Stalova wola« (jeklena volja) je postala
že simbolična za ves okraj. V temnem gozdu, kjer
danes naselbina stoji, je prva sekira zapela šele
20. marca 1937. Še do konca istega leta je iz tal
zrastel velik kompleks zgradb in poslopj, 22. de-
cembra je v oddelku za topništvo začel bučati
prvi stroj, letos 7. aprila pa so začeli preiskovati
prvi, popolnoma na Poljskem doma, v vasi »Sta-
lowa wola« izdelani top.

Sredi gozda, ki je še ostal od nekdanje šume,
leži velika železna okrogla plošča, ki je podobna
veliki uri. Kot kazalec služi več metrov dolg že-
lezen drog, ki se vrti v krogu in pri tem vlačí
za seboj ves top. Top s kolesi zadeva ob kamenje,
odskakuje nad tramovi, se pogreza v jame itd.
To traja nepretrgoma ves teden. Nato top odve-
žejo in ga pošljejo nazaj v tovarno. Tam ga še
enkrat pregledajo in če najdejo kako napako, jo

mora naslednja produkcija že odpraviti. Izpopol-
njeni top spet pride na ta vrtiljak. Šele če po-
novno prestane vse preizkušnje in ustreza do naj-
manjše podrobnosti, dobi časten naslov: poraben.
Nato ga zapeljejo na strelišče in začno se strelne
vaje.

Železarne v »Stalovi woli« so gradili 283 dni,
velikansko valjarno 450 dni. Vsa naselbina je
zrasla iz tal v 20 mesecih, eno leto prej, kakor
pa je bilo v načrtu. Začeli so z dovoznimi cestami,
križišči, železniško mrežo, vodovodom itd. Danes
ima »Stalova wola« 13 km železnic, 10 km cest,
13 km pločnikov, 36 km vodovodne napeljave in
10 km kanalizacije. Istočasno so napeljevali pod-
zemeljski plin, ker je ves obrat na plinski pogon.

Iz južne Poljske so prav v Nisko prepeljali za več
100 km plinskih cevi.

To je tudi prva tovarna v Evropi, ki obratuje
in se ogreva s plinom. Tako tehnično popolnost
more doslej pokazati samo še Amerika. Kmalu se
bodo v svetu pojavile parne turbine, parni kotli
in drugi stroji, ki bodo kot svoj rojstni list imeli
vtisnjeno kratko besedo »STALOVA WOLA«. Da-
nes 20 mesecev, odkar se je začela tovarna gra-
diti, obsegajo njena poslopja že blizu milijon kva-
dratnih metrov prostornine.

C. O. P. raste od dne do dne. Za Gdanskim,
ki se je v nekaj letih iz majhne ribiške vasice
razvil v svetovno pristanišče, je to drugo veliko
mesto poljske tehnike.

Prpriave za pariško letalsko razstavo

Na sliki je videti del velikanskega trupa povodnega letala francoske konstrukcije, ki bo raz-
stavljeno na bližnji razstavi letal v Parizu

Statistike priljubljenosti

Poleg drugih, v Evropi povsem neznanih usta-
nov, ima Amerika tudi »Institute of Public Opi-
nion«, zavod za proučevanje javnega mnenja, ki
včasih na podlagi svojih opazovanj kaj napove-
duje, ali pa tudi razglasi, kako je ta ali oni pojav
ali dogodek javno mnenje sprejelo. V svojem delu
se je zavod že tako izpopolnil, da večkrat daje
sociološko popolnoma zanesljiv pregled javnega
mnenja in je na primer zadnje volitve predsed-
nika Združenih držav Severne Amerike napovedal
nekaj dni naprej in se je zmotil samo za 2%.
Vsako leto ta zavod tudi objavlja, kako je v Ame-
riki ta ali ona država priljubljena. Letošnji pre-
gled je objavil pred nekaj tedni, da ima Anglija
47% priljubljenosti (brez večjih izprememb v pri-
meri s preteklim letom). Francija je na priljub-
ljenosti udeležena z 12% in si je svoj »uložaj«
v javnem mnenju nekoliko izboljšala, Nemčija
uživa 4% priljubljenosti (lansko leto ji je zavod
prisodil delež 8%).

Chamberlainov dežnik

Dežnik angleškega ministrskega predsednika,
ki bi ga ta skoraj pozabil v Hitlerjevem gradiču
v Berchtesgaden, je postal že domala zgodovins-
ki predmet. Chamberlain ga je seveda vzel s
seboj tudi ob zadnjem potovanju v Pariz in Pa-
rižani so se čutili skoraj počaščeni, da je tudi
mednje prišel tako po svoje opremljen, čeprav ga
je na postaji pod streho čakal lep avto in ni bilo
prav nobene nevarnosti, da bi visoki gost z one
strani Rokavskega preliva mogel čutili kako
kapljo dežja. Pa bi tudi tokrat kmalu prišlo do
podobne nezgodice, kakor pri Hitlerju v Berchtes-
gaden, Chamberlain je namreč za časa svojega
bivanja v Parizu obiskal tudi kneza Windsor-
skega, ki je stanoval v hotelu Maurice. Seveda
razgovor za ministrskega predsednika z njegovim
nekdanjim kraljem gotovo ni bil enostaven. Še
več ročnosti je bilo treba pokazati v razgovoru s
knežino, in gotovo bi bil Chamberlain vesel, če
bi ga olika s tem obiskom ne obremenila. Ko
pa je zapustil prostore kneza Windsorskega in
ravno hotel sesti v svoj avto, je na svoje prese-
nečenje opazil, da je spet — taka smola — zgoraj
pozabil svoj dežnik. Da bi ne hodil sam nazaj
po stopnicah, je naročil enemu izmed hotelskega
strežnega osebja, naj mu ga prinese. Obrnil se
je k svojemu spremstvu in z diplomatskim na-
smehom na ustnicah dejal: »Pri knezu sem pač
hotel pustiti svojo vizitko, dežnika pa ne.« — Ze
danes pravijo, da bo po Chamberlainovi smrti ta
njegov preljubi dežnik prišel v kak muzej, če ga
seveda ne bo kdaj kje končoveljavno pozabil.

Zlogovnica

Iz 35 zlogov sestavi 10 besed:

a, a, be, bi, bo, ce, de, di, du, fe, ke, kres,
le, les, li, ma, mo, na, net, pa, pod, ri, ri, sa,
sto, šti, te, te, tek, ti, tr, vo, zej, zem, zi.

Pomed besed: 1. prebivalci ob Kvarneru; 2.
Prešernova pesem (v prevodu); 3. ljubko (izraz
v muziki); 4. vas v kamniškem okraju; 5. orožje;
6. trg ob Solli; 7. grški mitološki junak; 8. mesto
v Italiji; 9. malikovalstvo; 10. grški modrijan.

Iz vsake besede po tri zaporedne črte, iz 5.
pa štiri, povedo narodni pregovor.

Vitamin v teoriji in praksi

Znanost je odkrila, da je pri jabolkih največ
vitaminov v koži, olupkih.

»Na vitamine, osiženke bom pa jaz pojedla«

Trdnjavska črta v rožah

Na znanem trdnjanskem pasu, ki ves v be-
tonu in jeklu oklepa Francijo na vzhodni meji
in je znan pod imenom »Magnetotova črta«, je bila
pred kratkim kaj nenavadna slovesnost. Blizu
mesta Boulay, ki leži v tem trdnjanskem pasu,
so v navzočnosti zastopnika francoske vojske slo-
vesno zasadili prvo vrtnico. Po načrtu francoske-
ga glavnega stana, za katerega je dala pobudo
žena generala Girauda, bo namreč vsa Magino-
tova črta zasajena s temnordečimi vrtnicami. Pod
dišečim živobarvnim grmovjem se bodo potem
skrivala gnezda strojníc. To grmovje bo tudi za-
krivalo betonska sklonišča, tako da bo ves pas
kakor en sam vrt. Če bi kdaj v resnici prišlo do
tega, da bi ta jeklena meja kdaj oživila v bojih,
se bo svinčena toča vsipala na nasprotnika iz
največjega vrta sveta — pač znamenje zmedenega
časa. Vsa žrela, velika in majhna, bodo do tistih
strahot obzirno skrita med vrtnicami. Ko so za-
sajali prvo vrtnico, je pri slovesnosti general
Baudoin dejal: »Vrtnica je najbolj primerno za-
namenje za našo deželo. Je lepa kot kraljica med
rožami, ima pa ostro trnje kakor Magnetotova črta
in kdor jo hoče utrgati, se bo zbedel do krvi.«

Pred veliko stavko v Parizu

V Parizu z veliko bojaznijo pričakujejo da-
našnjega dne, ko ima nastopiti po navodilih glavn-
ne delavske zveze (CGT) velika stavka na vseh
področjih gospodarskega mehanizma. Na vseh
straneh si Parižani belijo glave, kako se bo tre-
ba za ta dan omejiti. Govori se namreč, da bodo
zaprte vse banke, vsi kini, vsa gledališča, zjutraj
in čez dan ne bo nobenih časopisov, nikamor se
ne bo mogoče peljati s taksijem, ustavile pa se
bodo tudi železnice, podzemna železnica, avto-
busi. Nujna posledica te zadušitve je seveda tudi
ta, da bodo zaprte vse šole, vsa ministrstva in
uradi, pošte in ves dan se ne bo prikazal noben
pismošola. Ali bo CGT svoje grožnje, ki v jav-
nih govoricah tako begajo Parižane, res izvedla
do tako skrajnih posledic, še ni mogoče slutiti,
ker se vsak zaveda, da je tak protest silno dvo-
rozen. Edina ustanova, ki se je nobena stavba nič
več ne tiče, naj bo resno mišljena ali ne, je pa-
riški telefon, ki deluje neprestano. Pred nekaj
letl je bil namreč izpopolnjen do popolne avto-
matskosti in si naročniki sami, sproti iščejo so-
govornika in se vežejo z njim, ne da bi pri tem
morali sodelovati kakršnokoli osebe. Tako je
telefon že izven kaprice in političnih nakan mar-
ksistične CGT in ga Parižani morejo nemoteno
uživati, kakor vreme.

Najdbe iz časa Longobardov

Pri zgodovinskem raziskavanju tal okrog Ve-
rone so delavci izkopali veliko posodo iz terakote,
ki je ležala pod močno plastjo peska. V njej so
bili skrbno spravljani predmeti, ki po vsej priliki
izvirajo iz časa Longobardov in predstavljajo ve-
liko zgodovinsko dragocenost. Med temi so beli,
rdeči, zeleni in vijolični biseri, velika zlata zvezda
z biseri, rubini in smaragdi, ovratna verižica z
dragocenimi kamni, zlat nakit z rubini in safirji,
več igel in zaponk, s katerimi bi se mogel vsak
muzej ponašati kot z najpomembnejšimi najd-
bami.

Anekdota

Zena angleškega književnika Drydena je bila
jako nezadovoljna s svojim možem, ker je bil
ves nor na knjige.

»Časih,« mu je rekla, »si zaželim, da bi bila
tudi jaz knjiga. Potem bi se zame vsaj kaj zmenil.«

»Oh,« je odvrnil Dryden, »bi pa že rajši, da
bi bila koledar.«

»Zakaj pa vprav koledar?«

»Hm,« se je odrezal Dryden, »zato, ker je
vsako leto drug.«

Mednarodni katoliški zavod v Inomostu opuščen

Kakor poročajo listi, je nemška vlada z dne
23. novembra t. l. izdala naredbu, po kateri mora
znani mednarodni zavod »Collegium Canisianum«
v Innsbrucku izročiti svoja poslopja tirolski fi-
nančni upravi. Zavod se je še istega dne začel
seliti in je izpraznil že 30 sob, katere so takoj
zasedli oddelki navedene uprave. Ostali prostori
pa se morajo izprazniti v roku 14 dni. V Kani-
zianumu so bili poleg navedenega zavoda še uradi

tirolske apostolske administrature in škofijsko
seminarišče.

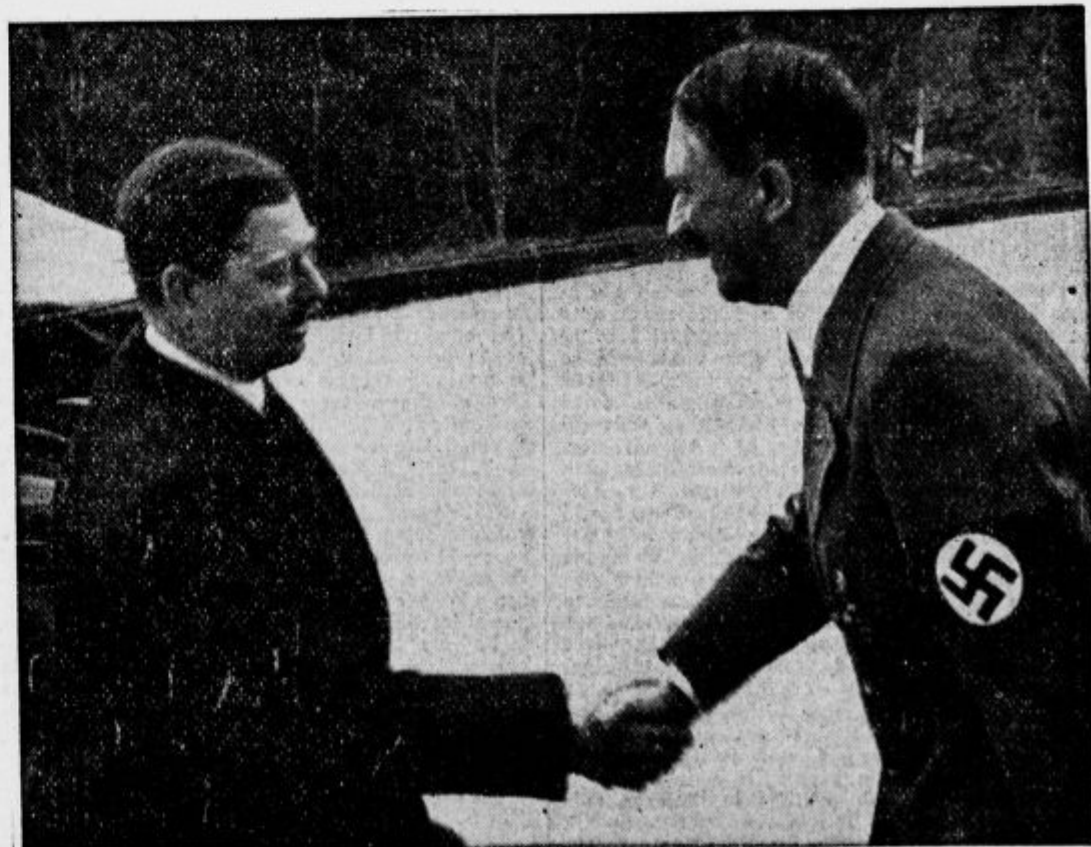
Prvi početki innsbruškega zavoda segajo v
viharne čase nemške reformacije v 16. stl. in so
tesno zvezani z delovanjem takratnega apostola
Nemčije, prvega nemškega jezuita Petra Kanizija.
Od tedaj pa do danes je vzgojil zavod na tisoče
in tisoče duhovnikov raznih narodnosti in držav,
in postal tako eno izmed važnih središč katoli-
škega življenja v srednji Evropi. Samo v letih
1858—1908 je izšlo iz tega zavoda 3000 duhovni-
kov, od teh 2000 inženirjev iz 70 škofij Evrope
in Amerike, iz 9 držav in 16 različnih narodnosti.
Več stoletij je imel zavod svoje poslopje v Sil-
gasse v neposredni bližini jezuitskega kolegija in
stare univerze. Iz te dobe je znan po imenu
Nikolajev dom (Nikolaihaus, 1569—1910). V letih
1910—11 pa je bilo zgrajeno nedaleč od starega
novo poslopje, ki so ga postavili v zavetje nem-
škega apostola sv. Petra Kanizija.

Po statistiki iz leta 1935 živi danes okrog
3000 duhovnikov, ki so bili vzgojeni v innsbru-
škem zavodu. Prebivajo v 21 evropskih državah,
v Argentini, Braziliji, Kanadi in Združenih dr-
žavah. V njih so zastopane skoraj vse evropske
narodnosti. Zato je vest o izgubi neprijetno od-
jeknila med tisoči prijateljev po svetu in splošna
želja je, da bi mogel zavod čimprej nadaljevati
svoje delo, ki je tako za razvoj verskega življenja
kakor tudi za utrjevanje prave katoliške skupnosti
med različnimi narodi velikega pomena. Morda
bi bilo primerno, če bi se zavod preselil kam
bliže južnovzhodni Evropi, kjer so zaradi notra-
njega miru in zunanje politične varnosti dani naj-
boljši pogoji za tako mednarodno delo.

Orehi in stanovanjska kasarna

»Pojdi no k zgornjim, pa jim povej, da ne
bodo več trli orehov kar s čevlji!«

Romunski kralj Karol na potovanju po Evropi

V Obersalzbergu sta se pozdravila s Hitlerjem, kjer je bil romunski kralj nekaj dni njegov gost.

Francosko delavstvo zoper komuniste

Pariz, 29. nov. AA. Havas: Francoska zbornica gostilničarjev in hotelirjev je objavila, da bodo jutri vsi hoteli odprti in da bo delo v njih potekalo normalno. Zbornica je to sporočila v sporazumu s hotelskim osebjem, ki soglasno obsoja vsak poskus stavke.

Skupina kovinarskih in podobnih industrij v pariški okolici je tudi objavila, da bodo v teh obratih jutri delali normalno.

Največja trgovska pogodba vseh časov

Manchester, 29. nov. AA. Reuter: Na banketu, ki ga je priredila Manchesterka trgovska zbornica, je veleposlanik USA Kennedy danes poudaril velik pomen mednarodne trgovine kot činitelja za ohranitev miru na svetu. Kennedy je opisal angleško-ameriško trgovinsko pogodbo ter dejal, da je za ravnotežje na svetu doprinesla več kot katerakoli druga prej. Dejaj, da ne pretirava, če imenuje to pogodbo kot največjo trgovinsko pogodbo vseh časov. Zatem je Kennedy poudaril, da se pozornost mnogo preveč obrača na politično stran mednarodnih odnosov, premalo pa se poudarja gospodarska stran teh odnosov. Dve tretjini vse svetovne trgovine poteka na raznih svobodnih osnovah, čeprav so totalitarni režimi dosegli znaten napredek v cilju kontingentiranja svoje zunanje

Pariz, 29. nov. AA. Reuter: Zastopstvo narodne zveze bivših uslužbenecov, ki so se pridružili napotom da se stavka prepreči, je obiskalo ministrskega predsednika Daladiera, prej pa se je razgovarjalo tudi z Jouhauxom.

Pariz, 29. nov. AA. Reuter: Pod vodstvom nekega komunističnega narodnega poslanca je 400 stavkujočih delavcev zasedlo občinsko poslopje v Malleuxu.

trgovine. To dejstvo more dati upanje, da bo v bodoče bolj upoštevana politična metoda, kakršne si mi želimo. Povedati moramo svetu tudi to, da je naš sistem boljši. Gledati moramo pa tudi na to, da ga naredimo privlačnega in da se nam pridruži tudi oni narodi, pri katerih je bil do sedaj v veljavi drugačen sistem. Mednarodna trgovina se mora počivati in mora postati bolj prožna. Velika Britanija in USA imata velike možnosti za gospodarsko sodelovanje. Če se to posreči nam, bodo za nami sledili tudi drugi narodi. To je zdravilo, ki je dobro preizkušeno. Velika Britanija in USA sta storili velik korak na poti za gospodarsko razorožitev. Nadejamo se, da se nam bodo na tej poti mnogi pridružili.

Italijanski poslanik v Parizu

Pariz, 29. nov. AA. Italijanski veleposlanik v Parizu Guariglia je izročil danes predsedniku republike Lebrunu v Elizejski palači svoja poveljna pisma. Navzoč je bil tudi zunanji minister Bonnet. Pri tej priliki je imel Guariglia govor, v katerem je med drugim dejal, da bo zvesto izvrševal navodila Mussolinija, ki gredo za tem, da se olajša prepoved Evrope. Izrazil je upanje, da bo pri predsedniku francoske republike in pri njegovi vladi našel na blagohotno pomoč. Zaželel je tudi napredek francoskemu narodu.

V svojem odgovoru je predsednik republike Lebrun izjavil, da je srečen, ko sprejema poveljne listine, s katerimi italijanski kralj in cesar Abesinije postavljata Guariglia za izrednega veleposlanika v Parizu. Dejaj, da Francija prav tako kakor Italija stremi za tem, da se ohrani splošni mir, ter da bo storila od svoje strani vse, kar bo le možno, za sodelovanje in miroljubne odnose med obema državama. Obljubil je italijanskemu veleposlaniku popolno podporo pri predsedniku vlade in republiki. Tudi on je zaželel na koncu svojega govora najlepši napredek italijanskega naroda.

Ataturkova oporoka

Ankara, 29. novembra. AA. Anatolska agencija poroča: Včeraj je sodišče v Ankari odpečatilo oporoko Kemala Ataturka. Kemal Ataturk je vse svoje premoženje zapustil narodni stranki in to pod pogojem, da letno izplača določeno vsoto njegovi sestrji Magbuli in ostalim Ataturkovim sorodnikom. Prav tako je v oporoki določen fond za šolanje otrok iz mesta Ienienja. Večje vsote je Kemal Ataturk določil tudi za združenja in ustanove, ki proučujejo turško zgodovino in turški jezik.

Drobne novice

Tokio, 29. novembra. AA. Havas: Vulkan Asama pri Karijuni je začel zopet delovati. V okolici so čutili že več močnejših potresnih sunkov.

Haifa, 29. novembra. AA. Havas: V severni Palestini so se včeraj ves dan nadaljevale borbe. Blizu vasi Umessina je prišlo do borbe med rednimi četami in uporniški oddelki. Računajo, da je bilo ubitih kakih 20 Arabcev, med njimi tudi njihov slavn voditelj Abdulas.

Karaci, 29. nov. AA. DNB: Veliko kovinasto nemško letalo »Condor« je bilo ob 15.30 srednjeevropskega časa 50 km južno od Halderabada v višini 3000 m. Do tu je letalo preletelo 6396 km.

Trbovlje

Proslava 20 letnica zedinjenja v Društvenem domu. V proslavo 20 letnice zedinjenja priredi Kat. prosv. društvo akademijo drevo ob 7 v veliki dvorani Društvenega doma. Na sporedu je: godba, petje moškega in mešanega zbora Krekovega pevskega društva, govor, simbolične in proste vaje Fantovskega odseka in Dekliškega krožka. Vstop prost. Vabljeni!

Za brezposelne — javna dela. Na posredovanje g. kandidata g. prof. Bitenca in Deželaka je g. ban dal iz bednostnega fonda 55.000 din za javna dela v trboveljski občini. Tako bodo zaposlili vsaj najpotrebnejše, ki so ostali zadnji čas brez dela, dokler bo le zimsko vreme dopuščalo. Enako vsoto je dal tudi cestni odbor za razna cestna dela, predvsem za popravila na cestnih ovinkih pri Podmeji.

Razdejanje po neurju v Dolini nad Tržičem

Po lepih, mrzlih dnevih je v noči od preteklega ponedeljka na torek, 22. t. m. zabučal proti našim goram močan zapadni veter s neprestanimi nalivi, ki so posebno divjali v torek od desetih pa do ene popoldne. Glavna teža vode se je izlila v doline pod Košuto, Konjico in Javornikom, kjer zbira svoje izvirke tržičska Bistrica. Ta je zato narasla v veliko divjo reko, ki je sama in s pritoki, drugače malimi potočki, naredila od Putehofa do Tržiča veliko škodo in deloma pravo razdejanje. O tem divjanju Bistrice je poročal Slovenec že 23. novembra, a škoda je v glavnem pregledana šele sedaj, in je precej hujša, kakor se je prvotno sodilo.

Ob Bistrici pelje iz Tržiča do Putehofa, in še naprej do Medvod sredi gozdov barona dr. Borna, lepa cesta, večkrat tesno stisnjena med skalne stene in Bistrico. Zgrajil jo je oče sedanega gospodarja v Putehofu L. 1895. To cesto je razvidljano in narasla Bistrica od Slapa pri Tržiču pa do žage v Putehofu na šestih daljših odsekih popolnoma razdrila in odnesla, z visokimi škarpami iz lesa in cementa vred, ter spremenila v svojo strugo. Na več drugih krajih pa je cesto v manjšem obsegu načela. Odnesla je več mostov in razkopala ali s peskom zasula tisto malo njej in travnikov, kar jih imajo ljudje ob njenih tesnih bregovih. Najhujše razdejanje pa je povzročila v Putehofu. Odnesla je glavni jez pri graščini, podrla veliko šupo za les in jo odnesla z vso zalogo vred, vdrila v ostala skladišča in veliko žago ter vse na debelo zasula s peskom. Potem je udarila za žago preko njiv, odnesla glavni most in okoli 100 m ceste, ki je bila zavarovana z močno cementno škarko. Obratovanje na žagi je nemogoče

več tednov, če bo tudi ugodno vreme brez snega, da bo mogoče brž odstranjevati naplavine.

Vsak tovrstni promet na cesti od Slapa do Putehofa je nemogoč, tudi na Kofce mimo Ukeca se ne da priti. Peš se pride, toda na razdrtih mestih le s težavo in nevarnostjo. Ker je ta cesta edina prometna zveza Doline s Tržičem, je obstal ves obrat in promet iz Borovnih in kmečkih gozdov in seveda je prenehal tudi ves zaslужek za voznike v Dolini in v Lomu, ki so vozili iz Borovnih gozdov. V Lomu je glavna cesta sicer ne poškodovana, ker so bili najhujši nalivi bolj na severni strani lomske doline. Razdrlo pa je gozdna pota pod Storžičem in preplavilo s peskom polja in travnike, posebno v Sp. Lomu. Največjo škodo ima pa gozdni obrat barona Borna. Poleg škode na žagi in na cesti mu je razdrila vpa celo vrsto mostov in potov v gozdovih od Putehofa naprej, tako da so morala tudi tam nehati vsa gozdna dela. Njegova škoda gre v nekaj stotisoč dinarjev.

V petek, 25. t. m. si je škoda na dolinski cesti in Putehofu ogledal banski svetnik in kandidat JRZ za naš okraj, g. Brodar, da bo zaradi popravila ceste posredoval na banski upravi. Popravilo je nujno. Ako bi namreč nastopila ostrejša zima, ki popravila, ki se bodo deloma morala opravljati v vodi in strugi Bistrice, postala bi spomladski nemogoča. To bi pa pomenilo veliko gospodarsko škodo za občino, katere polovica posestnikov je navezana na zaslужek iz prometa na tej cesti.

Tako narasla Bistrica ne pomni. L. 1904 je istotako v pozni jeseni, bilo podobno neurje in je Bistrica tudi silno divjala, a razdrila je le šest mostov, cesta pa je ostala v glavnem nepoškodovana.

Cerkveni roparji iz Slovenskih goric obsojeni

Maribor, 29. nov. V vzhodnem delu Slovenskih goric se je pojavila lanske jesen razbojniška tolpa, ki je zagrešila celo vrsto drznih vlovov. Največje ogroženje so vzbudili med ljudmi njihovi drzni cerkveni ropi. Vlomili so namreč v župnijski cerkvi na Polensku in pri Sv. Miklavžu v Slov. goricah ter izropali tabernaklje. Kakšnega pol leta jim je posel svetel ter so se orožniške postaje zamaš trudile, da jih razkinkajo. Slednjič pa je tudi za te razbojnice prišla usodna ura ter so se drug za drugim znašli v ječi. Splošno začudenje je vzbudila pri tem pretacija dveh uglednih mož, enega bogatega posestnika in pa enega trgovca. Iz zaporov mariborskega preiskovalnega sodišča so danes privedli sedem osumljenec pred sodniške mariborske okrož. sodišča, da jim prisodijo zasluženno plačilo.

Obsojeni so bili: Viničar Ivan Grašič na 4 leta robije in na 5 let izgube častnih pravic; Martin Zidarič na 2 leti robije in 3 leta izgube častnih pravic; Anton Grmič na 8 mesecev strogega zapore in 2 leti izgube častnih pravic; posestnik Franc Zemljarič na 1 mesec strogega zapore; trgovec Ivan Cernec na 8 mesecev strogega zapore, na 1000 dni denarne kazni, v primeru neizterljivosti nadaljnjih 17 dni zapore in 2 leti izgube častnih pravic; brata Anton in Martin Tomažič sta bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena.

Nov most pri Slovenski Bistrici

Najlepši dokaz, kako uspešno je delo, ako vzajemno delujeta občina in država, je novi most čez potok Bistrica pri Spodnji Novi vasi. Cesta od železniške postaje proti Spodnji Novi vasi je bila zaradi strohnelega mostu skoraj neporabna za tovrstni promet in tako je ves okoliš gospodarsko hudo trpel. Občinski čestni odbor se je odločno lotil dela, toda za tako veliko podjetje je treba več kapitala in strokovnega vodstva. V tej potrebi mu je blagohotno prišlo na pomoč banovina, ki je prispevala h proračunu znatno vsoto. Vse priznanje gre mariborskemu cestnemu odboru, čigar strokovnjak inž. g. Slrgaršek je brezplačno napravil potrebne načrte in delo tudi pozneje brezplačno nadzoroval.

Novi most je betonski. Gradili so ga začeli letoš. začetkom poletja. Vse do sedaj je pri nem maslo zasluška mnogo domačih delavcev. Pred kratkim so ga dogotovili. Most prenaša težo 9000 kg, kar je za naše razmere več kot dovolj.

Novi most bo blagoslovljen dne 1. dec. ob 3 popoldne. Tako bomo 20 letnico naše države proslavili v znamenju dela za narodno gospodarsko izboljšanje in ne ob voltem donenju kakih public. Bistričani in Novovasičani in vsi, ki se radiujete vsakega napredka pa ste k tej blagoslovitvi iskreno povabljeni, da skupno priznamo uspeh občinskega dela in da izrečemo veliko zahvalo vsem, ki so s takimi nesebičnostjo delali za naše koristi.

Novo mesto

Drevo ob 20 vsi k akademiji v proslavo dvajsetletnice zedinjenja v Prosvetnem domu Sodeluje orkester z glasbenimi točkami, FO in DK z zbornimi deklamacijami ter telovadnimi točkami. Vabljena vsa novomeška javnost!

Miklavž pride tudi letos 5. dec. v Prosvetni dom in obišče popoldne atroke, zvečer pa odrasle. Program Miklavževega večera bo nad vse pešter, pa tudi za vse drugo je poskrbljeno. Člani in prijatelji Prosvetnega društva, pridite!

Napad na orožnike v šibeniku

Belgrad, 29. novembra. AA. Na dan 27. t. m. popoldne je bilo v Primoštenu v šibenickem okraju zborovanje pristavev bivše HSS. Po končanem zborovanju je skupina 400 do 500 ljudi, večinoma članov protizakonite organizacije hrvatske seljačke zaštite korakale v dvoredih proti gornjemu Primoštenu ter vzklikalo proti državi. Orožniška patrila treh ljudi, ki je bila v bližini tega zborovanja, se je podala za to skupino, ko je slišala nedovoljene vzklike, in ker je bila obveščena, da je v tej skupini ljudi nekaj tudi oboroženih, ki prete za maščevanjem nad svojimi političnimi nasprotniki iz tega kraja. Ko je ta skupina ljudi zapazila, da jih orožniki zasledujejo, so nekateri med njimi ustavili sprevod in zahtevali, da se orožniki odstranijo. Ko je vodja patrile zavrnil to zahtevo, je nekdo iz skupine poveljeval: »Zaštitite, napredite!« Tako nato so bili orožniki obklopljeni. Eden udeležencev je skočil na vodjo patrile in zgrabil njegovo puško z namenom, da mu jo odvzame, drugi pa je potegnil samokres in ustrelil na drugega orožnika. Ko je cilj zgrešil, je sprožil še drugič, medtem pa so ostali avarilali na orožnike, da jih razorože. Orožniki, ki so bili obklopljeni in napadeni, so jih najprej opozorili, naj se razidejo, ker pa to ni nič pomagalo, so se v silo branu poslužili orožja, po predpisih svoje službe

najprej bajonetov in zatem strelav. Oddali so nekaj strelav iz pušk, nakar so se napadaleci razbežali in je bil red vzpostavljen. Pri tem napadu sta bila dva napadaleca na mestu mrtva, ranjenih pa je bilo vsega skupaj 11 ljudi, od katerih sta dva pozneje umrla. Na kraj sam eta se podala nek višji uradnik in višji orožnik častnik zaradi preiskave. — Belgrad, 28. novembra 1938.

Tek Zedinjenja

Jutri se vrši že enajstič tradicionalna športno-nacionalna manifestacija »Tek Zedinjenja« ob 20 letnici našega zedinjenja. Start in cilj je popoldne ob 11.30 pred Narodnim domom. Tekovanje se vrši na dveh deljenih progah: daljši, ki vodi po Aleksandrovi, Tyrševi, Tavčarjevi, Komenskega, Resljevi, Kopitarjevi, Krekovem trgu, Studentovski, Na okopih gradu, Poti na grad, Privozu, Prulah, Trnovskem pristanu, Krakovskem nasipu, Cojzovi, Emonski, Vegovi, Kongresnem trgu, Šelenburgovi in Aleksandrovi do cilja v skupni dolžini okrog 5500 m. na kateri bodo tekli najboljši dolgo-progaši v naši državi in to: Bručan, Kreva, Kolnik, Krajer itd.; krajši, ki se v dolžini okoli 2700 m razteza iz Aleksandrove preko Tyršev, Tavčarjeve, Miklošičeve, Marjinega trga, Stritarjeve, Mestnega trga, Starega in Šent Jakobskega trga, Trubarjeve, Cojzove, Emonske, Vegove, Kongresnega trga, Šelenburgove in Aleksandrove do cilja pred Narodnim domom. Prijavljenih je mnogo atletov. Prosimo gledalce, da se disciplinirano zadržijo in se podredijo navodilom rediteljev in vztrajajo za časa tekovanja na bočnikih.

Nov kolesarski svetovni rekord na 60 km

Italijanski dirkač Olmo je hotel svetovni rekord na 100 km ponovno zboljšati. Ker pa je bilo zelo mrzlo, se mu je namera ponesrečila, pač pa je postavil nov svetovni rekord na 60 km s časom 1:24:40.8 Ravno tako je Olmo postavil nov rekord na 40 km, za katere progo je porabil 1:30:59.6 m.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

Sedanski zbor JLZ-a v Ljubljani (službeni). Za Tek Zedinjenja, ki ga priredi odbor za Tek Zedinjenja dne 1. decembra ob 11.30 s startom in ciljem pred Narodnim domom, je določena naslednja lista: vrhovni sodnik, Gorjanc Jakob; voditelj tekovanja: Windisch Jože; starter: Vidic Ciril; sodnik, na cilju: geom. Cerne Miro; Kermayner Ivo; Pevalek Mirko; Sanein Danilo; Casomerit: Gorjanc, Poljanar Karel, dr. Bradaš, Windisch; Zapisnikarja: Cek, Gostiša, Zdravnik; dr. Čebelin; Poročevalca za tisk: Kermayner in Pevalek; Sodniki na progi: 1. vogal Kralja Petra trg-Miklošičeva, Grünfeld, Vrhovec, 2. vogal Komenskega, Resljeve; Gledalci: 3. Na Orlavski Grad, Hvale 4. vogal Privoz, Na Prulah, Potokar, 5. vogal Kralja Trubarjeve, Cojzova; Cimerman, 7. vogal Sv. Jakoba trg-Trubarjeve; Cimerman, 8. vogal Kongresni trg-Selenburgova; dr. Alujevič, Kalan, 9. vogal pred po-

KAJ PRAVI Dr. A. C. Röttinger

sod. izpr. autor, večak

"Malki"

Benbon delikatnega okusa
pomaga pri kašlju in hripavosti!

Pravi dunajski »Malki« se spoznajo po črki »M«. Tovarniški pečec za Jugoslavijo »Jadranka«, Zagreb

Jesenice

Proslava državnega praznika. Drevo ob 8 pred občinsko hišo na Gosposvetski cesti proslava državnega praznika zedinjenja. Vabljeni so vsi tukajšnji uradi in društva. Na sporedu je govor in godbene točke. Jutri ob 9 maša, katere se prav tako udeležijo uradi. Maši bo prisostvoval tudi g. minister dr. Miha Krek. Fantovski odsek in dekliški krožek se udeležita maše z zastavo in zastopstvom v krogih.

Na jutrišnji shod JRZ v veliki dvorani Krekovega doma (ob pol 11 popoldne) vabijo volivce na Jesenicah in okolici veliki lepaki. Na shodu bo govoril o našem notranjem političnem položaju v zvezi z volitvami minister dr. Miha Krek. G. minister je že od nedelje dalje v Sloveniji in govori danes zvečer na shodih v Bohinju.

Okoliške organizacije JRZ in MJRZ prosimo, da gotovo ustrezno navodilom okrožnice, ki jim ga je razposlal pripravilni odbor za jutrišnji shod na Jesenicah. Člani MJRZ se že pred shodom zberejo, da prejmejo podrobna navodila.

Člani ZZZ iz vsega jeseniškega okrožja imajo na praznik dopoldne (1. dec.) zbor! Vsi in točno! Predsednik.

Kranj

Občina Kranj proslavi 20 letnico zedinjenja v arado, 30. novembra ob pol 9 v Narodnem domu. Predsednik občine vjudna vabi meščane, da se te proslave polnoštevilno udeležijo.

Film »Jugoslavija včeraj in danes« se ne bo predvajal v sredo, 30. novembra zvečer, ampak v petek 2. decembra ob pol sedmih in pol osmih zvečer v kinu Talija. Film je zelo zanimiv in si ga vsak lahko ogleda brezplačno.

Prosvetno društvo v Kranju priredi v četrtek 1. decembra ob 8 zvečer v dvorani Ljudskega doma slavnostno akademijo v proslavo 20 letnice zedinjenja. Vstopnine ni.

Zagorje

Proslava zedinjenja. Drevo ob 6 je določen obhod z godbo ter baklami. Prebivalstvo je vabljeno, da primerno razsvetli okna ter razobesi državne zastave. Po sprevodu bo slavnostna akademija v Zadrudnem domu, ki jo priredi tukajšnji Fantovski odsek. Dne 1. decembra pa bo zjutraj ob 8 zahvalna služba božja.

Neznanege utopljenca je naplavila Sava v Zatonu. Mož je srednje rasti, star okrog 35 let, napravljen in dokaj dobro obleko. Pri njem niso našli nobenih dokumentov, pač pa denarnico, v kateri je imel 27.75 din ter žepni nožek z napisom »Bled«. Možja so pokopali v torek 29. novembra na zagorskem pokopališču. V vodi je bil dozdnevno en ali dva dni. Pred pokopom so možja fotografirali ter so fotografije na razpolago pri zagorski občini odnosno orožništvu.

Sport

Što: Grünfeld, Michel 10. vogal Vodnikov trg-Študentovska; Kos, inž. Sketelj, 11. Marijin trg-Trubarjeva; dr. Kubiš, Slanič, — 12. Vozna, sodnik g. Šoukal, Ivelič, Trtnik in Premiera pozivamo, da se javijo ob 10.30 pred Narodnim domom zaradi določitve funkcije.

Kontrolni reditelji na progi: 1. Tavčarjeva-Tyrševa; Stok, Vahtar Zd. 2. Kolodvorska-Tavčarjeva-Komenskega; Balob, Seunig, 3. Kopitarjeva-Krekov trg; Putinja, Broskvar 4. Vodnikov trg-Študentovska; Tuma Ostoj, mag. pharm Piccoli, 5. Grad-Vozna pot na Grad; Beranek, Logar, 6. Karloška-Privoz; Zorman Ciril, Sturm, 7. Prule-most preko Ljubljanice; Hajž L., Koch, 8. Most preko Ljubljanice-Trnovski pristan; Kosiz, Fedor, Erbežnik, 9. Cezovna-Emonska; dr. Dougan, Jagovec, 10. Vegova-Kongresni trg; Gačneršič, Kosec, 11. Marijin trg-Trubarjeva; Weib, Černik, 12. Stritarjeva-Mestni trg; Nabernik, Zornada, 13. Stritarjeva-Jakoba trg; Zorja Aleš, Trampus 14. Pred pošto: Čurda, Polak, Slanina, Vrhovnik, Ravnihar, Juren, Perič.

Sestanek sodniškega in rediteljskega zbora najpogosteje ob 10.30 v Ateni Narodnega doma. Vsi sodniki in kontrolni organi na etapnih točkah morajo nositi in tekovanje pisni referat vodstva tekovanja v daniški sobi kavarne Emona. Ob eni je sod. zbor na prireditelju povabljen na svetveno razdelitev daril zmagovalcem v restavraciji Slanič.

Predsednik: Gorjanc, s. r.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Sreda, 30. novembra: 12 Vskakemu nekaj (plošči — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Iz daljnih krajev in dežel (plošči) — 18 Mladinska ura; a) Smučarski dromb (g. Janko Šihel); b) Mladinska zašč. razstava (g. V. Jagodilč) — 18.40 O razvoju skrbstva za slovo mladino (gde. Dobovšek Bogomir) — 19 Na povelji, poročila — 19.30 Nae, ura; Avgust Senoa, ob 100 letu rojstva (dr. Jaka Horrocz, knjiž.) — 19.30 Uvod v prenos — 20 Prenos iz ljubljanske opere — v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmari) — v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi:

Sreda, 30. novembra: Zagreb: 20 Klavir (L. M. Škerjavec, 20.30 Ljubljana: 22.30 Plesna glasha — S. Lija; 19 Verdijeve opere »Aida« — Pariza: 19 Pisan koncert, 21 Chopinove skladbe, 22 Ork. koncert — Trst: Milan: 17.15 Plesna glasha, 21 Igra 21.40 Plesno, 22.35 Plesna glasha — Rim-Rari: 21 Plesninska opera »Turandot« — Dunaj: 21.30 Vek. koncert — 20.40 Brahms 11. simfonija, 21.30 Balade, 22.30 Zab. koncert — Berlin: 19 Operetni odločki, 20.10 Zbor, 20.30 Simf. koncert — Köln: 20.10 Iz pesmi in plesna nastane simfonija — Frankfurt: 20.15 Plošči po Jellhu — Stuttgart: 21 Plesni večer — Strasbourg: 20.35 Simfonični koncert.

NOUGAT GALAK

IZVRSTNA
SLAŠČICA

FINA NAPOL-
NJENA BELA
ČOKOLADA

4 NOVE SPECIALITETE

NESTLÉ

CRAKLAIT CITRA

MLEČNA ČOKOLADA
S PRAŽENO RŽJO,
ZELO REDILNA

ODLIČNA ČOKO-
LADA S KREMO
OD CITRONE

Konči Ahačič:

Jaka Spaka in čudodelna dlaka

V tej daljni, daljni deželi živi vitez Črt. Najmogočnejši kralj je bil njegov oče in naj-
boljša in najlepša kraljica njegova mati. A
huda bolezen je pustila po deželi in ugra-
bila dečku Črtu očeta in mater. Odslej so
skrbeli zanj vitezi, ki so kraljeviča vzgajili
v hrabrega in brezsrčnega junaka.

Črt še ni dorasel v moza, ko je njegovo
junaštvo slovelo že po vsem svetu. Ni ga bilo
viteza, ki bi se mogel z njim kosati v dvo-
boju. Naj jih je nanj navalilo celo krdele,
Črt ni nikdar odnesel niti najmanjše praske.
V bitki je že zadostovalo njegovo ime, da
so v divjem begu zbežale sovražnikove vrste.

GOSPODJE,

ali že veste, da vas brivec Vašl Ciril na
Borštnikovem trgu obrije za 3 din in
ostrize za 5 din? Postrežba prvovrstna.
Salon moderno in higiensko opremljen.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; žentovanjski oglaš 2 din.
Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek
za mali oglaš 15 din. — Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. —
Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlin-
vstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba
priložiti znamko.

Vajenci

Natakarskega vajenca
sprejme hotel Štrukel.

Vajenca

za železnico, s predpis-
no izobrazbo, poštenih
staršev, sprejemmo. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18.626. (v)

Službodob

Dva mizarska pomočnika
enega z orodjem, sprej-
mem takoj. Gregorčičeva
ulica 17 c. (b)

Mesarskega pomočnika

takoj sprejem. Prednost
imajo z dežele. Vprašati:
Janševa ulica 2. (b)

Strojni ključavničar

samostojen delavec — se
takoj sprejme. — Položiti
10.000 din varščine. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18.577. (b)

Frizerko

dobro verzirano, stalna
služba, ter brivskega po-
močnika, dobrega brivca,
sprejem. Naslov v vseh
poslovalnicah »Slovenca«
pod »Stalna služba« 18613

Sobarica

s znanjem italijanskega
jezika, se sprejme. Samo
osebe, ki so bile name-
ščene v privatnih služ-
bah in ne v hotelih, naj
pošljejo ponudbo s sliko
v upravo »Slovenca« pod
šifro »Sobarica« 18638.

Auto-motor

Avto Tatra Cabriolet
4 sedežni, 950 kg težak,
porabi 9 litrov bencina
na 100 km, napredaj. —
Maribor, Mariborski dvor.

KUPUJTE SLOVENEČ IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Prodamo

Medarna
Ljubljana, Zidovska ul. 6.
nudi sortirani, prvovrstni
cvetlični med po najnižji
ceni. (1)

Štajerska jabolka

zopet na zalogi. Kupite
tudi vse vrste sira po
nižjih cenah v trgovini
Martine, Tyrševa 17. (1)

Božično darilo

Zaradi boljšega spozna-
vanja naših prvovrstnih
gospih proizvodov razpo-
sílamo do božiča po
ugodni ceni zavitke, v
katerih je: 1 kg gospih
masti, 1 kg gospih kra-
kov in prst (zadnje brez
kosti), 1 škatal pečenih
gospih jeter, 600 gr in 3
škatal po 150 gr gospih
jetrne paste — skupaj
5 kg bruto za 125 din po
povzetju ali 120 din, če
nam znesek nakažete v
naprej (štev. našega ček.
računa pri Poštni hranil-
nici v Beogradu: 52-857),
franko vsaka poštna po-
staža. — Herz i Sin,
tvoznica salame i konzer-
vi, Banatski Karlovac.

Šivalni stroj

pogrešljiv, kateri šiva na-
prej in nazaj ter štika in
šepa, poceni napredaj. —
Nova trgovina, Tyrševa 36
(nasproti Gospodarske zve-
ze).

Pozor!

Prvovrstni

premog, drva, koks

po najnižjih cenah

Podobnik V.

Tržaška c. 16 — tel. 33-13

Sveže najfinejšo

norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

se priporoča bledim in

slabotnim osebam

Vsakovrstne

igrače

po vsaki ceni pri tvrdki

F. M. Schmitt

Lingarjeva št. 4
Pred škofijo 2
Stritarjeva št. 1

Cilinderco (Adler)

v odličnem stanju, ugod-
no prodam. Baltič Stan-
slav, Stična. (f)

Prvovrstni

trboveljski

premog

brez prahu

koks, suha drva

nudi

I. Pogačnik

Boberčičeva 3. Telefon 20-59

VINA

iz

Centralne vinarne

v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaše

pivce najbolj

TELEFON ŠTEV. 25-73

[Pohištvo]

Spalnice, jedilnice

kupite najugodnejše pri

Andrej Kregar

pri kolodvoru št. Vid

Vižmarje.

SOBE

ODDAJO:

Sobico

sončno, prijazno, s poseb-

nim vzhodom, oddam. Pov-

šetova 70. (s)

Sobo

oddam takoj solidnemu

gospodu. Naslov v upravi

»Slov.« pod št. 18608. (s)

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Glasba

Harmonij

ki je dober za poučeva-
nje petja, napredaj. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 18610. (s)

Prošče in gramofone

bivše tvrdke A. Rasber-
ger, v največji izbiri, po
razprodajnih cenah, dobi-
te: Dalicatinova 10 (na-
sproti hotela Štrukel).

Posedstva

V Brežicah in okolici

so napredaj hiše, krasna
stavbišča, vinogradi, sa-
dovnjaki in gozdovi ter
zaokroženi deli Attemso-
vega veleposestva. — Po-
jasnila pri inž. Miklau
Otmar, Brežice. (p)

Pozor!

Posestvo, srednje veliko,
10 minut oddaljeno od
kolodvora, dobro urejeno
poslopje, velik sadnos-
nik vseh vrst drevja —
zaradi odhoda takoj na-
prodaj. — Polzvedbe pri
Pustek, Hruševac, Sv. Ju-
rij pri Celju. (p)

Hiša na Bregu pri Kranju

novo zgrajeno, šest sob
in pritliklino, na parcell
ca. 1000 m², zelo priprav-
no za obrtnika, ker je ob
cesti, prodaja za 52.000 din
P. Majdič, »Merkur«,
Kranj. (p)

Večja hiša

z gospodarskim poslopjem
in obsežnim dvoriščem —
se v večjem kraju sredi
Savinjske doline, tik ko-
lodvora, pod zelo ugod-
nimi pogoji prodaja. V hiši
se vodi že dolga leta
trgovska obrt ter je pri-
pravna tudi za vsako
drugo obrt. — Pojasnila
daje Savinjska posojilni-
ca v Zalcu. (p)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

komfortno, oddam boljši
mirni stranki. Jesenkova
št. 8-I., levo. (c)

Objave

Opozorilo!

Opozarjajo se gg. trgovci
in ostale tvrdke, da Aloj-
zij Mihelin, rojen 1891,
pristojen na Bizeljsko, ni
pooblaščen, da dela kot
naš zastopnik. Obrtniška
tiskara, Zagreb. (o)

KREDIT

išče industrija, ki daje vse željene garancije,
absolutno varnost in odplačevanje v 3 do
5 letih z 8 odstotnimi obrestmi. — Dopise
je poslati v upravo »Slovenca« pod šifro
»Varno in dobro obrestovano« štev. 18260.

KORESPONDENTKA

za nemški in slovenski jezik, zmožna hitrega
strojepisja in po možnosti vsaj ene stenografije,
z dobrimi spricvali, se sprejme k lesni indu-
striji na deželi v stalno službo. Starejše moči
s prakso imajo prednost. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Tehnika« št. 18.423.

IZOLIRAMO: DABAVLJAMO:

parne vod. kotle, centralne kurjave,
hladilnice, ledenice itd.
plutovinaste plošče za izolacijo, žle-
njake za izolacijo cevi, infuzorijsko
zemljo in ves pribor.

»HIGIEA« Prva jugosl. tvornica čepova d. d., Zagreb,
Ivankova ulica 48. - Pošt. pretinac 318. - Telefon 24-070.

Vzajemna posojilnica

r. z. o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7
poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove
vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Ise von Stach:

57

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe.
Poslovenil Fr. Omerza.

Zdaj spusti Margareta roko in zdi se, da pa-
zna prisleca. Vprašujoče, kakor je večkrat gle-
dala, in resno, toda brez etrogosti je zrla v Benja-
mina. Ta dolgi pogled je moral veljati samo nje-
mu; zato pospeši korake.

Samo pozdravi, nič ne toži, pa tudi nič ne
vpraša Margareta. Benjamina prisili v hišo in mu
začne kmalu — vedno resno, pa vedno prijazno —
etretič, izprašuje, kako se mu godi, in pripoveduje
o lastni usodi.

»Pred desetimi leti je umrl oče« — pripove-
duje; »odkar me je poklical takrat italijanski du-
hovnik k bolniški postelji, je hiral in mi bogato
polnil dneve. Nato jih je polnil deček.«

Neskončna mehka poteza je olepšala Marg-
aretin obraz, ko je govorila o Martinu, in Benjamin
je razumel, čemur se je v začetku začudil, — za-
kak je ostala ona tako mlada in cvetoča, ko stoji
on postaran in preperel pred njo; ona je bila vsak
dan iz mladega študenta prebujajoče se otroške
duše, ki ji je žuborel vsak dan čist kot izvir iz
gora.

»Martin je postal učen in lep mladenič« pri-
poveduje Margareta dalje; »študira božjo učenost
z veliko vnemo...«

Medtem ko še govori o njem, sliši njegove
kerake v gramozu pred hišnimi vrati, upre oči v
sobna vrata in ko vstopi, zre v ena s svetlimi
pogledi.

»Martin, tvoj oče je prišel,« pravi preprosto.
Ja, rdečica stopi dečku v obraz, toda pro-
stodušno poda Benjaminu roko in z njo tudi srce.
Benjamin pase medtem oči na Martinovi po-
stavi. Večji, širši v plečih, — bolj nemški, kot je
bil sam v mladosti, stoji pred njim sin, toda z ena-

kim plemenitim obrazom, ki ga je imel Benjamin
kot mladenič v samostanu, — kjer si ga seveda
ni smel ogledovati, — to stari šele zdaj, ko mu
posodi voljno Margareta zvezdo svojih oči za zr-
calo.

Ko so torej ti trije sedeli skupaj pri mizi, se
dalje zaupno govorili, kakor sta to storila prej
Benjamin in Margareta, preden je vstopil Martin.
Noben od njih ni dotaknil vere, nobeden krivde ali
usode ali splanja spominov, ki polagajo na jezik
grenki pookus trpljenja.

Ko se je čisto storila noč, zapazi Margareta
telesno izčrpanost v potezih gošta in soproga.

»Truden si, Toni,« mu pravi. »Kje ti pripra-
vim posteljo?«

»Hočeš otanovati v stari hiši?« vpraša Mar-
tin, ki je imenoval »stara« hišico pred Sračimi
vrati, v kateri se je rodil, ko mu je ostala ta v
zgodnji mladosti nepoznana hiša dedova vedno
»nova«.

»Mati,« pravi, »ni premaknila v nji nobenega
etola.«

Margareta je zardela, ko je odkril Martin
njen strah dotakniti se hiše, ki je videla njeno
erečo in njeno ljubezen, in se bala, da bo Benja-
min pograbil dečkovo ponudbo.

Tudi Benjamin spremeni na mah barvo. —
Ave, katere sladka podoba je že davno obledela
v njegovi duši, katere imena še ni spregovoril,
odkar je stopil v Wittenberg, Ave stoji ljubko
pred njim, kakor hodi po onih prostorih. Strese se
pri misli, da bi zopet ostal v zapuščenosti hišo, iz
kateri je sama zbežala, ostal je pa gotovo v nji,
Benjaminu v muko, diha, blees njene sladkoeti.

»Ne tam,« pravi tesnobno, »ljuba bi mi bila
podstrešna soba, v kateri sem stanoval nekoč z
Giorgiom in je v nji podoba sv. Elizabete...«

Benjamin se ustavi, ker se spomni, da je ven-
dar katoliški oče te hiše umrl in je luterska gospo-
dinja padla enela sveta podoba s stene.

Margareta sluti Benjaminovo misel, se na-
nesmehe in pravi:

»Podoba visi na starem mestu« — in se obr-
ne k sinu:

»Martin, pojdi in sveti očetu v sobico!«
Martin vstane in tudi Benjamin se dvigne,
napravi Margareti znamenje križa na čelo in
odide s sinom.

Malopozneje se ležali oče, mati in sin, vsak
v svoji samotni sobi, vsak s svojimi samotnimi
mislimi.

Martin je sedel pokonci v postelji, podpiral
glavo v roke in stokal iz globokih, kot morje glo-
bokih prei. Nikoli ni občutil deček z večjo slut-
njo prepadov življenja kakor v tej zadnji uri.

Spomin na veselega, prijaznega očeta je Mar-
gareta skrbno skrivala pred lastnimi solzami ali
obrekovanjem dedovim. Misel, da izhaja od me-
niha, je bila bolj ponos kot aroganost, samo da je
menih zopet zabredel v samostansko pravilo, je
omadeževalo čast hiše, tega si pa Martin ni mo-
gel jasno in temno predstavljati, ker ni bil vajen.

Kaj je vedel se on o meniškem življenju?

Legende o mladem Lutru, kako se v samo-
stanu biča, kako bedi in se posti, da zadosti ma-
ščevalnemu Bogu v nebesih, so mu pač prišle
bežno in nerazumljivo na uho, — danes prvič se
pridrl do njegove duše in rujejo v nji kot vrtnice
v vodi.

Očetov pogled je zbudil v Martinu ljubezen,
sočutje, — sočutje tudi za mater, katere tiho mol-
čeče življenje je nenadna pobožno razumel, —
in mu dal mladostno, strastno možnost gledati,
kakor se je moral Benjamin pokoriti in moliti, da
je mogel tako skromno gniljivo vstopiti v halji in
reči: »Mir z vami!«

Kakor je tako rasla v srcu ljubezen do tr-
pina, ki je bil njegov oče, je rasel z njo tudi gnev
proti nji, ki loči, kakor se je učil, človeka od
človeka, namesto da bi jih zgrinjala, ki pokliče
očeta od nedoraslih otrok, ki izvali otroke iz var-
stva staršev, ki, da pokaže enega posebno otlipli-
vo, veli tisočim, da hirajo in medle v svoji človeč-
nosti.

Bil je gnev proti cerkvi, ki mu je vetal v temi
te noči jasno v luč zavesti. Če se je spomnil Martin
svojega očeta, je jokal kot otrok v blazino, — če
je pa prešla bolečina v radost maščevanja, če se
je zbudil v njem mladenič, mož, je poskočil in etis-
kal škripaje z zobmi obe pesti.

Tudi Margareta je ležala v solzah, — toda v
lajšajočih, dobrodušnih solzah, ki izbrisejo zadnjo
trdoto srca in naredi človeka dobrega in milega.
Njena duša je bila polna zahvale do Boga, ki je
uslišal njene molitve in je ni odpoklical, dokler se
ni Benjamin še enkrat vrnil k nji, ki ji je dodelil,
da je v uri svidenja pozabila vso jezo in obtožbo
in hvaležno čutila samo ljubo, dolgo pogrešano bli-
žino kot sladko tolažbo.

Taka se torej ni zaman borila v samotnih letih
z izvajajočim krivjo. Videla je ljubljeno in dovolj ji
je bil njegov pozdrav in blagoslov. Videla je so-
proga in za gotovo vedela, da ga je resnično vrnila
Bogu, ki mu je veljala njegova prva sveta prisega.
— Bog ji je pa zato podaril mir.

»Gospod, ostani pri nas!« je šepetala v smeh-
ljaj in solze.

Ta pa, ki mu je po letih tihe, skoraj srečne
gotovosti pogladil dvom še enkrat pot na čelo, je bil
Benjamin.

Negibno je ležal — tanke roke nesklenjene na
odeji, oči z žarečim pogledom v temi vsrkan vase,
pat strahu v debelih biserih na čelu in sencih.

»Človek biti — človek biti« — joka srce, ust-
nice se pa ne premaknejo.

»Pri ženi in otroku odhajati in prihajati, delati
in počivati, živeti in umreti, — človek biti, — sa-
mo človek biti.«

Okrog polnoči je postal mirnejši, položil lahko
roko na srce in se vprašal, ali bi — človek in samo
človek — danes pri ženi in otroku delal ali po-
čival? On, ki je počival v Avinem naročju, ki je
položil svoje srce k njenemu; on, ki je ponudil
Margareti kelih trpljenja, ki je kot človeka zapustil
otroka, preden ga je zapustil kot kristjana.

Francosko delavstvo zoper komuniste

Pariz, 29. nov. AA. Havas: Francoska zbornica gostilničarjev in hotelirjev je objavila, da bodo jutri vsi hoteli odprti in da bo delo v njih potekalo normalno. Zbornica je to sporočila v sporazumu s hotelskim osebjem, ki soglasno obsoja vsak poskus stiske.

Skupina kovinarskih in podobnih industrij v pariski okolici je tudi objavila, da bodo v teh obratih jutri delali normalno.

Največja trgovska pogodba vseh časov

Manchester, 29. nov. AA. Reuter: Na banketu, ki ga je priredila Manchesterška trgovska zbornica, je veleposlanik USA Kennedy danes poudaril velik pomen mednarodne trgovine kot čimvečja za ohranitev miru na svetu. Kennedy je opisal angleško-ameriško trgovsko pogodbo ter dejal, da je za ravnotežje na svetu doprinesla več kot katerakoli druga prej. Dejaj, da ne pretirava, če imenuje to pogodbo kot največjo trgovsko pogodbo vseh časov. Zatem je Kennedy poudaril, da se pozornost mnogo preveč obrača na politično stran mednarodnih odnosov, premalo pa se poudarja gospodarska stran teh odnosov. Dve tretjini vse svetovne trgovine poteka na raznih svobodnih osnovah, čeprav so totalitarni režimi dosegli znaten napredek v cilju kontingentiranja svoje zunanje

Pariz, 29. nov. AA. Reuter: Zastopstvo narodne zveze bivših uslužbencev, ki so se pridružili naporom da se stavka prepreči, je obiskalo ministrskega predsednika Daladiere, prej pa se je razgovarjalo tudi z Jouhauxom.

Pariz, 29. nov. AA. Reuter: Pod vodstvom nekoga komunističnega narodnega poslanca je 400 stavkajočih delavcev zasedlo občinsko poslopje v Mallieuxu.

trgovine. To dejstvo more dati upanje, da bo v bodoče bolj upoštevana politična metoda, kakršne si mi želimo. Povedati moramo svetu tudi to, da je naš sistem boljši. Gledati moramo pa tudi na to, da ga naredimo privlačnega in da se nam pridruži tudi oni narodi, pri katerih je bil do sedaj v veljavi drugačen sistem. Mednarodna trgovina se mora poživiti in mora postati bolj prožna. Velika Britanija in USA imata velike možnosti za gospodarsko sodelovanje. Če se to posreči nam, bodo za nami sledili tudi drugi narodi. To je zdravilo, ki je dobro preizkušeno. Velika Britanija in USA sta storili velik korak na poti za gospodarsko razorožitev. Nadejamo se, da se nam bodo na tej poti mnogi pridružili.

Italijanski poslanik v Parizu

Pariz, 29. nov. AA. Italijanski veleposlanik v Parizu Guarillia je izročil danes predsedniku republike Lebrunu v Elizejski palači svoja poverljiva pisma. Navzoč je bil tudi zunanji minister Bonnet. Pri tej priliki je imel Guarillia govor, v katerem je med drugim dejal, da bo zvesto izvrševal navodila Mussolinija, ki grede za tem, da se olajša prepoved Evrope. Izrazil je upanje, da bo pri predsedniku francoske republike in pri njegovi vladi naletel na blagohotno pomoč. Začel je tudi napredek francoskemu narodu.

V svojem odgovoru je predsednik republike Lebrun izjavil, da je srečen, ko sprejema poverljive listine, s katerimi Italijanski kralj in cesar Abesinije postavlja Guarillio za izrednega veleposlanika v Parizu. Dejaj, da je Francija prav tako kakor Italija stremi za tem, da se ohrani splošni mir, ter da bo storila od svoje strani vse, kar bo le možno, za sodelovanje in miroljubne odnose med obema državama. Ohlubil je Italijanskemu veleposlaniku popolno podporo pri predsedniku vlade in republiki. Tudi on je začel na koncu svojega govora najlepši napredek Italijanskega naroda.

Ataturkova oporoka

Ankara, 29. novembra. AA. Anatolska agencija poroča: Včeraj je sodišče v Ankari odprčalo oporoko Kemala Ataturka. Kemal Ataturk je vse svoje premoženje zapustil narodni stranki in to pod pogojem, da letno izplača določeno vsoto njegovi sestri Maghuli in ostalim Ataturkovim sorodnikom. Prav tako je v oporoki določen fond za šolanje otrok izmeta Ienija. Večje vsote je Kemal Ataturk določil tudi za združenja in ustanove, ki proučujejo turško zgodovino in turški jezik.

Drobne novice

Tokio, 29. novembra. AA. Havas: Vulkan Asama pri Karijuji je začel zopet delovati. V okolici so čutili že več močnejših potresnih sunkov.

Haifa, 29. novembra. AA. Havas: V severni Palestini so se včeraj vris dan nadaljevale borbe. Blizu vasi Umestina je prišlo do borbe med rednimi četami in uporniškim oddelki. Računajo, da je bilo ubitih kakih 20 Arabcev, med njimi tudi njihov slavn voditelj Abdulas.

Karaci, 29. nov. AA. DNB: Veliko kovinasto nemško letalo »Condor« je bilo ob 15.30 srednjeevropskega časa 50 km južno od Haiderabada v višini 3000 m. Do tu je letalo preletelo 6396 km.

Trbovlje

Proslava 20 letnice zedinjenja v Društvenem domu. V proslavo 20 letnice zedinjenja priredi Kat. prosv. društvo akademijo drevi ob 7 v veliki dvorani Društvenega doma. Na sporedu je: godba, pelje moškega in mešanega zbora Krekovega pevskega društva, govor, simbolične in proste vaje Fantovskega odseka in Dekliškega krožka. Vstop prost. Vabljeni!

Za brezposelne — javna dela. Na posredovanje g. kandidata g. prof. Bitena in Deželaka je g. ban dal iz bednostnega fonda 55.000 din za javna dela v trboveljski občini. Tako bodo zaposlili vsaj najpotrebnejše, ki so ostali zadnji čas brez dela, dokler bo le zimsko vreme dopuščalo. Enako vsoto je dal tudi cestni odbor za razna cestna dela, predvsem za popravila na cestnih ovinkih pri Podmeji.

Razdejanje po neurju v Dolini nad Tržičem

Po lepih, mrazih dnevih je v noči od preteklega ponedeljka na torek, 22. t. m. zabačal proti našim goram močan zapadnik z neprestanimi nalivi, ki so posebno divjali v torek od desetih pa do ene popoldne. Glavna teža vode se je izlila v doline pod Košuto, Konjšico in Javornikom, kjer zbira svoje izvirke tržaška Bistrica. Ta je zato narasla v veliko divjo reko, ki je sama in s pritoki, drugače malimi potoki, naredila od Putterhofa do Tržiča veliko škodo in deloma pravo razdejanje. O tem divjanju Bistrice je poročal Slovenec že 23. novembra, a škoda je v glavnem pregledana šele sedaj, in je precej hujša, kakor se je prvotno sodilo.

Ob Bistrici pelje iz Tržiča do Putterhofa, in še naprej do Medvod sredi gozdov barona dr. Borna. Lepa cesta, večkrat tesno stisnjena med skalne stene in Bistrico. Zgradil jo je oče sedanjega gospodarja v Putterhofu l. 1895. To cesto je razdvajana in narasla Bistrica od Slapa pri Tržiču pa do žage v Putterhofu na šestih daljših odsekih popolnoma razdrila in odnesla, z visokimi škarpami iz lesa in cementa vred, ter spremenila v svojo strugo. Na več drugih krajih pa je cesto v manjšem obsegu načela. Odnosla je več mostov in razkopala ali s peskom zasula tisto malo njej in travnikov, kar jih imajo ljudje ob njenih tesnih bregovih. Najhujše razdejanje pa je povzročila v Putterhofu. Odnosla je glavni jez pri graščini, porila veliko šupo za les in jo odnesla z vso zalogo vred, vdrila v ostala skladišča in veliko žago ter vse na debelo zasula s peskom. Potem je udarila za žago preko njiv, odnesla glavni most in okoli 100 m ceste, ki je bila zavarovana z močno cementno škarko. Obratovanje na žagi je nemogoče

Nesreča v nemškem rudniku

Vratislava, 29. novembra. AA. DNB: V Waldenburgu se je ponoči v tamkajšnjem rudniku zgodila težka nesreča. Zaradi kratkega stika je nastal požar. Število žrtev še ni znano, vendar pa je že dosedaj ugotovljeno, da je zgorelo 9 oseb. Požar se je širil silno hitro in so ga jutraj delno pogasili.

Boji na Kitajskem

Sanghaj, 29. nov. b. »United Press« poroča, da je prevzel maršal Čankajšek vrhovno poveljstvo nad kitajskimi četami v Kvantungu in Šansiju. Njegov namestnik je general Pajčungsi. Kitajski general Čukvosing, ki je znan kot branitelj trdnjave Vusung v začetku vojne, pa je bil ubit v neki šanghajski ulici. Trdijo, da je bil v zvezi s kitajskimi vstaji iz okolice Sanghaja.

»Teden brez Judov« v Varšavi

Varšava, 29. novembra. AA. Havas: Nacionalistični študentje na varšavski univerzi so organizirali »Teden brez Judov«. Da so mogli izvesti to svojo prireditev, so nacionalistični študentje preganili z medicinske in filozofske fakultete vse Jude. Prišlo je tudi do spopadov, pri čemer je bilo več Judov ranjenih.

Belgrajske novice

Belgrad, 29. nov. m. V plenarni dvorani arhekega kulturnega kluba je bila včeraj zvečer pod predsedstvom dr. Slobodana Jovanovića, univerzitetnega profesorja, svečana komemoracija v spomin dr. Trumbića. O delovanju dr. Trumbića sta govorila bivša člana Jugoslavanskega odbora dr. Nikola Stojanović in dr. Boža Marković.

Belgrad, 29. nov. m. Šef JNS Pero Živković se je danes vrnil iz Bosne, kjer je imel par »uspešnih konferenc«, o katerih smo že poročali. Živković ne misli ostati v Belgradu, temveč namerava odpotovati v Negotin v svoj rojstni kraj, kjer bo nadaljeval s političnimi konferencami.

Napad na orožnike v šibeniku

Belgrad, 29. novembra. AA. Na dan 27. t. m. popoldne je bilo v Primošenu v šibenickem okraju zborovanje pristavev bivše IHS. Po končanem zborovanju je skupina 400 do 500 ljudi, večinoma članov protizakonite organizacije hrvaške seljačke zaštite korakala v dvoredih proti gornjemu Primošenu ter vzklikalo proti državi. Orožniška patrila treh ljudi, ki je bila v bližini tega zborovanja, se je podala za to skupino, ko je slišala nedovoljene vzklike, in ker je bila obveščena, da je v tej skupini ljudi nekaj tudi oboroženih, ki prete z maščevanjem nad svojimi političnimi nasprotniki iz tega kraja. Ko je ta skupina ljudi zapazila, da jih orožniki zasledujejo, so nekateri med njimi ustavili spreved in zahtevali, da se orožniki odstranijo. Ko je vodja polroze zavrnil to zahtevo, je nekdo iz skupine poveljeval: »Zaštitu, napred!« Takoj nato so bili orožniki obkroženi. Eden udeležencev je skočil na vodjo patrle in zgrabil njegovo puško z namenom, da mu jo odvzame, drugi pa je potegnil samokres in ustrelil na drugega orožnika. Ko je cilj zgrešil, je sprožil še drugič, medtem pa so ostali avallili na orožnike, da jih razorože. Orožniki, ki so bili obkroženi in napadeni, so jih najprej opozorili, naj se razidejo, ker pa to ni nič pomagalo, so se v silobranu poslužili orožja, po predpisih svoje službe

več tednov, če bo tudi ugodno vreme brez snega, da bo mogoče brž odstranjevati naplavine.

Vsak tovarni promet na cesti od Slapa do Putterhofa je nemogoč, tudi na Kofce mimo Uke se ne da priti. Peš se pride, toda na razdrtih mestih le s težavo in nevarnostjo. Ker je ta cesta edina prometna zveza Doline s Tržičem, je obstal ves obrat in promet iz Borovnih in kmečkih gozdov in seveda je prenehal tudi ves zaslužek za voznike v Dolini in v Lomu, ki so vozili iz Borovnih gozdov. V Lomu je glavna cesta sicer neopškodovana, ker so bili najhujši nalivi bolj na severni strani lomske doline. Razdrlo pa je gozdna pota pod Storiščem in preplavilo s peskom polja in travnike, posebno v Sp. Lomu. Največjo škodo ima pa gozdni obrat barona Borna. Poleg škode na žagi in na cesti mu je razdrila vso celo vrsto mostov in potov v gozdovih od Putterhofa naprej, tako da so morala tudi tam nehati vsa gozdna dela. Njegova škoda gre v nekaj stotisoč dinarjev.

V petek, 25. t. m. si je škoda na dolinski cesti in Putterhofu ogledal banski svetnik in kandidat JRZ za naš okraj, g. Brodar, da bo zaradi popravila ceste posredoval na banski upravi. Popravilo je nujno. Ako bi namreč nastopila ostrejša zima, ki popravila, ki se bodo deloma morala opravljati v vodi in strugi Bistrice, postala do spomladaja nemogoča. To bi pa pomenilo veliko gospodarsko škodo za občino, katere polovica poselnikov je navezana na zaslužek iz prometa na tej cesti.

Tako narasle Bistrice ne pomnijo. L. 1904 je istotako v pozni jeseni, bilo podobno neurje in je Bistrica tudi silno divjala, a razdrila je le šest mostov, cesta pa je ostala v glavnem nepoškodovana.

Cerkveni roparji iz Slovenskih goric obsojeni

Maribor, 29. nov. V vzhodnem delu Slovenskih goric se je pojavila lansko jesen razbojniška tolpa, ki je zagrešila celo vrsto drznih vlomov. Največje ogorčenje so vzbudili med ljudmi njihovi drzni cerkveni ropi. Vlomili so namreč v župnijski cerkvi na Polensku in pri Sv. Miklavžu v Slov. goricah ter izropali tabernaklje. Kakšnega pol leta jim je posel svetel ter so se orožniške postaje zaman trudile, da jih razkrinkajo. Slednjič pa je tudi za te razbojnice prišla usodna ura ter so se drug za drugim znašli v ječi. Splošno začudenje je vzbudila pri tem aretacija dveh ugodnih mož, enega bogatega posestnika in pa enega trgovca. Iz zaporov mariborskega preiskovalnega sodišča so danes privedli sedem osumljenцев pred sodniške mariborske okrož. sodišča, da jim prisodijo zaslužen plačilo.

Obsojeni so bili: Viničar Ivan Grašič na 4 leta robije in na 5 let izgube častnih pravic; Martin Zidarič na 2 leta robije in 3 leta izgube častnih pravic; Anton Grmič na 8 mesecev strogega zapora in 2 leta izgube častnih pravic; posestnik France Zemljčič na 1 mesec strogega zapora; trgovec Ivan Černež na 8 mesecev strogega zapora, na 1000 din denar, ne kazni, v primeru neizterljivosti nadaljnjih 17 dni zapora in 2 leti izgube častnih pravic; brata Anton in Martin Tomažič sta bila zaradi pomanjkanja dokazov oproščena.

Nov most pri Slovenski Bistrici

Najlepši dokaz, kako uspešno je delo, ako vzajemno delujeta občina in država, je novi most čez potok Bistrica pri Spodnji Novi vasi. Cesta od železniške postaje proti Spodnji Novi vasi je bila zaradi strohnelega mostu skoraj neporabna za tovarni promet in tako je ves okoliš gospodarsko hudo trpel. Občinski cestni odbor se je odločno lotil dela, toda za tako veliko podjetje je treba več kapitala in strokovnega vodstva. V tej potrebi mu je blagohotno priskočila na pomoč banovina, ki je prispevala h proračunu znatno vsoto. Vse priznanje gre mariborskemu cestnemu odboru, čigar strokovnjak inž. g. Stigarskec je brezplačno napravil potrebne načrte in delo tudi pozneje brezplačno nadzoroval.

Novi most je betonski. Graditi so ga začeli leto začetkom poletja. Vse do sedaj je pri njem našlo zaslužka mnogo domačih delavcev. Pred kratkim so ga dogotovili. Most prenaša težo 9000 kg, kar je za naše razmere več kot dovolj.

Novi most bo blagoslovljen dne 1. dec. ob 3 popoldne. Tako bomo 20 letnico naše države proslavili v znamenju dela za narodno gospodarsko izboljšanje in ne ob voltem donenju kakih public. Bistričani in Novovlašani in vsi, ki se radiujete vsakega napredka pa ste k tej blagoslovitvi iskreno povabljeni, da skupno priznamo uspeh občinskega dela in da izrečemo veliko zahvalo vsem, ki so s tako nesebičnostjo delali za naše koristi.

Novo mesto

Drevi ob 20 vsi k akademiji v proslavo dvajsetletnice zedinjenja v Prosvetnem domu! Sodelujejo orkester z glasbenimi točkami, FO in DK z zbornimi deklamacijami ter telovadnimi točkami. Vabljeni vsa novomeška javnost!

Miklavž pride tudi letoš. 5. dec. v Prosvetni dom in obišče popoldne otroke, zvečer pa odrasle. Program Miklavževga večera bo nad vse pester, pa tudi za vse drugo je poskrbljeno. Člani in prijatelji Prosvetnega društva, pridite!

KAJ PRAVI Dr. A. C. Röttinger

sod. izpr. autor, veščak

„Malki“
pomaga pri kašlju in hripavosti!

Pravi dunajski »Malki« se spoznajo po črki »M«. Tovarniški licenc za Jugoslavijo »Jadranska«, Zagreb

Jesenice

Proslava državnega praznika. Drevi ob 8 pred občinsko hiso na Gosposveti cesti proslava državnega praznika zedinjenja. Vabljeni so vsi tukajšnji uradi in društva. Na sporedu je govor in godbene točke. Jutri ob 9 maša, katere se prav tako udeležijo uradi. Maši bo prisostvoval tudi g. minister dr. Miha Krek. Fantovski odsek in dekliški krožek se udeležita maše z zastavo in zastopstvom v krojih.

Na jutrišnji shod JRZ v veliki dvorani Krekovega doma (ob pol 11 popoldne) vabijo volivce na Jesenicah in okolici veliki lepaki. Na shodu bo govoril o našem notranjem političnem položaju v zvezi z volitvami minister dr. Miha Krek. G. minister je že od nedelje dalje v Sloveniji in govori danes zvečer na shodih v Bohinju.

Okoliške organizacije JRZ in MJRZ prosimo, da gotovo ustrežajo navodilom okolišnice, ki jim ga je razposlal pripravljali odbor za jutrišnji shod na Jesenicah. Člani MJRZ se že pred shodom zberajo, da prejmejo podrobna navodila.

Člani ZZZ iz vsega jeseniškega okraja imajo na praznik popoldne (1. dec.) zbor! Vsi in točno! Predsednik.

Kranj

Občina Kranj proslavi 20 letnico zedinjenja v sredo, 30. novembra ob pol 9 v Narodnem domu. Predsednik občine vabljuna vabi meščane, da se te proslave polnoštevilno udeležijo.

Film »Jugoslavija včeraj in danes« se ne bo predvajal v sredo, 30. novembra zvečer, ampak v petek 2. decembra ob pol sedmih in pol osmih zvečer v kinu Talija. Film je zelo zanimiv in si ga vsak lahko ogleda brezplačno.

Prosvetno društvo v Kranju priredi v četrtek 1. decembra ob 8 zvečer v dvorani Ljudskega doma slavnostno akademijo v proslavo 20 letnice zedinjenja. Vstopnine ni.

Zagorje

Proslava zedinjenja. Drevi ob 6 je določen obhod z godbo ter baklami. Prebivalstvo je vabljeno, da primerno razsvetli okna ter razobesi državne zastave. Po sprevedu bo slavnostna akademija v Zadrudnem domu, ki jo priredi tukajšnji Fantovski odsek. Dne 1. decembra pa bo zjutraj ob 8 zahvalna služba božja.

Neznanege utopljenca je naplavila Sava v Zatonu. Mož je srednje rasti, star okrog 35 let, napravljen v dokaj dobro obleko. Pri njem niso našli nobenih dokumentov, pač pa denarnico, v kateri je imel 27.75 din ter žepni nožek z napisom »Bled«. Moža so pokopali v torek 29. novembra na zagorskem pokopališču. V vodi je bil dozvedeno en ali dva dni. Pred pokopom so moža fotografirali ter so fotografije na razpolago pri zagorski občini odnosno orožništvu.

Sport

Tek Zedinjenja

Jutri se vrši že enajstič tradicionalna športnacionalna manifestacija »Tek Zedinjenja« ob 20 letnici našega zedinjenja. Start in cilj je popoldne ob 11.30 pred Narodnim domom. Tekmovanje se vrši na dveh deljenih progah: daljši, ki vodi po Aleksandrovi, Tyrševi, Tavčarjevi, Komenskoga, Resljevi, Kopitarjevi, Krekovem trgu, Studentovski, Na okopih gradu, Poli na grad, Privozu, Prulah, Trnovskem pristanu, Krakovskem nasipu, Čojzovi, Emonski, Vegovi, Kongresnem trgu, Šelenburgovi in Aleksandrovi do cilja v skupni dolžini okrog 5500 m, na kateri bodo tekli najboljši dolgozprogaši v naši državi in to: Bručan, Krevs, Kolnik, Krajevec itd.; krajši, ki se v dolžini okoli 2700 m razteza iz Aleksandrove preko Tyrševe, Tavčarjeve, Miklošičeve, Marijinega trga, Stritarjeve, Mestnega trga, Starega in Sent Jakobskega trga, Trubarjeve, Čojzove, Emonske, Vegove, Kongresnega trga, Šelenburgove in Aleksandrove do cilja pred Nerošnim domom. Prijavljenih je mnogo atletov. Prosimo gledalce, da se disciplinirano zadržijo in se podredijo navodilom rediteljev in vztrajajo za časa tekmovanja na hodnikih.

Nov kolesarski svetovni rekord na 60 km

Italijanski dirkač Olmo je hotel svetovni rekord na 100 km ponovno zboljšati. Ker pa je bilo zelo mrzlo, se mu je namera ponesrečila, pač pa je postavil nov svetovni rekord na 60 km s časom 1:24:40.8. Ravno tako je Olmo postavil nov rekord na 40 km, za katero progjo je porabil 1:30:59.6 m.

Obvestila športnih zvez, klubov in društev

Sodniški zbor JLAŽ-e v Ljubljani (službeno). Za Tek Zedinjenja, ki ga priredi odbor za Tek Zedinjenja dne 1. decembra ob 11.30 s startom in ciljem pred Narodnim domom, je določena naslednja žirija: vrhovni sodnik, Gorjane Jakob; voditelj tekmovanja; Windisch Jož; starter; Vidie Ciril; sodniki na cilju: geom. Černe Miro, Kermavner Ivo, Pevalek Mirko, Sanein Danilo, Časomerič Gorjane, Poljanec Karel, dr. Bradac, Windisch Zapravnikarja; Čok, Gostinč, Zdravnik; dr. Čebolin; Porocelca za tisk; Kermavner in Pevalek. Sodniki na progi: 1. vogal Krnjak Petra; 2. vogal Miklošičeva; Grünfeld, Vrhovc, 3. vogal Komenskoga-Resljeva; Gnidovec, 3. Na Orinikih-Grad; Hvale, 4. vogal Pozna pot na Grad-Karlovška; Stepišnik, Kober, 5. vogal Privoz-Na Prulah; Potokar, 6. vogal Krakovski nasip-Čojzova; Čuderman, 7. vogal Sv. Jakoba trg-Trubarjeva; Čimerman, 8. vogal Kongresni trg-Selenburgova; dr. Alujevič, Kalan, 9. vogal pred po-

sto: Grünfeld, Michel, 10. vogal Vodnikov trg-Študentovska; Kov, inž. Sketeli, 11. Marijin trg-Trnovski; dr. Kubelj, Slamič. — Zvezne sodnike gg. Štokaln, Hvale, Trtnika in Premiera pozivamo, da se javijo ob 10.30 pred Narodnim domom zaradi določitve funkcije.

Kontrolni reditelj na progi: 1. Tavčarjeva-Tyrševa; Stok, Vahar, 2. Kolodvorska-Tavčarjeva-Komenskega; Baloh, Seunig, 3. Kopitarjeva-Krekova; Putina, Brskvar, 4. Vodnikov trg-Studentovski; Tuma Ostoj, mag. pharm. Piccoli, 5. Grad-Pozna pot na Grad; Beranek, Logar, 6. Karlovška-Privoz; Zorman Ciril, Sturm, 7. Prule-most preko Ljubljance; Rajč, 1. Koeh, 8. Most preko Ljubljance-Trnovski pristan; Košir Fedor, Erbežnik, 9. Čojzova-Emonska; dr. Dougan, Jugovec, 10. Vegova-Kongresni trg; Gašneršič, Kosce, 11. Marijin trg-Trnovski; Weibl, Camernik, 12. Stritarjeva-Mestni trg; Nabernik, Zornada, 13. Stritarjeva-Sv. Jakoba trg; Zorja Aleš, Trnupša 14. Pred postjo; Čordia, Polak, Slanina, Vrhovnik, Ravnhar, Jure, Perič.

Sestanek sodniškega in rediteljskega zbora najpogosteje ob 10.30 v Arni Narodnega doma. Vsi gg. sodniki in kontrolni organi na etapnih točkah morajo podati po tekmovanju pismeni referat vodstvu tekmovanja v damski sobi kavarnice Emona. Ob eni je sod. zbor po prireditelja povabljen na svečano razdeltitev daril zmagovalcem v restavraciji Slamič.

Predsednik: Gorjane, S. T.

Radio

Programi radio Ljubljana:

Sreda, 30. novembra: 12 Vsakemu nekaj (ploščice) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Iz daljnih krajev in dežel (ploščice) — 14.30 Mladinska ura: a) Smužarski družek (g. Janko, Silberl); b) Mladinska zaš. razstava (g. V. Jazovič) — 14.40 O ravni uskrstva za slepo mladino (gde. Dobrovošč Bogomir) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Avgust Senon ob 100 letnici rojstva (dr. Jakša Herceg, knjika) — 19.50 Uvod v prenos — 20. Prenos iz ljubljanske opere — v I. odmoru: Glasbeno predvajanje (g. V. Ukmur) — v II. odmoru: Napovedi, poročila.

Drugi programi:

Sreda, 30. novembra: Zagreb: 30 Klavir (L. M. Škerjanc), 20.30 Ljubljana: 22.30 Plesna glasba — So. tja: 19 Verdijeva opera »Aida« — Varšava: 19 Pisan koncert, 21 Chopinove skladbe, 22 Ork. koncert — Trst: Milano: 17.15 Plesna glasba, 21 Izra — 21.40 Plesno, 22.35 Plesna glasba — Rim-Rari: 21 Plesniva opera »Turandot« — Dunaj: 20.10 Več. koncert, 20.40 Brahmsova II. simfonija, 21.30 Balade, 22.30 Zab. koncert — Berlin: 19 Operetni odlomki, 20.10 Zbor, 20.30 Simf. koncert — Köln: 20.10 Iz pesmi in ples nastane simfonija — Frankfurt: 20.15 Ploščice po želji — Stutt. gart: 21 Plesni večer — Strasbourg: 20.45 Simfonični koncert.

NOUGAT GALAK

IZVRSTNA
SLAŠČICAFINA NAPOL-
NJENA BELA
ČOKOLADA

4 NOVE SPECIALITE

NESTLÉ

CRAKLAIT CITRA

MLEČNA ČOKOLADA
S PRAŽENO RŽJO,
ZELO REDILNAODLIČNA ČOKO-
LADA S KREMO
OD CITRONE

Konči Ahačič:

Jaka Spaka
in čudodelna dlaka

V tej daljni, daljni deželi živi vitez Črt. Najmogočnejši kralj je bil njegov oče in najboljša in najlepša kraljica njegova mati. A huda bolezen je pustošila po deželi in ugrabila dečku Črtu očeta in mater. Odslej so skrbeli zanj vitezi, ki so kraljeviča vzgojili v hrabrega in brezsrčnega junaka.

Črt še ni dorasel v moža, ko je njegovo junaštvo slovelo že po vsem svetu. Ni ga bilo viteza, ki bi se mogel z njim kosati v dvoju. Naj jih je nanj navadilo celo krdelo, Črt ni nikdar odnesel niti najmanjše praske. V bitki je že zadostovalo njegovo ime, da so v divjem begu zbežale sovražnikove vrste.

GOSPODJE,

ali že veste, da vas brivec Vašl Ciril na Boršnikovem trgu obrije za 3 din in ostrize za 5 din? Postrežba prvovrstna. Salon moderno in higiensko opremljen.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonoska, 3 mm visoka pečitna vrstica po 3 din. — Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Natakarskega vajenca sprejme hotel Štrukel.

Vajenca

za železnino, s predpisano izobrazbo, poštenih staršev, sprejememo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.626. (v)

Službodobe

Dva mizarska pomočnika enega z orodjem, sprejem takoj. Gregorčičeva ulica 17 c. (b)

Mesarskega pomočnika takoj sprejemem. Prednost imajo z dežele. Vprašati: Janševa ulica 2. (b)

Strojni ključavničar

samostojen delavec — se takoj sprejme. — Položiti 10.000 din varščine. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.577. (b)

Frizerko

dobro verzirano, stalna služba, ter brivskega pomočnika, dobrega brivca, sprejemem. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod »Stalna služba« 18613

Sobarica

z znanjem italijanskega jezika, se sprejme. Samo osebe, ki so bile nameščene v privatnih službah in ne v hotelih, naj pošljejo ponudbe s sliko v upravo »Slovenca« pod šifro »Sobarica« 18636.

Auto-motor

Avto Tatra Cabriolet 4 sedežni, 950 kg tezak, porabi 9 litrov bencina na 100 km, napredaj. — Maribor, Mariborski dvor.

KUPUJTE SLOVENE

IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Prodamo

Medarna

Ljubljana, Židovska ul. 6, nudi sortirani, prvovrstni gošji cvetlični med po najnižji ceni. (l)

Štajerska jabolka

zopet na zalogi. Kupite tudi vse vrste sira po nizkih cenah v trgovini Martine, Tyrševa 17. (l)

Božično darilo

Zaradi boljšega spoznavanja naših prvovrstnih gošjih proizvodov razpisujemo do božiča po ugodni ceni zavrtke, v katerih je: 1 kg gošje masti, 1 kg gošjih krakov in prsi (zadnje brez kosti), 1 škafka pečenih gošjih jeter, 600 gr in 3 škafke po 150 gr gošje jeterne pastete — skupaj 5 kg bruto za 125 din po povprečju ali 120 din, če nam znesek nakazete v naprej (štev. našega čeka, računa pri Poštni hranilnici v Beogradu: 52-657), franko vsaka poštna postaja. — Herz i Sin, tvornica salame i konzerv, Banatski Karlovac.

Šivalni stroj

počrpaljiv, kateri šiva naprej in nazaj ter šlika in šepa, poceni napredaj. — Nova trgovina, Tyrševa 36 (nasproti Gospodarske zveze).

Pozor!

Prvovrstni premog, drva, koks po najnižjih cenah

Podobnik V. Tržaška c. 16 — tel. 33-13

Sveže najfineše norveško

ribje olje iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA v Ljubljani

se priporoča bledim in slabotnim osebam

Vsakovrstne igrace

po vsaki ceni pri trvdki

F. M. Schmitt Lingarjeva št. 4

Pred škofijo 2 Stritarjeva št. 1

Cilinderco (Adler)

v odličnem stanju, ugodno prodam. Baltič Stanislav, Stična. (f)

Prvovrstni trboveljski premog

brez prahu

koks, suha drva nudi

I. Pogačnik Bohoričeva 3 Telefon 20-59

VINA

iz Centralne vinarne v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaše pive najbolj

TELEFON STEV. 25-73

Pohištvo

Spalnice, jedilnice

kupite najugodnejše pri Andrej Kregar

pri kolodvoru št. Vid Vižmarje.

SOBE

ODDAJO:

Sobico sončno, prijazno, s posebnim vzhodom, oddam. Povprečje 70. (s)

Sobo oddam takoj solidnemu gospodu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 18.608. (s)

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

Glasba

Harmonij

ki je dober za poučevanje petja, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 18.610. (g)

Prošče in gramofone

bivše trvdke A. Rasberger, v največji izbiri, po razprodajnih cenah, dobite: Dalmatinova 10 (nasproti hotela Štrukel).

Posedstva

V Brežicah in okolici

so napredaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zaokroženi deli Attemsovega veleposestva. — Pojasnila pri inž. Miklau Otmar, Brežice. (p)

Pozor!

Posedstvo, srednje veliko, 10 minut oddaljeno od kolodvora, dobro urejeno poslopje, velik sadonosnik vseh vrst dreveja — zaradi odhoda takoj napredaj. — Polzvedbe pri Pustek, Hruševac, Sv. Jurij pri Celju. (p)

IZOLIRAMO:

DABAVLJAMO:

»HIGIEA« Prva jugosl. tvornica čepov d. d., Zagreb, Ivankova ulica 48. — Pošt. pretinac 318. — Telefon 24-070.

Vzajemna posojilnica

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Hišo na Bregu pri Kranju

novo zgrajeno, šest sob in pritlikline, na parceli ca. 1000 m², zelo pripravno za obrtnika, ker je ob cestli, prodaja za 52.000 din P. Majdič, »Merkur«, Kranj. (p)

Večja hiša

z gospodarskim poslopjem in obsežnim dvoriščem — se v večjem kraju sredi Savinjske doline, tik kolodvora, pod zelo ugodnimi pogoji prodaja. V hiši se vodi že dolga leta trgovska obrt ter je pripravnost tudi za vsako drugo obrt. — Pojasnila daje Savinjska posojilnica v Zalcu. (p)

KREDIT

išče industrija, ki daje vse željene garancije, absolutno varnost in odplačevanje v 3 do 5 letih z 8 odstotnimi obrestmi. — Dopise je poslati v upravo »Slovenca« pod šifro »Varno in dobro obrestovano« štev. 18260.

KORESPONDENTKA

za nemški in slovenski jezik, zmožna hitrega strojepisja in po možnosti vsaj ene stenografije, z dobrimi spričevali, se sprejme k lesni industriji na deželi v stalno službo. Starejše moči s prakso imajo prednost. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tehnika« št. 18.423.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje

komfortno, oddam boljši mirni stranki. Jesenkova št. 8-I, levo. (c)

Objave

Opozorilo!

Opozarjajo se gg. trgovci in ostale trvdke, da Alojzij Mihelin, rojen 1891, pristojen na Bizeljsko, ni pooblaščen, da dela kot naš zastopnik. Obrtniška tiskara, Zagreb. (c)

Ilse von Stach:

Poslanci iz Voghere

Kulturno zgodovinski roman iz protestantske dobe. Poslovenil Fr. Omerza.

Zdaj spusti Margareta roko in zdi se, da pa zna prisileca. Vprašujoče, kakor je večkrat gledala, in resno, toda brez strogosti je zrla v Benjamina. Ta dolgi pogled je moral veljati samo nje-mu; zato pospeši korake.

Samo pozdravi, nič ne toži, pa tudi nič ne vpraša Margareta. Benjamina prisili v hišo in mu začne kmalu — vedno resno, pa vedno prijazno — etreči, izprašuje, kako se mu godi, in pripoveduje o lastni usodi.

»Pred desetimi leti je umrl oče« — pripoveduje: »odkar me je poklical takrat italijanski duhovnik k bolniški postelji, je hiral in mi bogato polnil dneve. Nato jih je polnil deček.«

Neskončna mehka poteza je olepšala Margaretin obraz, ko je govorila o Martinu, in Benjamin je razumel, čemur se je v začetku začudil, — zakaj je ostala ona tako mlada in cvetoča, ko stoji on postaran in preperel pred njo; ona je bila vsak dan iz mladega študenta prebujajoče se otroške duše, ki ji je žuborel vsak dan čist kot izvir iz gor.

»Martin je postal učen in lep mladenič,« pripoveduje Margareta dalje: »študira božjo učenost z veliko verno...«

Medtem ko se govori o njem, sliši njegove korake v gramozu pred hišnimi vrati, upre oči v sobna vrata in ko vstopi, zre v sina s svetlimi pogledi.

»Martin, tvoj oče je prišel,« pravi preprosto. Jasna rdečica stopi dečku v obraz, toda protodušno poda Benjaminu roko in z njo tudi srce.

Benjamin pase medtem oči na Martinovi postavi. Večji, širši v plečih, — bolj nemški, kat je bil sam v mladosti, stoji pred njim sin, toda z ena-

kim plemenitim obrazom, ki ga je imel Benjamin kot mladenič v samostanu, — kjer si ga seveda ni smel ogledovati, — to stari šele zdaj, ko mu posodi voljno Margareta zvezdo svojih oči za zrcalo.

Ko so torej ti trije sedeli skupaj pri mizi, so dalje zaupno govorili, kakor sta to storila prej Benjamin in Margareta, preden je vstopil Martin. Nobeden se ni dotaknil vere, nobeden krivde ali usode ali eploh spominov, ki polagajo na jezik grenki pookus trpljenja.

Ko se je čisto storila noč, zapazi Margareta telesno izčrpanost v potezah gošta in soproga.

»Truden si, Toni,« mu pravi. »Kje ti pripravim posteljo?«

»Hočeš stanovati v stari hiši?« vpraša Martin, ki je imenoval »staro« hišico pred Sračimi vrati, v kateri se je rodil, ko mu je ostala ta v zgodnji mladosti nepoznana hiša dedova vedno »nova«.

»Matie, pravi, «ni premaknila v nji nobenega stola.«

Margareta je zardela, ko je odkril Martin njen strah dotakniti se hiše, ki je videla njeno otročje in njeno ljubezen, in se bala, da bo Benjamin pograbil dečkovo ponudbo.

Tudi Benjamin spremenil na mah barvo. — Ave, katere sladka podoba je že davno obledela v njegovi duši, katere imena še ni spregovoril, odkar je stopil v Wittenberg, Ave stoji ljubko pred njim, kakor hodi po onih prostorih. Strese se pri misli, da bi zopet stopil v zapuščeno hišo, iz katere je sama zbežala, ostal je pa gotovo v nji, Benjaminu v muko, diha, blesk njene sladkosti.

»Ne tam,« pravi tesnobno, »ljuba bi mi bila podstrešna soba, v kateri sem stanoval nekoč z Giorgiom in je v nji podoba sv. Elizabete...«

Benjamin se ustavi, ker se spomni, da je vendar katoliški oče te hiše umrl in je luterska gospodinja pač ena sveta podoba a stene.

Margareta slutit Benjaminovo misel, se nanesmehe in pravi:

»Podoba visi na starem mestu« — in se obrne k sinu:

»Martin, pojdi in eveti očetu v sobico!« Martin vstane in tudi Benjamin se dvigne, napravi Margareti znamenje križa na čelo in odide s sinom.

Malopozneje so ležali oče, mati in sin, vsak v svoji samotni sobi, vsak s svojimi samotnimi mislimi.

Martin je sedel pokonci v postelji, podpiral glavo v roke in stokal iz globokih, kot morje globokih prei. Nikoli ni občutil deček z večjo slutnjo prepado življenja kakor v tej zadnji uri.

Spomin na veselega, prijaznega očeta je Margareta skrbno skrivala pred lastnimi solzami ali cbrkovanjem dedovim. Misel, da izhaja od menih, je bila bolj ponos kot sramota, samo da je menih zopet zabredel v samostansko pravilo, je omadeževalo čast hiše, tega si pa Martin ni mogel jasno in temno predstavljati, ker ni bil vajen.

Kaj je vedel še on o meniškem življenju? Legende o mladem Lutru, kako se v samostanu bica, kako bedi in se posti, da zadosti maščevalnemu Bogu v nebesih, so mu pač prišle bežno in nerazumljivo na uho, — danes prvič so pridre do njegove duše in rujejo v nji kot vrtnice v vodi.

Očetov pogled je zbudil v Martinu ljubezen, sočutje, — sočutje tudi za mater, katere tiho molčeče življenje je nenadno pobožno razumel, — in mu dal mladostno, strastno možnost gledati, kako se je moral Benjamin pokoriti in moliti, da je mogel tako skromno ginljiva vstopiti v halji in reči: »Mir z vami!«

Kakor je tako raela v srcu ljubezen do trpina, ki je bil njegov oče, je rael z njo tudi gnev proti nji, ki loči, kakor se je učil, človeka od človeka, namesto da bi jih zgrinjala, ki pokliče očeta od nedoraslih otrok, ki izvabi otroke iz varstva staršev, ki, da pokaže enega posebno otipljivo, veli tisočim, da hirajo in medle v svoji človečnosti.

Bil je gnev proti cerkvi, ki mu je vstal v temi te noči jasno v luč zavesti. Če se je spomnil Martin svojo očeta, je jokal kot otrok v blazino, — če je pa prešla bolečina v radost maščevanja, če se je zbudil v njem mladenič, mož, je poskočil in stiskal skripaje z zobmi obe pesti.

Tudi Margareta je ležala v solzah, — toda v lajšajočih, dobrodelnih solzah, ki izbrisejo zadnjo trdoto srca in naredi človeka dobrega in milega. Njena duša je bila polna zahvale do Boga, ki je uslišal njene molitve in je ni odpoklical, dokler se ni Benjamin še enkrat vrnil k nji, ki ji je dodelil, da je v uri svidenja pozabila vso jezo in obtožbo in hvaležno čutila samo ljubo, dolgo pogrešano bližino kot sladko tolažbo.

Tako se torej ni zamarala borila v samotnih letih z izzivačo krvjo. Videla je ljubljena in dovolj ji je bil njegov pozdrav in blagoslov. Videla je sproga in za gotovo vedela, da ga je resnično vrnila Bogu, ki mu je veljala njegova prva sveta prisega. — Bog ji je pa zato podaril mir.

»Gospod, ostani pri nas!« je šepetala v smehljaj in solze.

Ta pa, ki mu je po letih tihe, skoraj srečne gotovosti pogнал dvom še enkrat pot na čelo, je bil Benjamin.

Negibno je ležal — tanke roke neskljenjene na odeji, oči z žarečim pogledom v temi vsrkane vase, pat strahu v debelih biserih na čelu in sencih.

»Človek biti — človek biti« — joka srce, ustnice se pa ne premaknejo.

»Pri ženi in otroku odhajati in prihajati, delati in počivati, živeti in umreti, — človek biti, — samo človek biti.«

Okrog polnoči je postal mirnejši, položil lahno roko na srce in se vprašal, ali bi — človek in samo človek — danes pri ženi in otroku delal ali počival? On, ki je počival v Avinenu naročju, ki je položil svoje srce k njenemu; on, ki je ponudil Margareti kelih trpljenja, ki je kot človeka zapustil otroka, preden ga je zapustil kot kristjana.